Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

►**B**

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 718/2007

z dne 12. junija 2007

o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 1085/2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA)

(UL L 170, 29.6.2007, str. 1)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
►**M1**	Uredba Komisije (EU) št. 80/2010 z dne 28. januarja 2010	L 25	1	29.1.2010

▼B

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 718/2007

z dne 12. junija 2007

o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 1085/2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA)

KAZALO

Del I	Skupne določbe
Naslov I	Načela in splošni okvir za pomoč
Poglavje I	Predmet in načela
Poglavje II	Splošni okvir za izvajanje
Naslov II	Splošna pravila za izvajanje
Poglavje I	Načela
Poglavje II	Sistemi upravljanja in nadzora
Oddelek 1	Decentralizirano upravljanje
Oddelek 2	Druge oblike upravljanja
Poglavje III	Finančni prispevki Evropske skupnosti
Poglavje IV	Finančno upravljanje
Oddelek 1	Proračunske obveznosti
Oddelek 2	Pravila za decentralizirano upravljanje
Oddelek 3	Pravila za centralizirano in skupno upravljanje
Poglavje V	Vrednotenje in spremljanje
Poglavje VI	Obveščanje, prepoznavnost
Del II	Posebne določbe
Naslov I	Komponenta pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij
Poglavje I	Predmet pomoči in upravičenost
Poglavje II	Načrtovanje
Poglavje III	Izvajanje
Oddelek 1	Okvir za izvajanje in načela
Oddelek 2	Finančno upravljanje
Oddelek 3	Vrednotenje in spremljanje
Naslov II	Komponenta čezmejnega sodelovanja
Poglavje I	Predmet pomoči in upravičenost
Poglavje II	Načrtovanje
Oddelek 1	Programi
Oddelek 2	Dejavnosti
Poglavje III	Izvajanje
Oddelek 1	Splošne določbe
Oddelek 2	Čezmejni programi med državami upravičenkami in državami članicami
Oddelek 3	Čezmejni programi med državami upravičenkami

▼B

Naslov III	Komponenti regionalnega razvoja in razvoja človeških virov
Poglavje I	Predmet pomoči in upravičenost
Oddelek 1	Komponenta regionalnega razvoja
Oddelek 2	Komponenta razvoja človeških virov
Poglavje II	Načrtovanje programov
Poglavje III	Izvajanje
Oddelek 1	Splošna pravila
Oddelek 2	Finančno upravljanje
Oddelek 3	Vrednotenje in spremljanje
Naslov IV	Komponenta razvoja podeželja
Poglavje I	Predmet pomoči in upravičenost
Oddelek 1	Predmet pomoči
Oddelek 2	Splošne zahteve glede upravičenosti in intenzivnosti pomoči
Oddelek 3	Upravičenost in posebne zahteve za pomoč v okviru prednostne osi 1
Oddelek 4	Upravičenost in posebne zahteve v okviru prednostne osi 2
Oddelek 5	Upravičenost in posebne zahteve v okviru prednostne osi 3
Oddelek 6	Tehnična pomoč
Poglavje II	Načrtovanje programov
Poglavje III	Izvajanje
Oddelek 1	Načela in finančno upravljanje
Oddelek 2	Vrednotenje in spremljanje
Del III	Končne določbe
Priloga	Akreditacijska merila

▼B

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA) ([1]), in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Namen Uredbe (ES) št. 1085/2006 (v nadaljnjem besedilu „Uredba IPA“) je zagotoviti predpristopno pomoč državam upravičenkam in jim pomagati pri njihovem prehodu iz Priloge II v Prilogo I k navedeni uredbi ter vse do članstva v Evropski uniji.

(2) Glede na to, da je Uredba IPA edini predpristopni instrument za obdobje 2007–2013, morajo biti pravila za načrtovanje in zagotavljanje pomoči v okviru navedene uredbe racionalizirana in združena v enem samem izvedbenem predpisu, ki zajema vseh pet komponent, vzpostavljenih v Uredbi IPA (v nadaljnjem besedilu „komponente IPA“).

(3) Da se zagotovi skladnost, usklajenost in učinkovitost zlasti v okviru akcijskega načrta Komisije za integriran okvir notranje kontrole, so za vseh pet komponent IPA potrebna splošna pravila za izvajanje pomoči v okviru Uredbe IPA. Posebne značilnosti posameznih komponent IPA je pa kljub temu treba upoštevati.

(4) Treba je upoštevati razlike v socialno-ekonomskih, kulturnih in političnih kontekstih držav upravičenk, saj take razlike povzročijo potrebo po posebnem pristopu in diferencirani podpori glede na status države kot kandidatke ali potencialne kandidatke, politični in ekonomski kontekst, potrebe in absorpcijske in upravljalne zmogljivosti.

(5) Pomoč, dodeljena v okviru Uredbe IPA, mora biti skladna s politikami in ukrepi Skupnosti na področju zunanje pomoči.

(6) Pomoč spada v področje uporabe, določeno v členu 2 Uredbe IPA. Treba jo je usmeriti v podporo številnim ukrepom za vzpostavljanje institucij v vseh državah upravičenkah. Okrepiti mora demokratične institucije in pravno državo, reformirati javno upravo, izvesti gospodarske reforme, spoštovati človekove pravice in pravice manjšin, spodbujati enakost med spoloma in nediskriminacijo, spodbujati državljanske pravice in razvoj civilne družbe, podpirati okrepljeno regionalno sodelovanje ter pomiritev in obnovo, prispevati k trajnostnemu razvoju in zmanjševanju revščine, pa tudi k visoki stopnji varstva okolja v teh državah.

(7) Pomoč državam kandidatkam je treba še dodatno osredotočiti na sprejetje in izvajanje celotnega pravnega reda Skupnosti ter na izpolnjevanje meril za pristop; državam kandidatkam mora tudi pomagati pri pripravi načrtovanja, upravljanja in izvajanja evropskega regionalnega razvojnega sklada, kohezijskega sklada, evropskega socialnega sklada in razvoja podeželja, ki jim bodo na voljo po pristopu.

([1]) UL L 210, 31.7.2006, str. 82.

▼B

(8) Pomoč za potencialne države kandidatke mora spodbujati usklajenost s pravnim redom Skupnosti in približevanje merilom za pristop, pa tudi dejavnosti podobne narave tistim, ki bodo državam kandidatkam na voljo v skladu s komponentami IPA glede regionalnega razvoja, razvoja človeških virov in razvoja podeželja.

(9) Da bi zagotovili skladnost, dopolnjevanje in koncentracijo pomoči, je treba na ravni večletnega načrtovanja, ki ga zagotavlja člen 6 Uredbe IPA, zagotoviti skladnost in usklajenost ukrepov, ki se izvajajo v določeni državi v okviru različnih komponent IPA.

(10) Komisija in države upravičenke morajo podpisati okvirne sporazume, da se določijo načela za njihovo sodelovanje v okviru te uredbe.

(11) Treba je pojasniti, katero od metod upravljanja, določenih v Uredbi Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti [1], se uporablja v zvezi z vsako posamezno komponento, kot jih zagotavlja Uredba IPA.

(12) Ker Uredba IPA zagotavlja pomoč v okviru predpristopnega procesa, je treba pri njenem izvajanju še zlasti uporabljati decentralizirano upravljanje sredstev, kadar je mogoče, da se okrepi odgovornost upravljanja pomoči s strani držav upravičenk. Vendar je treba tudi omogočiti, da se po potrebi uporablja centralizirano, skupno in deljeno upravljanje.

(13) V primeru decentraliziranega upravljanja je treba natančno opredeliti vloge in zahteve Komisije in držav upravičenk. Določbe, ki zadevajo države upravičenke, je treba vključiti v okvirni sporazum, sektorski sporazum ali sporazum o financiranju.

(14) Za finančno upravljanje sredstev v skladu z Uredbo IPA je treba določiti natančna navodila glede na to, katera metoda upravljanja se uporablja za izvajanje pomoči. S tem povezane obveznosti držav upravičenk je treba določiti v okvirnem sporazumu, sektorskem sporazumu ali sporazumu o financiranju.

(15) Poleg splošnega ovrednotenja Uredbe IPA, ki ga določa člen 22 Uredbe, se pomoč v okviru navedene uredbe redno spremlja in ocenjuje. Programe je treba še zlasti ocenjevati s posebnimi nadzornimi odbori, splošno izvajanje pomoči v skladu z Uredbo IPA pa je treba redno nadzirati.

(16) Prepoznavnost programov pomoči IPA in njihov učinek na državljane držav upravičenk je bistven za zagotovitev javne osveščenosti glede dejavnosti EU in za oblikovanje skladne slike o zadevnih ukrepih v vseh državah članicah v skladu z akcijskim načrtom Komisije „Obveščanje o Evropi“, belo knjigo Komisije o evropski komunikacijski politiki ter strategijo komuniciranja za širitev za obdobje 2005–2009.

(17) Ker se Uredba IPA uporablja od 1. januarja 2007, naj se tudi pravila Komisije za izvajanje navedene uredbe uporabljajo od 1. januarja 2007.

(18) Določbe te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora IPA –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

---

[1] UL L 248, 16.9.2002, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES, Euratom) št. 1995/2006 (UL L 390, 30.12.2006, str. 1).

▼B

DEL I

SKUPNE DOLOČBE

NASLOV I

NAČELA IN SPLOŠNI OKVIR ZA POMOČ

POGLAVJE I

Predmet in načela

Člen 1

Predmet

Ta uredba določa izvedbena pravila, ki s strani Skupnosti urejajo zagotavljanje predpristopne pomoči, ki jo vzpostavlja Uredba (ES) št. 1085/2006 (IPA), „Uredba IPA“.

Člen 2

Opredelitev pojmov

Za to uredbo se uporabljajo naslednje opredelitve:

1. „država upravičenka“: katera koli država, navedena v Prilogi I ali II k Uredbi IPA;

2. „širitveni paket“: sveženj dokumentov, ki jih Komisija vsako leto predstavi Svetu in Evropskemu parlamentu, katerega strateški in politični del sestavljajo revizije, kadar je to potrebno, partnerstev za pristop in evropskih partnerstev, redna poročila, ki jih sestavijo države, in strateški dokument Komisije. Zadnji del paketa je večletni orientacijski finančni okvir;

3. „okvirni sporazum“: sporazum, sklenjen med Komisijo in državo upravičenko, ki vključuje vse komponente IPA, določa načela za sodelovanje med državo upravičenko in Komisijo v skladu s to uredbo;

4. „sektorski sporazum“: sporazum, ki zadeva posebno komponento IPA, po potrebi zasnovan med Komisijo in državo upravičenko ter določa ustrezne določbe, ki jih je treba spoštovati in niso zajete v okvirnih sporazumih posameznih držav ali sporazumih o financiranju;

5. „sporazum o financiranju“: letni ali večletni sporazum, sklenjen med Komisijo in državo upravičenko na podlagi odločitve Komisije o financiranju, ki dodeljuje prispevek Skupnosti za program ali dejavnost, ki spada v področje uporabe te uredbe;

6. „nepravilnost“: kakršna koli kršitev določbe veljavnih pravil in pogodb, ki je posledica delovanja ali opustitve dejanja gospodarskega subjekta, ki zaradi neupravičene postavke odhodkov škoduje ali bi škodovalo splošnemu proračunu Evropske unije;

7. „finančno leto“: od 1. januarja do 31. decembra;

8. „končni upravičenec“: javni ali zasebni organ ali podjetje, ki je odgovorno za zagon ali zagon in izvajanje dejavnosti. V smislu shem pomoči so končni upravičenci javna ali zasebna podjetja, ki izvajajo posamezen projekt in prejemajo državno pomoč;

9. „prispevek Skupnosti“: del upravičenih izdatkov, ki jih financira Skupnost;

▼B

10. „eurski račun“: obrestovan bančni račun, ki ga odpre nacionalni sklad v finančni ali zakladniški instituciji v imenu države upravičenke in pod njeno odgovornostjo za prejem plačil od Komisije;

11. „javni izdatki“: vsi javni prispevki za financiranje dejavnosti, ki izhajajo iz Evropske skupnosti ali proračuna javnih organov države upravičenke ter vsi prispevki za financiranje dejavnosti, ki izhajajo iz proračuna javnih pravnih organov ali združenja enega ali več regionalnih ali lokalnih organov ali javnih pravnih organov;

12. „skupni izdatki“: javni odhodki in kateri koli zasebni prispevki za financiranje dejavnosti.

Člen 3

Načela pomoči

Komisija zagotovi, da se uporabljajo spodaj navedena načela glede pomoči v skladu z Uredbo IPA:

— Dodeljena pomoč upošteva načela skladnosti, dopolnjevanja, usklajenosti, partnerstva in koncentracije.

— Pomoč je skladna s politikami EU in podpira uskladitev s pravnim redom Skupnosti.

— Pomoč je skladna s proračunskimi načeli, določenimi v Uredbi (ES, Euratom) št. 1605/2002.

— Pomoč je skladna s potrebami, ugotovljenimi v procesu širitve in absorpcijskimi sposobnostmi države upravičenke. Treba je upoštevati nova spoznanja.

— Odgovornost načrtovanja in izvajanja pomoči s strani države upravičenke se zelo spodbuja in zagotavlja se primerna prepoznavnost ukrepanja EU.

— Dejavnosti so ustrezno pripravljene, in imajo jasne in preverljive cilje, ki jih bo treba doseči v določenem obdobju.

— V različnih fazah izvajanja pomoči se preprečijo kakršne koli diskriminacije zaradi spola, rasne ali narodnostne pripadnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

— Cilji predpristopne pomoči se dosegajo v okviru trajnostnega razvoja in spodbujanja cilja varovanja in izboljšanja okolja s strani Skupnosti.

Člen 4

Prednostne naloge za pomoč

Pomoč za določeno državo upravičenko temelji na prednostnih nalogah, opredeljenih v spodaj naštetih dokumentih, če ti obstajajo:

— Evropsko partnerstvo,

— partnerstvo za pristop,

— nacionalni program za prevzem pravnega reda Skupnosti,

— poročila in strateški dokument iz letnega širitvenega paketa Komisije,

— stabilizacijsko-pridružitveni sporazum,

— pogajalski okvir.

Upoštevajo se tudi prednostne naloge, določene v nacionalnih strategijah, kadar so skladne s predpristopnimi cilji in obsegom, kakor je določeno v Uredbi IPA.

▼B

POGLAVJE II

Splošni okvir za izvajanje

Člen 5

Dokumenti večletnega okvirnega načrtovanja

1. Dokument večletnega okvirnega načrtovanja zagotavlja potrebno skladnost in usklajenost med komponentami IPA v določeni državi upravičenki. Zlasti bo odražal načela iz člena 9.

2. V skladu z določbami člena 20(3) Uredbe IPA in v okviru posvetovanja, določenega v členu 6(1) navedene uredbe, si Komisija prizadeva zagotoviti dovolj časa, da lahko zadevne zainteresirane strani, vključno z državami članicami, predložijo svoje pripombe na dokument.

3. Dokumenti večletnega okvirnega načrtovanja za vsako zadevno državo vsebujejo:

(a) splošno ozadje, vključno s kratkim opisom posvetovalnega procesa z in v okviru države upravičenke;

(b) opis ciljev sodelovanja Evropske unije v zadevni državi;

(c) usklajeno oceno izzivov, potreb in relativne pomembnosti prednostnih nalog za pomoč;

(d) pregled preteklega in sedanjega sodelovanja Evropske unije, vključno z analizo potreb in absorpcijskimi sposobnostmi, novimi spoznanji ter zadevnih dejavnosti drugih donatorjev, če so te informacije na voljo;

(e) za vsako komponento opis načina, kako se usklajena ocena, kakor je navedena v točki (c) zgoraj, prenese v strateške odločitve, in opis pomembnejših področij, izbranih za pomoč v zadevni državi, ter pričakovanih rezultatov;

(f) okvirne finančne dodelitve za glavna področja ukrepanja za vsako komponento IPA.

4. Regionalni in horizontalni programi so lahko zajeti v ločenih in posebnih dokumentih večletnega okvirnega načrtovanja za več upravičencev.

Člen 6

Večletni ali letni programi

1. Dokumenti večletnega okvirnega načrtovanja se izvajajo z večletnimi ali letnimi programi, odvisno od komponente, kakor je določeno v členu 7 Uredbe IPA.

2. Večletni ali letni programi so sestavljeni iz dokumentov, ki jih predloži država upravičenka ali jih sestavi Komisija v primeru regionalnih in horizontalnih programov ter jih sprejme Komisija. Programi predstavljajo usklajen niz prioritetnih osi, vseh ustreznih ukrepov ali dejavnosti in opis finančnega prispevka, ki so potrebni za izvajanje strategij, opredeljenih v dokumentih večletnega okvirnega načrtovanja.

Programi so razdeljeni po prednostnih oseh, od katerih vsaka določa splošni cilj, ki ga je treba doseči, in ki se glede na zadevno komponento IPA izvaja z ukrepi, ki se lahko razdelijo na dejavnosti, ali neposredno z dejavnostmi.

Dejavnosti zajemajo projekt ali skupino projektov, ki jih izvaja Komisija ali ki jih začne ali začne in izvaja en ali več končnih upravičencev, ter dosegajo cilje ukrepov in/ali prioritetne osi, kateri pripadajo.

▼B

3. V skladu s členom 20 Uredbe IPA se je v skladu z določbami iz dela II v postopku načrtovanja treba posvetovati z zadevnimi zainteresiranimi stranmi, vključno z državami članicami. Komisija in/ali država upravičenka si prizadevata zagotoviti dovolj časa, da lahko zainteresirane strani v tem okviru predložijo svoje pripombe.

Člen 7

Okvirni sporazumi in sektorski sporazumi

1. Komisija in država upravičenka skleneta okvirni sporazum, da določita o pravila za sodelovanje glede finančne pomoči ES državi upravičenki in se o njih se sporazumeta. Kjer je potrebno, se lahko okvirni sporazum dopolni s sektorskim sporazumom ali sektorskimi sporazumi, ki zajemajo določbe, specifične za posamezno komponento.

2. Pomoč v skladu z Uredbo IPA se lahko dodeli državi upravičenki le po tem, ko je bil sklenjen in je začel veljati okvirni sporazum iz odstavka 1.

Kadar je z državo upravičenko sklenjen sektorski sporazum, se lahko pomoč v skladu z Uredbo IPA za komponento IPA, navedeno v sektorskem sporazumu, dodeli po tem, ko sta začela veljati sektorski sporazum in okvirni sporazum.

Z odstopanjem od prvega pododstavka, kadar ni sklenjen noben okvirni sporazum ali kadar veljavni okvirni sporazum, sklenjen v skladu z Uredbo Sveta (EGS) št. 3906/89 ([1]), Uredbo Sveta (ES) št. 1267/1999 ([2]), Uredbo Sveta (ES) št. 1268/1999 ([3]), Uredbo Sveta (ES) št. 2500/2001 ([4]) ali Uredbo Sveta (ES) št. 2666/2000 ([5]), ne določa minimalnih določb, navedenih v odstavku 3, se te minimalne določbe določijo v sporazumu o financiranju.

3. Okvirni sporazum določa zlasti določbe glede:

(a) splošnih pravil za finančno pomoč Skupnosti;

(b) vzpostavitve struktur in organov, potrebnih za upravljanje in navedenih v členih 21, 32 in 33, ter katerih koli drugih zadevnih posebnih organov;

(c) skupne odgovornosti v zgoraj navedenih strukturah, organih in telesih v skladu z načeli, določenimi v členih 22, 23, 24, 25, 26, 28 in 29;

(d) zahtev in pogojev nadzora za:

(i) akreditacijo in spremljanje akreditacije nacionalnega odredbodajalca s strani pristojnega uradnika za akreditacije v skladu z načeli iz členov 11, 12 in 15;

(ii) akreditacijo in spremljanje akreditacije operativne strukture s strani nacionalnega odredbodajalca v skladu z načeli iz členov 11, 13 in 16;

(iii) prenos upravljavskih pristojnosti s strani Komisije v skladu z načeli iz členov 11, 14 in 17;

(e) priprave letne izjave o zanesljivosti s strani nacionalnega odredbodajalca, kakor je določeno v členu 27;

(f) pravil za javna naročila v skladu z Uredbo (ES, Euratom) št. 1605/2002 in Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 ([6]) o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002;

([1]) UL L 375, 23.12.1989, str. 11.
([2]) UL L 161, 26.6.1999, str. 73.
([3]) UL L 161, 26.6.1999, str. 87.
([4]) UL L 342, 27.12.2001, str. 1.
([5]) UL L 306, 7.12.2000, str. 1.
([6]) UL L 357, 31.12.2002, str. 1.

▼B

(g) zaključitve programov, kakor je določeno v členih 47 in 56;

(h) opredelitev nepravilnosti v skladu s členom 2, goljufije in opredelitve aktivne in pasivne korupcije tako, da se obdrži opredelitev iz zakonodaje Skupnosti; obveznosti države upravičenke, da sprejme ustrezne preventivne ukrepe proti aktivni in pasivni korupciji, ukrepe proti goljufijam in popravne ukrepe; pravil za izterjavo sredstev v primeru nepravilnosti ali goljufije;

(i) izterjav ter finančnih popravkov in prilagoditev v skladu s členoma 49 in 50;

(j) pravil za nadzor, kontrolo in revizijo s strani Komisije in Računskega sodišča;

(k) pravil o davkih, carinskih dajatvah in drugih davčnih obremenitvah;

(l) zahtev o informiranju in obveščanju javnosti.

4. Kadar je primerno, se lahko sklene sektorski sporazum v zvezi s posebno komponento IPA, ki dopolnjuje okvirni sporazum. Brez posega v ureditve, določene v okvirnem sporazumu, sporazum vključuje podrobne in posebne določbe za upravljanje, vrednotenje in nadzor zadevne komponente.

5. V določeni državi upravičenki se okvirni sporazum uporablja za vse sporazume o financiranju, kakor je določeno v členu 8.

Kadar obstaja, se sektorski sporazum v zvezi z določeno komponento uporablja za vse sporazume o financiranju, sklenjene v okviru navedene komponente.

Člen 8

Odločitve in sporazumi o financiranju

1. Odločitve Komisije o sprejetju večletnih ali letnih programov ustrezajo zahtevam, potrebnim za oblikovanje odločitev o financiranju v skladu s členom 75(2) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

2. V primerih, ko to zahteva odločitev o financiranju, Komisija in zadevna država upravičenka skleneta sporazum o financiranju. Sporazumi o financiranju se v skladu s členom 39 lahko sklenejo na letni ali večletni osnovi.

3. Vsak program predstavlja sestavni del sporazuma o financiranju.

4. Sporazumi o financiranju določajo:

(a) določbe, s katerimi država upravičenka sprejme pomoč Skupnosti in soglaša s pravili in postopki glede izplačil, povezanih s tako pomočjo;

(b) pogoje, pod katerimi se upravlja pomoč, vključno z zadevnimi metodami in pristojnostmi za izvajanje letnih ali večletnih programov in/ali dejavnosti;

▼M1

(c) določbe glede vzpostavitve in rednega posodabljanja časovnega načrta s strani države upravičenke z okvirnimi cilji in časovnimi omejitvami za dosego decentralizacije brez predhodnega nadzora s strani Komisije, kakor je navedeno v členih 14 in 18; te določbe so potrebne le za tiste komponente ali programe, ko odločba Komisije o prenosu upravljavskih pooblastil iz člena 14 določa predhodne kontrole, ki jih opravi Komisija.

▼B

NASLOV II

SPLOŠNA PRAVILA ZA IZVAJANJE

POGLAVJE I

Načela

Člen 9

Skladnost izvajanja pomoči

1. Pomoč v okviru Uredbe IPA je skladna in usklajena v okviru komponent IPA in med njimi, in sicer na ravni načrtovanja in programiranja.

2. Prepreči se vsako prekrivanje med aktivnostmi, zajetimi v različnih komponentah, in ne financirajo se izdatki, nastali v okviru več kot samo ene dejavnosti.

Člen 10

Splošna načela za izvajanje pomoči

1. Decentralizirano upravljanje, pri čemer Komisija prenese upravljanje določenih aktivnosti na državo upravičenko, sama pa ohrani splošno končno odgovornost za izvrševanje splošnega proračuna v skladu s členom 53c Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 in ustreznimi določbami pogodb ES, se uporablja za izvajanje pomoči v skladu z Uredbo IPA, razen če je v odstavkih 2, 3 in 4 določeno drugače.

Za namene pomoči v skladu z Uredbo IPA decentralizirano upravljanje zajema najmanj razpise, pogodbe in plačila.

V primeru decentraliziranega upravljanja se dejavnosti izvajajo v skladu z določbami iz člena 53c Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

2. Centralizirano upravljanje, kakor je opredeljeno v členu 53a Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 se lahko uporablja za komponento pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij, zlasti za regionalne in horizontalne programe, ter za komponento čezmejnega sodelovanja. Lahko se uporablja tudi za tehnično pomoč v okviru katere koli komponente IPA.

V skladu s centraliziranim upravljanjem se dejavnosti izvajajo v skladu z določbami iz člena 53(a), člena 53a in 54 do 57 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

3. Skupno upravljanje, kakor je opredeljeno v členu 53d Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 se lahko uporablja za komponento pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij, zlasti za regionalne in horizontalne programe ter za programe, ki vključujejo mednarodne organizacije.

V primeru skupnega upravljanja z mednarodnimi organizacijami se dejavnosti izvajajo v skladu z določbami iz člena 53(c) in člena 53d Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

4. Deljeno upravljanje, kakor je opredeljeno v členu 53b Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 se lahko uporablja za komponento čezmejnega sodelovanja za čezmejne programe, ki vključujejo države članice.

V okviru deljenega upravljanja z državo članico se dejavnosti izvajajo v skladu z določbami iz člena 53(b), člena 53b in naslovom II dela 2 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

▼B

POGLAVJE II

Sistemi upravljanja in nadzora

Oddelek 1

Decentralizirano upravljanje

Pododdelek 1

Akreditiranje in prenos upravljavskih pristojnosti

Člen 11

Skupne zahteve

1. Preden se Komisija odloči za prenos upravljavskih pooblastil glede komponente, programa ali ukrepa na državo upravičenko, se mora prepričati, da zadevna država izpolnjuje pogoje iz člena 56(2) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002, zlasti glede vzpostavljenih sistemov upravljanja in nadzora ter da so akreditacije, kakor so določene v členih 12 in 13, veljavne.

2. Za ta namen sistemi upravljanja in nadzora, vzpostavljeni v državi upravičenki, zagotovijo učinkovit nadzor vsaj na področjih, določenih v Prilogi. Določbe o drugih področjih, ki so bila določena v sektorskem sporazumu ali sporazumu o financiranju, se uporabljajo poleg te uredbe.

3. Kadar se določenim osebam dodeli odgovornost za neko dejavnost v zvezi z upravljanjem, izvajanjem in nadzorom programov, mora država upravičenka takim osebam omogočiti, da izvajajo naloge v zvezi z navedeno odgovornostjo, tudi v primerih, ko ni hierarhične povezave med njimi in telesi, ki sodelujejo v navedeni dejavnosti. Država upravičenka tem pooblaščenim osebam zlasti omogoči, da s formalnimi dogovori o delu med njimi in zadevnimi telesi, vzpostavijo:

(a) ustrezen sistem za izmenjavo informacij, vključno s pooblastilom za zahtevanje informacij in pravico dostopa do dokumentov in zaposlenih na kraju samem, če je to potrebno;

(b) standarde, ki jih je treba doseči;

(c) postopke, ki jih je treba upoštevati.

4. Katere koli druge zahteve, specifične za posamezno komponento, ki so bile oblikovane v sektorskih sporazumih ali sporazumih o financiranju, se uporabljajo poleg te uredbe.

Člen 12

Akreditacija nacionalnega odredbodajalca in nacionalnega sklada

1. Pristojni uradnik za akreditacije je, kakor je navedeno v členu 24, odgovoren za akreditacijo nacionalnega odredbodajalca, kakor je opisano v členu 25, kot vodjo nacionalnega sklada v skladu s členom 25(2)(a) in ob upoštevanju njegove naloge, da izpolnjuje obveznosti iz člena 25(2)(b). Akreditacijo nacionalnega odredbodajalca pokriva nacionalni sklad, opisan v členu 26.

2. Pred akreditacijo nacionalnega odredbodajalca se pristojni uradnik za akreditacije prepriča, da so izpolnjene veljavne zahteve iz člena 11 in da jih podpira revizijsko mnenje, ki ga da zunanji revizor, ki je funkcionalno neodvisen od vseh udeleženih v sistemih upravljanja in nadzora. Revizijsko mnenje temelji na pregledih, izvedenih v skladu z mednarodno sprejetimi revizijskimi standardi.

▼B

3. Pristojni uradnik za akreditacije uradno obvesti Komisijo o akreditaciji nacionalnega odredbodajalca najpozneje do uradnega obvestila o akreditaciji prve operativne strukture, kakor je opisano v členu 13(3). Pristojni uradnik za akreditacije zagotovi vse zadevne dodatne informacije, ki jih zahteva Komisija.

4. Pristojni uradnik za akreditacije nemudoma obvesti Komisijo o kakršnih koli spremembah glede nacionalnega odredbodajalca ali nacionalnega sklada. Kadar sprememba vpliva na nacionalnega odredbodajalca ali nacionalni sklad v zvezi z veljavnimi zahtevami iz člena 11, pristojni uradnik za akreditacije Komisiji pošlje oceno posledic take spremembe na veljavnost akreditacije. Kadar gre za znatno spremembo, pristojni uradnik za akreditacije Komisijo uradno obvesti o svoji odločitvi glede akreditacije.

Člen 13

Akreditacija operativne strukture

1. Nacionalni odredbodajalec je odgovoren za akreditacijo operativnih struktur, kakor je navedeno v členu 28.

2. Pred akreditacijo operativne strukture se nacionalni odredbodajalec prepriča, da zadevna operativna struktura izpolnjuje zahteve, določene v členu 11. To zagotovilo podpre revizijsko mnenje, ki ga da zunanji revizor, ki je funkcionalno neodvisen od vseh udeleženih v sistemih upravljanja in nadzora. Revizijsko mnenje temelji na pregledih, izvedenih v skladu z mednarodno sprejetimi revizijskimi standardi.

3. Nacionalni odredbodajalec Komisijo uradno obvesti o akreditaciji operativnih struktur in zagotovi vse s tem povezane dodatne informacije, ki jih zahteva Komisija, vključno z opisom sistemov za upravljanje in nadzor.

Člen 14

Prenos upravljavskih pristojnosti s strani Komisije

1. Pred prenosom upravljavskih pristojnosti Komisija pregleda akreditacije, navedene v členih 12 in 13, ter prouči postopke in strukture vseh zadevnih teles in organov v državi upravičenki. To lahko vključuje tudi preverjanja na kraju samem s strani njenih služb ali preverjanja, oddana v podizvajanje revizijskemu podjetju.

2. Komisija lahko pri svoji odločitvi o prenosu upravljavskih pooblastil določi nadaljnje pogoje z namenom zagotoviti izpolnitev zahtev iz člena 11. Te nadaljnje pogoje je treba izpolniti v obdobju, ki ga določi Komisija, da prenos upravljavskih pooblastil ostane veljaven.

3. Odločba Komisije o prenosu upravljavskih pooblastil po potrebi določi seznam predhodnih kontrol, ki jih izvede Komisija glede organiziranja razpisov, objave razpisov za zbiranje predlogov ter dodeljevanja pogodb in donacij. Ti seznami se lahko razlikujejo glede na komponento ali program. Predhodne kontrole se uporabljajo glede na komponento ali program, dokler Komisija ne dovoli decentraliziranega upravljanja brez predhodnih kontrol, kakor je navedeno v členu 18.

4. Odločba Komisije lahko določa določbe glede prekinitve ali preklica prenosa upravljavskih pooblastil v zvezi s posebnimi telesi ali organi.

Člen 15

Preklic ali prekinitev akreditacije za nacionalnega odredbodajalca in nacionalni sklad

1. Po tem, ko Komisija prenese upravljavska pooblastila, je pristojni uradnik za akreditacije odgovoren za spremljanje stalnega izpolnjevanja

▼B

vseh zahtev, da se ohrani ta akreditacija, in obvesti Komisijo o vsaki s tem povezani spremembi.

2. Če katera od veljavnih zahtev iz člena 11 ni ali ni več izpolnjena, pristojni uradnik za akreditacije prekliče ali prekine akreditacijo nacionalnega odredbodajalca ter o tej odločitvi in razlogih zanjo takoj obvesti Komisijo. Preden obnovi akreditacijo, se pristojni uradnik za akreditacije prepriča o tem, da so navedene zahteve ponovno izpolnjene. To zagotovilo podpre revizijsko mnenje, kakor je opredeljeno v členu 12(2).

3. V primerih, ko pristojni uradnik za akreditacije prekliče ali prekine akreditacijo nacionalnega odredbodajalca, veljajo določbe iz tega odstavka.

Komisija prekine prenose sredstev v državo upravičenko v obdobju, ko akreditacija ne velja.

V obdobju, ko akreditacija ne velja, se vsi računi v eurih ali računi v eurih za zadevne komponente zaprejo, plačila, ki jih izvede nacionalni sklad s teh računov v eurih, ki so zaprti, pa niso upravičena do financiranja s strani Skupnosti.

Brez poseganja v katere koli druge finančne popravke lahko Komisija izvede finančne popravke, kakor je določeno v členu 49, v breme države upravičenke glede na njeno preteklo neizpolnjevanje zahtev za prenos upravljavskih pooblastil.

Člen 16

Preklic ali prekinitev akreditacije za operativne strukture

1. Po tem, ko Komisija prenese upravljavska pooblastila, je nacionalni odredbodajalec odgovoren za spremljanje stalnega izpolnjevanja vseh zahtev, da se ohrani ta akreditacija, ter obvesti Komisijo in pristojnega uradnika za akreditacije o vsaki s tem povezani spremembi.

2. Če katera od zahtev iz člena 11 ni ali ni več izpolnjena, nacionalni odredbodajalec prekliče ali prekine akreditacijo zadevne operativne strukture ter o tej odločitvi in razlogih zanjo takoj obvesti Komisijo in pristojnega uradnika za akreditacije.

Preden obnovi zadevno akreditacijo, se nacionalni odredbodajalec prepriča o tem, ali so navedene zahteve ponovno izpolnjene. To zagotovilo podpre revizijsko mnenje, kakor je navedeno v členu 13(2).

3. V primerih, ko je akreditacija operativne strukture preklicana ali prekinjena, veljajo določbe iz tega odstavka.

Komisija v državo upravičenko ne nakazuje več sredstev, povezanih s programi ali dejavnostmi, ki jih izvajajo zadevne operativne strukture v obdobju, ko je akreditacija operativne strukture preklicana ali prekinjena.

Brez poseganja v katere koli druge finančne popravke lahko Komisija izvede finančne popravke, kakor je določeno v členu 49, v breme države upravičenke glede na njeno preteklo neizpolnjevanje zahtev in pogojev za prenos upravljavskih pooblastil.

Do financiranja ni upravičena nobena nova pravna obveznost, ki jo je sklenila zadevna operativna struktura v obdobju, ko akreditacija ne velja.

Nacionalni odredbodajalec je odgovoren za sprejetje primernih zaščitnih ukrepov glede izvršenih plačil ali podpisanih pogodb s strani zadevne operativne strukture.

▼B

Člen 17

Prekinitev ali preklic prenosa upravljavskih pooblastil

1. Komisija spremlja skladnost z zahtevami, določenimi v členu 11.

2. Ne glede na odločitev pristojnega uradnika za akreditacije, ali ohraniti, prekiniti ali preklicati akreditacijo nacionalnega odredbodajalca, ali na odločitev nacionalnega odredbodajalca, ali ohraniti, prekiniti ali preklicati akreditacijo operativne strukture, lahko Komisija kadar koli prekliče ali prekine prenos upravljavskih pooblastil, zlasti v primeru, ko katera koli od zahtev iz člena 11 ni ali ni več izpolnjena.

3. V primerih, ko Komisija prekliče ali prekine prenos upravljavskih pooblastil, veljajo določbe iz tega odstavka.

Komisija prekine prenose sredstev v državo upravičenko.

Brez poseganja v katere koli druge finančne popravke lahko Komisija izvede finančne popravke, kakor je določeno v členu 49, v breme države upravičenke glede na njeno preteklo neizpolnjevanje zahtev za prenos upravljavskih pooblastil.

Komisija lahko v posebni odločbi Komisije določi druge posledice take prekinitve ali preklica.

Člen 18

Decentralizacija brez predhodnih kontrol Komisije

1. Decentralizacija brez predhodnih kontrol Komisije je cilj za izvajanje vseh komponent IPA, kadar se pomoč izvaja decentralizirano v skladu s členom 10. Časovni okvir za dosego tega cilja je lahko različen, odvisno od zadevne komponente IPA.

2. Preden se odpravijo predhodne kontrole, določene v odločbi Komisije o prenosu upravljavskih pooblastil, se Komisija prepriča o učinkovitem delovanju zadevnega sistema za upravljanje in nadzor v skladu z ustreznimi pravili Skupnosti in zadevne države.

3. Komisija zlasti spremlja izvajanje časovnega načrta s strani države upravičenke, vključenega v finančni sporazum, kakor je določeno v členu 8(4)(c), ki lahko predloži postopno opuščanje različnih vrst predhodnih kontrol.

4. Komisija ustrezno upošteva rezultate, ki jih država upravičenka doseže v tem okviru, zlasti pri zagotavljanju pomoči in v pogajalskem procesu.

Člen 19

Ukrepi proti goljufijam

1. Države upravičenke zagotovijo preiskave in učinkovito ravnanje v primerih suma goljufije ali nepravilnosti ter zagotovijo delovanje mehanizma kontrole in poročanja, enakovrednega tistemu iz Uredbe Komisije (ES) št. 1828/2006 ([1]). V primeru suma goljufije ali nepravilnosti je treba nemudoma obvestiti Komisijo.

2. Poleg tega države upravičenke sprejmejo potrebne ukrepe za preprečitev in boj proti kakršni koli aktivni in pasivni korupciji v vsaki fazi postopka javnega naročanja ali postopka za dodelitev donacije ali med izvajanjem ustreznih pogodb.

([1]) UL L 371, 27.12.2006, str. 1.

▼B

Člen 20

Revizijska sled

Nacionalni odredbodajalec zagotovi, da so na razpolago vse zadevne informacije, da se ob vsakem času zagotovi dovolj podrobna revizijska sled. Te informacije vključujejo dokumentarna dokazila o avtorizaciji zahtevkov za plačilo, knjiženju in plačilu takih zahtevkov ter obdelavi predplačil, jamstev in dolgov.

Pododdelek 2

Strukture in organi

Člen 21

Določitev

1. Država upravičenka določi naslednja telesa in organe:

(a) nacionalnega koordinatorja IPA;

(b) strateškega koordinatorja za komponento regionalnega razvoja in komponento razvoja človeških virov;

(c) pristojnega uradnika za akreditacije;

(d) nacionalnega odredbodajalca;

(e) nacionalni sklad;

(f) operativno strukturo po komponenti ali programu IPA;

(g) revizijski organ.

2. Država upravičenka zagotovi, da za telesa in organe iz točk (a) do (g) odstavka 1 velja primerno ločevanje nalog v skladu s členom 56(2) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

3. Komisija prenese upravljavska pooblastila na državo upravičenko v skladu s členom 14 te uredbe šele potem, ko so določeni in vzpostavljeni telesa in organi iz odstavka 1.

Člen 22

Funkcije in odgovornosti nacionalnega koordinatorja IPA

1. Nacionalnega koordinatorja IPA imenuje država upravičenka. Je visok uradnik v vladi ali državni upravi države upravičenke, ki bo zagotovil splošno usklajevanje pomoči v skladu z Uredbo IPA.

2. Njegove naloge so predvsem:

(a) zagotoviti partnerstvo med Komisijo in državo upravičenko ter tesno povezavo med splošnim pristopnim procesom in uporabo pomoči v skladu z Uredbo IPA;

(b) nositi splošno odgovornost za:

— skladnost in usklajenost programov, ki se zagotavljajo s to uredbo,

— letno načrtovanje komponente pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij na nacionalni ravni,

— usklajevanje sodelovanja države upravičenke v zadevnih čezmejnih programih tako z državami članicami kot z drugimi državami upravičenkami, pa tudi v nadnacionalnih, medregionalnih programih ali programih skupnega morskega bazena v okviru drugih instrumentov Skupnosti. Nacionalni koordinator IPA lahko prenese naloge, povezane s tem usklajevanjem, na koordinatorja čezmejnega sodelovanja;

▼B

(c) oblikovati in, po proučitvi nadzornega odbora IPA, predložiti Komisiji letno in končno poročilo IPA o izvajanju, kakor je opredeljeno v členu 61(3), kopijo pa nacionalnemu odredbodajalcu.

Člen 23

Funkcije in odgovornosti strateškega koordinatorja

1. Strateškega koordinatorja imenuje država upravičenka, da zagotovi usklajevanje komponente regionalnega razvoja in komponente razvoja človeških virov, ki spada v pristojnost nacionalnega koordinatorja IPA. Strateški koordinator je subjekt znotraj državne uprave države upravičenke in ni neposredno povezan z izvajanjem zadevnih komponent.

2. Naloge strateškega koordinatorja so predvsem:

(a) usklajevati pomoč, dodeljeno v skladu s komponento regionalnega razvoja in komponento razvoja človeških virov;

(b) oblikovati okvir strateške skladnosti, kakor je določeno v členu 154;

(c) zagotoviti usklajenost med sektorskimi strategijami in programi.

Člen 24

Odgovornosti pristojnega uradnika za akreditacije

1. Pristojnega uradnika za akreditacije imenuje država upravičenka. Je visok uradnik v vladi ali državni upravi države upravičenke.

2. Pristojni uradnik za akreditacije je v skladu s členoma 12 in 15 pristojen za izdajanje, spremljanje in prekinitev ali preklic akreditacije nacionalnega odredbodajalca in nacionalnega sklada.

Člen 25

Funkcije in odgovornosti nacionalnega odredbodajalca

1. Nacionalnega odredbodajalca imenuje država upravičenka. Je visok uradnik v vladi ali državni upravi države upravičenke.

2. Naloge nacionalnega odredbodajalca so:

(a) kot vodja nacionalnega sklada ima splošno odgovornost za finančno upravljanje sredstev EU v državi upravičenki; odgovoren je za zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih z računovodskimi izkazi;

(b) odgovoren je za učinkovito delovanje sistemov za upravljanje in nadzor v skladu z Uredbo IPA.

3. Za namene odstavka 2(a) nacionalni odredbodajalec izpolnjuje zlasti naslednje naloge:

(a) daje zagotovila o zakonitosti in pravilnosti transakcij, povezanih z računovodskimi izkazi;

(b) pripravlja potrjene izkaze o izdatkih in zahtevke za izplačila ter jih posreduje Komisiji; nacionalni odredbodajalec ima splošno odgovornost za točnost zahtevkov za plačila in za prenose sredstev operativnim strukturam in/ali končnim upravičencem;

(c) preverja obstoj in točnost elementov sofinanciranja;

(d) zagotavlja odkrivanje kakršnih koli nepravilnosti in takojšnje obveščanje o njih;

(e) v skladu z določbami iz člena 50 izvaja finančne popravke, ki se zahtevajo v zvezi z odkritimi nepravilnostmi;

(f) ima vlogo kontaktne osebe za finančne informacije med Komisijo in državo upravičenko.

▼B

4. Za namene odstavka 2(b) nacionalni odredbodajalec izpolnjuje zlasti naslednje naloge:

(a) pristojen je za izdajanje, spremljanje in prekinitev ali preklic akreditacije operativnih struktur;

(b) zagotavlja obstoj in učinkovito delovanje sistemov upravljanja pomoči v okviru Uredbe IPA;

(c) zagotavlja, da sistem notranje kontrole glede upravljanja sredstev deluje in je učinkovit;

(d) poroča o sistemih upravljanja in nadzora;

(e) zagotavlja, da sistem za ustrezno poročanje in obveščanje deluje;

(f) spremlja ugotovitve revizijskih poročil revizijskega organa v skladu s členom 30(1);

(g) če pride do pomembne spremembe glede sistemov upravljanja in nadzora, takoj obvesti Komisijo, kopijo pa pošlje pristojnemu uradniku za akreditacije.

5. Na podlagi odgovornosti, določenih v odstavkih 2(a) in (b) nacionalni odredbodajalec pripravi letno izjavo o zanesljivosti, kakor je določeno v členu 27.

Člen 26

Nacionalni sklad

Nacionalni sklad je telo na ravni ministrstva v državi upravičenki in ima osrednjo proračunsko pristojnost. Nacionalni sklad deluje kot zakladnica in je odgovoren za finančno upravljanje pomoči v skladu z Uredbo IPA v okviru odgovornosti nacionalnega odredbodajalca.

Odgovoren je zlasti za organiziranje bančnih računov, zahtevanje sredstev od Komisije, avtorizacijo prenosov sredstev, prejetih od Komisije, operativnim strukturam ali končnim upravičencem in za finančno poročanje Komisiji.

Člen 27

Izjava nacionalnega odredbodajalca o zanesljivosti

1. V skladu s členom 25(5) nacionalni odredbodajalec da letno izjavo o upravljanju, ki ima obliko izjave o zanesljivosti, in se Komisiji predloži vsako leto do 28. februarja. Kopijo izjave o zanesljivosti predloži pristojnemu uradniku za akreditacije.

2. Izjava o zanesljivosti temelji na dejanskem nadzoru sistema upravljanja in nadzora s strani nacionalnega odredbodajalca čez celo finančno leto.

3. Izjava o zanesljivosti se oblikuje, kakor je opredeljeno v okvirnem sporazumu, in vključuje:

(a) potrdilo o učinkovitem delovanju sistemov upravljanja in nadzora;

(b) potrdilo glede zakonitosti in pravilnosti transakcij, povezanih z računovodskimi izkazi;

(c) informacije glede kakršnih koli sprememb v sistemih in nadzoru ter elemente dokazilnih knjigovodskih informacij.

4. Če potrdila, zahtevana v skladu s točkama (a) in (b) odstavka 3, niso na voljo, nacionalni odredbodajalec obvesti Komisijo o razlogih in morebitnih posledicah, pa tudi o ukrepih, sprejetih za izboljšanje stanja in zaščito interesov Skupnosti. Kopijo teh informacij predloži pristojnemu uradniku za akreditacije.

▼B

Člen 28

Funkcije in odgovornosti operativne strukture

1. Za vsako komponento ali program IPA se vzpostavi operativna struktura, ki prevzame naloge upravljanja in izvajanja pomoči v skladu z Uredbo IPA.

Operativna struktura je telo ali skupina teles znotraj uprave države upravičenke.

2. Operativne strukture so odgovorne za upravljanje in izvajanje zadevnega programa ali zadevnih programov v skladu z načelom dobrega poslovodenja. Za te namene izvaja vrsto funkcij, ki vključujejo:

(a) oblikovanje letnih ali večletnih programov;

(b) spremljanje izvajanja programov in vodenje dela sektorskega nadzornega odbora, kakor je določeno v členu 59, zlasti z zagotavljanjem dokumentov, potrebnih za spremljanje kakovosti izvajanja programov;

(c) oblikovanje letnih in končnih sektorskih poročil o izvajanju, kakor je določeno v členu 61(1), in po tem, ko jih prouči sektorski nadzorni odbor, predložitev Komisiji, nacionalnemu koordinatorju IPA in nacionalnemu odredbodajalcu;

(d) zagotavljanje, da so dejavnosti izbrane za financiranje in odobrene v skladu z merili in mehanizmi, ki se uporabljajo za programe, ter da izpolnjujejo veljavna pravila Skupnosti in nacionalna pravila;

(e) določanje postopkov za zagotovitev hrambe vseh dokumentov, potrebnih za zagotovitev ustrezne revizijske sledi, v skladu s členom 20;

(f) organiziranje razpisnih postopkov, postopkov za dodelitev donacije, sklepanje pogodb na podlagi teh postopkov ter izplačila končnim upravičencem in izterjave od njih;

(g) zagotavljanje, da bo vsak, ki bo vključen v izvajanje dejavnosti, vzpostavil ločeno računovodenje ali sprejel ločena računovodska pravila;

(h) zagotavljanje, da nacionalni sklad in nacionalni odredbodajalec prejmeta vse potrebne informacije o postopkih in preverjanjih, izvedenih v zvezi z izdatki;

(i) odlikovanje, vodenje in posodabljanje sistema za poročanje in obveščanje;

(j) izvajanje preverjanj za zagotovitev, da so prijavljeni izdatki dejansko nastali v skladu z veljavnimi pravili, da so bili proizvodi dobavljeni in storitve izvedene v skladu z odločitvijo o potrditvi in da so zahtevki za plačilo s strani končnega upravičenca pravilni. Ta preverjanja zajemajo upravne, finančne, tehnične in fizične vidike dejavnosti, kakor je primerno;

(k) zagotavljanje notranje revizije svojih različnih teles;

(l) zagotavljanje poročanja o nepravilnostih;

(m) zagotavljanje izpolnjevanja zahtev po informacijah in obveščanju javnosti.

3. Vodje teles, ki sestavljajo operativno strukturo, so jasno določeni in so odgovorni za naloge, ki so njihovim telesom dodeljene v skladu s členom 11(3).

▼B

Člen 29

Naloge in odgovornosti revizijskega organa

1. Revizijski organ, ki deluje neodvisno od vseh udeleženih v sistemih upravljanja in nadzora ter izpolnjuje mednarodno sprejete revizijske standarde, določi država upravičenka. Revizijski organ je odgovoren za preverjanje učinkovitega in dobrega delovanja sistemov upravljanja in nadzora.

2. Revizijski organ bo na odgovornost svojega vodje predvsem:

(a) med letom oblikoval in izpolnil letni načrt revizijskega dela, ki obsega revizije, katerih cilj je preveriti:

— učinkovito delovanje sistemov upravljanja in nadzora,

— zanesljivost računovodskih informacij, ki se predložijo Komisiji.

Revizijsko delo vključuje revizije ustreznega vzorca operacij ali transakcij ter pregled postopkov.

Letni načrt revizijskega dela se predloži nacionalnemu odredbodajalcu in Komisiji pred začetkom zadevnega leta;

(b) predložil naslednje:

— letno poročilo revizijske dejavnosti na podlagi vzorca iz okvirnega sporazuma, ki določa vire, ki jih uporablja revizijski organ, in povzetek vseh ugotovljenih šibkih točk v sistemih upravljanja in nadzora ali v ugotovitvah glede transakcij iz revizij, izvedenih v skladu letnim načrtom revizijskega dela v obdobju preteklih 12 mesecev, ki se zaključi 30. septembra zadevnega leta. Letno poročilo revizijske dejavnosti se naslovi na Komisijo, nacionalnega odredbodajalca in pristojnega uradnika za akreditacije do 31. decembra vsako leto. Prvo tako poročilo zajema obdobje od začetka veljavnosti te uredbe do 30. novembra 2007,

— letno mnenje na podlagi vzorca iz okvirnega sporazuma o tem, ali sistemi upravljanja in nadzora učinkovito delujejo in izpolnjujejo zahteve te uredbe in/ali katerih koli drugih sporazumov med Komisijo in državo upravičenko. To mnenje se naslovi na Komisijo, nacionalnega odredbodajalca in pristojnega uradnika za akreditacije. Zajema isto obdobje in ima enak rok kot letno poročilo revizijske dejavnosti,

— mnenje o vseh končnih izkazih o izdatkih, ki jih Komisiji predloži nacionalni odredbodajalec, za zaključitev programa ali njegovega dela. Kadar je primerno, lahko končni izkaz o izdatkih vključuje zahtevke za plačila v obliki računov, ki se predložijo letno. Mnenje o katerem koli končnem izkazu o izdatkih se oblikuje po vzorcu iz priloge k okvirnemu sporazumu. Obravnava veljavnost končnega zahtevka za plačilo in točnost finančnih informacij ter je, kadar je primerno, podprto z letnim poročilom revizijske dejavnosti. Pošlje se ga Komisiji in pristojnemu uradniku za akreditacije istočasno kot zadevni končni izkaz o izdatkih, ki ga predloži nacionalni odredbodajalec, ali vsaj v treh mesecih po predložitvi navedenega končnega izkaza o izdatkih.

Nadaljnje posebne zahteve za letni načrt revizijskega dela in/ali poročila in mnenja iz odstavka (b) se lahko določijo v sektorskih sporazumih ali sporazumih o financiranju.

Glede metodologije za revizijsko delo, poročila in revizijska mnenja, ki se zahtevajo v okviru tega člena, mora revizijski organ izpolnjevati mednarodne revizijske standarde, zlasti glede področij ocenjevanja tveganja, revizije pomembnosti in vzorčenja. Navedena metodologija se lahko dopolni z nadaljnjimi navodili in opredelitvami Komisije, zlasti v zvezi s primernim splošnim pristopom za vzorčenje, stopnje zanesljivosti in pomembnosti.

▼B

Člen 30

Nadaljnje spremljanje poročil revizijskega organa

1. Po prejemu poročil in mnenj iz prve in druge alinee člena 29(2)(b) nacionalni odredbodajalec:

(a) odloči, ali so potrebne izboljšave sistemov upravljanja in nadzora, evidentira te odločitve in zagotovi pravočasno izvajanje teh izboljšav;

(b) izvede potrebne prilagoditve zahtevkov za plačilo za Komisijo.

2. Komisija se lahko odloči, da bo sama nadalje ukrepala glede na poročila in mnenja, na primer tako, da začne postopek za finančni popravek ali od države upravičenke zahteva, naj ukrepa, ter nacionalnega odredbodajalca in pristojnega uradnika za akreditacije obvesti o svoji odločitvi.

▼M1

Člen 31

Posebna telesa

V splošnem okviru, ki ga določajo strukture in organi iz člena 21, se lahko funkcije, opisane v členu 28, razvrstijo in dodelijo posebnim telesom znotraj ali zunaj operativnih struktur, katerim so bile prvotno dodeljene. To razvrščanje in dodeljevanje upošteva primerno delitev dolžnosti, ki jih nalaga Uredba (ES, Euratom) št. 1605/2002, in zagotavlja, da ima končno odgovornost za funkcije, opisane v navedenem členu, imenovana operativna struktura. Taka struktura se uradno zapiše v obliki pisnih sporazumov ter pridobi akreditacijo s strani nacionalnega odredbodajalca in prenos upravljanja s strani Komisije.

▼B

Oddelek 2

Druge oblike upravljanja

Člen 32

Strukture in organi za centralizirano ali skupno upravljanje

1. V primeru centraliziranega ali skupnega upravljanja država upravičenka imenuje nacionalnega koordinatorja IPA, ki deluje kot predstavnik države upravičenke v odnosih s Komisijo. Zagotavlja, da se med Komisijo in državo upravičenko ohrani tesna povezava v zvezi s splošnim pristopnim procesom in predpristopno pomočjo EU v skladu z IPA.

Nacionalni koordinator IPA je odgovoren za usklajevanje sodelovanja države upravičenke v zadevnih čezmejnih programih tako z državami članicami kot z drugimi državami upravičenkami, pa tudi v nadnacionalnih, medregionalnih programih ali programih skupnega morskega bazena v okviru drugih instrumentov Skupnosti. Nacionalni koordinator lahko prenese naloge, povezane s to odgovornostjo, na koordinatorja čezmejnega sodelovanja.

2. V primeru komponente čezmejnega sodelovanja država upravičenka določi in vzpostavi operativne strukture v skladu z določbami iz člena 139.

Člen 33

Strukture in organi za deljeno upravljanje

V primeru čezmejnih programov, ki se izvajajo z deljenim upravljanjem z državo članico, se v eni od držav članic, ki sodeluje v čezmejnem

▼B

programu, vzpostavijo naslednje strukture, kakor je določeno v členu 102:

— enotni organ upravljanja,

— enotni organ za potrjevanje,

— enotni revizijski organ.

POGLAVJE III

Finančni prispevki Evropske skupnosti

Člen 34

Upravičenost izdatkov

1. V primeru decentraliziranega upravljanja, ne glede na akreditacije s strani pristojnega uradnika za akreditacije in nacionalnega odredbodajalca, podpisane pogodbe in dopolnila, nastali izdatki in plačila, ki jih izvršijo nacionalni organi, niso upravičeni do financiranja v okviru Uredbe IPA, preden Komisija upravljanja ne prenese na zadevne strukture in organe, razen če odstavek 2 določa drugače.

Končni datum za upravičenost izdatkov se določi v delu II ali v sporazumu o financiranju, če je potrebno.

2. Tehnična pomoč za podporo vzpostavitve sistemov upravljanja in nadzora je lahko pred začetnim prenosom upravljanja upravičena, in sicer za izdatke, nastale po 1. januarju 2007.

▼M1

Objava razpisov za zbiranje predlogov ali javnih razpisov je tudi lahko upravičena pred začetnim prenosom upravljanja in po 1. januarju 2007, če se ta začetni prenos upravljanja izvede v roku, določenem v klavzuli o pridržku, ki se vstavi v zadevne dejavnosti ali razpise, in razen za komponento razvoja podeželja, če Komisija predhodno odobri zadevni dokument. Zadevni razpisi za zbiranje predlogov ali javni razpisi se lahko prekličejo ali spremenijo glede na odločitev o prenosu upravljanja.

3. Naslednji izdatki v okviru Uredbe IPA niso upravičeni, razen ko je urejeno drugače v posebnih določbah vsake komponente IPA:

▼B

(a) davki, vključno z davki na dodano vrednost;

(b) carine in uvozne dajatve ali katere koli druge dajatve;

(c) nakup, najem ali zakup zemljišča in obstoječih zgradb;

(d) denarne kazni, finančne kazni in stroški sodnega postopka;

(e) operativni stroški;

(f) rabljena oprema;

(g) bančni stroški, stroški jamstva in podobni stroški;

(h) stroški pretvarjanja, stroški in tečajne izgube, povezane z eurskimi računi, povezanimi s posamezno komponento, ter drugi povsem finančni izdatki;

(i) prispevki v naravi.

4. Izdatki, ki se financirajo po tej uredbi, se ne morejo financirati iz nobenega drugega naslova proračuna Skupnosti.

▼B

Člen 35

Obravnava prejemkov

1. Prejemki za namene te uredbe vključujejo prihodke od dejavnosti, zaslužene v obdobju njenega sofinanciranja, od prodaje, najemnin, storitev, vpisnin/pristojbin ali druge enakovredne prejemke, razen:

(a) prejemkov v času gospodarske dobe trajanja sofinanciranja naložb v primeru naložb v podjetja;

(b) prejemkov, nastalih v okviru ukrepov finančnega inženiringa, ki vključujejo tvegani kapital, posojilne sklade, jamstvene sklade, zakup;

(c) kadar je primerno, prispevkov zasebnega sektorja za sofinanciranje dejavnosti, ki se v finančnih tabelah programa pojavijo ob javnih prispevkih.

2. Kakor je opredeljeno v odstavku 1, prejemki predstavljajo prihodek, ki se odšteje od zneska upravičenih izdatkov za zadevno dejavnost. Najpozneje ob zaključitvi programa se taki prejemki odštejejo od upravičenih izdatkov zadevne dejavnosti v celoti ali sorazmerno, odvisno od tega, ali v celoti ali le delno izhajajo iz sofinanciranja dejavnosti.

3. Ta člen se ne uporablja za:

— komponento razvoja podeželja,

▼M1

— komponenta regionalnega razvoja.

Člen 36

Lastništvo obresti

Kakršne koli obresti, nabrane na katerem koli eurskem računu, ki ga odpre nacionalni sklad v primeru decentraliziranega upravljanja, ostanejo last države upravičenke. Obresti, ki nastanejo ob financiranju programa s strani Skupnosti, se knjižijo izključno na navedeni program kot vir države upravičenke v obliki nacionalnega javnega prispevka in se Komisiji prijavijo ob končni zaključitvi programa.

▼B

Člen 37

Financiranje Skupnosti

1. Finančni prispevki Skupnosti za izdatke v okviru večletnih ali letnih programov se določijo v skladu z dodelitvami, predlaganimi v večletnem orientacijskem finančnem okviru v skladu s členom 5 Uredbe IPA.

▼M1

2. Vse dejavnosti, ki prejemajo pomoč v skladu z različnimi komponentami IPA, zahtevajo nacionalne prispevke in prispevke Skupnosti, razen ko je urejeno drugače v posebnih določbah vsake komponente IPA.

▼B

Člen 38

Intenzivnosti pomoči in stopnja prispevka Skupnosti

1. Prispevek Skupnosti se izračuna glede na upravičene izdatke, kakor je določeno v delu II za vsako komponento IPA.

2. Odločitve o financiranju o sprejetju večletnih ali letnih programov za vsako komponento IPA določijo najvišji okvirni znesek prispevka Skupnosti in posledično najvišjo stopnjo za vsako prednostno os.

▼B

POGLAVJE IV

Finančno upravljanje

Oddelek 1

Proračunske obveznosti

Člen 39

Načela

1. Proračunska obveznost, ki ustreza znesku pravne obveznosti v obliki sporazuma o financiranju z zadevno državo upravičenko, se sprejme na podlagi odločitev o financiranju glede sprejetja letnih programov.

2. Odločitve o sprejetju večletnih programov lahko zagotovijo zaključek večletnih pravnih obveznostih, ki imajo obliko sporazuma o financiranju z zadevno državo upravičenko.

Proračunska obveznost, ki ustreza znesku pravne obveznosti, se v takih primerih lahko porazdeli v letne tranše v obdobju več let, kadar odločitev o financiranju tako določa in ob upoštevanju večletnega orientacijskega finančnega okvira. Ustrezna odločitev o financiranju in sporazum o financiranju določita to razdelitev v ustreznih finančnih tabelah.

Oddelek 2

Pravila za decentralizirano upravljanje

Člen 40

Plačila

1. Plačila prispevkov Skupnosti s strani Komisije se izvedejo v okviru razpoložljivih sredstev. Pri večletnih programih se vsako plačilo knjiži na najstarejšo odprto proračunsko obveznost zadevne komponente IPA.

2. Plačila se izvajajo v obliki predhodnega financiranja, vmesnih plačil in končnega plačila.

3. Država upravičenka do 28. februarja vsako leto Komisiji pošlje napoved svojih verjetnih zahtevkov za plačilo za zadevno finančno leto in za naslednje finančno leto v povezavi z vsako komponento ali programom IPA. Komisija lahko po potrebi zaprosi za posodobitev napovedi.

4. Izmenjava informacij glede finančnih transakcij med Komisijo ter organi in strukturami, navedenimi v členu 21, se po potrebi izvaja preko elektronskih medijev, pri čemer se uporabljajo postopki, dogovorjeni med Komisijo in državo upravičenko.

5. Kombinirani skupni znesek predhodnega financiranja in vmesnih plačil ne sme presegati 95 % prispevkov Skupnosti, kakor je določeno v finančni tabeli vsakega programa.

6. Kadar se doseže zgornja meja iz odstavka 5, nacionalni odredbodajalec še naprej posreduje Komisiji vse potrjene izkaze o izdatkih ter informacije o izterjanih zneskih.

▼M1

7. Zneski, določeni v programu, ki ga posreduje država upravičenka, v potrjenih izkazih o izdatkih, v zahtevkih za plačilo in v izdatkih, navedenih v izvedbenih poročilih, so izraženi v eurih. Države upravičenke pretvorijo zneske izdatkov, nastalih v nacionalni valuti, v eure in

▼M1

za to uporabijo mesečni računovodski tečaj eura Komisije v mesecu, v katerem so bili izdatki zabeleženi na računu nacionalnega sklada ali zadevne operativne strukture, kakor je primerno.

▼B

8. Plačila Komisije v nacionalni sklad se izvedejo na eurski račun v skladu z določbami iz členov 41, 42, 43, 44 in 45 ter iz okvirnega sporazuma, sektorskega sporazuma ali sporazuma o financiranju. Za vsak zadevni program IPA ali za vsako komponento IPA, kakor je primerno, se odpre en eurski račun, ki se uporablja izključno za transakcije, povezane z navedenim programom ali komponento.

9. Države upravičenke zagotovijo, da končni upravičenci prejmejo skupni znesek javnega prispevka pravočasno in v celoti. Posebna dajatev ali druga dajatev z enakovrednim učinkom, ki bi znižala zneske za upravičence, se ne odšteje.

10. Izdatki se lahko krijejo iz sredstev Skupnosti, samo če jih ima in jih plača končni upravičenec. Izdatke, ki jih plačajo končni upravičenci, je treba utemeljiti s prejetimi računi ali računovodskimi dokumenti enakovredne dokazne vrednosti ali drugimi zadevnimi dokumenti, kadar v skladu s programom izdatek ne pomeni pomoči. Izdatke mora potrditi nacionalni odredbodajalec.

Člen 41

Sprejemljivost zahtevkov za plačila

Da lahko Komisija odobri zahtevek za plačilo, morajo biti izpolnjene minimalne zahteve, določene v členih 42(1), 43(1) in 45(1).

Člen 42

Predhodno financiranje

1. V primeru zahtevka za predhodno plačilo so minimalne zahteve iz člena 41 naslednje:

(a) nacionalni odredbodajalec je Komisijo uradno obvestil o odprtju zadevnega eurskega računa;

(b) akreditacije, ki jih podelita pristojni uradnik za akreditacije in nacionalni odredbodajalec, veljajo in prenos upravljanja s strani Komisije ostaja veljaven;

(c) zadevni sporazum o financiranju je začel veljati.

2. Predplačila predstavljajo določen odstotek prispevka Skupnosti za zadevni program, kakor je podrobno določeno v delu II te uredbe. V primeru večletnih programov se predhodno financiranje lahko razdeli na več finančnih let.

3. Komisiji se povrne celoten znesek, nakazan za predhodno financiranje, če v roku petnajstih mesecev od datuma nakazila prvega dela predhodnega financiranja s strani Komisije ni bil poslan noben zahtevek za plačilo za zadevni program. Na prispevek Skupnosti za zadevni program taka povračila ne vplivajo.

4. Zneski, izplačani v predhodnem financiranju, se poračunajo najpozneje ob zaključitvi programa. V času trajanja programa nacionalni odredbodajalec uporablja predplačila samo za plačilo prispevka Skupnosti za izdatke, nastale v skladu s to uredbo.

▼B

Člen 43

Vmesna plačila

1. V primeru zahtevka za vmesno plačilo so minimalne zahteve iz člena 41 naslednje:

(a) nacionalni odredbodajalec je Komisiji poslal zahtevek za plačilo in izkaz o izdatkih za zadevno plačilo; nacionalni odredbodajalec potrdi izkaz o izdatkih;

(b) upoštevajo se zgornje meje za pomoč Skupnosti v skladu z vsako prednostno osjo, kakor je določeno v odločitvi Komisije o financiranju;

(c) operativna struktura je Komisiji poslala sektorska letna poročila o izvajanju, kakor je navedeno v členu 61(1), vključno z najnovejšim;

(d) revizijski organ je Komisiji v skladu s prvo in drugo alineo člena 29(2)(b) poslal najnovejše letno poročilo revizijske dejavnosti in mnenje o skladnosti sistemov upravljanja in nadzora, vzpostavljenih v skladu z zahtevami te uredbe in/ali katerega koli sporazuma med Komisijo in državo upravičenko;

(e) akreditacije, ki jih podelita pristojni uradnik za akreditacije in nacionalni odredbodajalec, veljajo in prenos upravljanja s strani Komisije ostaja veljaven.

Če en ali več pogojev iz tega odstavka ni izpolnjenih, država upravičenka sprejme potrebne ukrepe za izboljšanje stanja, kadar to zahteva Komisija in v roku, ki ga Komisija določi.

2. Če se izkaže, da veljavna pravila niso bila upoštevana ali da so bila sredstva Skupnosti nepravilno uporabljena, lahko Komisija v skladu z določbami člena 46 državi upravičenki zmanjša ali začasno prekine vmesna plačila. Državo upravičenko mora ustrezno obvestiti.

3. Pri prekinitvi ali zmanjšanju vmesnih plačil se upošteva načelo proporcionalnosti in ne vpliva na odločitve, ki se sprejmejo v zvezi s potrditvijo obračunov in finančnimi popravki.

Člen 44

Izračun plačil

Plačila se izračunajo na podlagi prispevka Skupnosti za financiranje zadevnih dejavnosti največ do zneska, dobljenega z uporabo stopnje sofinanciranja, določene za vsako prednostno os v odločitvi o financiranju glede upravičenih izdatkov, ob upoštevanju najvišjega prispevka Skupnosti, priloženega vsaki prednostni osi.

Člen 45

Končno plačilo

1. V primeru končnega plačila velja rok, določen v členu 166 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002, minimalne zahteve, navedene v členu 41, pa so naslednje:

(a) nacionalni odredbodajalec je Komisiji poslal končni zahtevek za plačilo in končni izkaz o izdatkih; nacionalni odredbodajalec potrdi končni izkaz o izdatkih;

(b) operativna struktura je Komisiji poslala letna sektorska poročila za zadevne programe, kakor je navedeno v členu 61(1);

(c) revizijski organ je Komisiji v skladu tretjo alineo člena 29(2) (b) poslal mnenje o vseh končnih izkazih o izdatkih, ki je podprto z letnim poročilom o dejavnostih;

▼B

(d) akreditacije, ki jih podelita pristojni uradnik za akreditacije in nacionalni odredbodajalec, veljajo in prenos upravljanja s strani Komisije ostaja veljaven.

2. Tisti del proračunskih obveznosti za večletne programe, ki 31. decembra 2017 še niso zaključene in za katere dokumenti iz odstavka 1 niso poslani Komisiji do 31. decembra 2018, se avtomatično razveljavi.

Člen 46

Prekinitev plačil

1. Komisija lahko v celoti ali delno prekine plačila, če:

(a) obstaja hujša pomanjkljivost v sistemu za upravljanje in nadzor programa, ki vpliva na zanesljivost postopka izdajanja potrdil za plačila in za katero še niso bili sprejeti korektivni ukrepi; ali

(b) je izdatek iz potrjenega poročila o izdatkih povezan s hujšo nepravilnostjo, ki ni bila odpravljena; ali

(c) so potrebna pojasnila glede informacij iz izjave o izdatkih.

2. Državi upravičenki se ponudi možnost predstavitve stališč v dveh mesecih pred odločitvijo Komisije o prekinitvi v skladu z odstavkom 1.

3. Komisija prekliče prekinitev, ko je država članica sprejela ustrezne ukrepe za izboljšanje pomanjkljivosti, nepravilnosti ali pomanjkanja jasnosti, kakor je navedeno v odstavku 1.

Če država upravičenka ne sprejme ustreznih ukrepov, se lahko Komisija odloči za preklic celotnega zneska ali dela zneska prispevka Skupnosti za program v skladu s členom 51.

Člen 47

Zaključitev programa

1. Potem ko Komisija prejme zahtevek za končno plačilo, se šteje, da je program zaključen takoj, ko se zgodi eno od naslednjega:

— Komisija izplača dolgovano končno plačilo,

— Komisija izda nalog za izterjavo,

▼M1

— Komisija razveljavi končno plačilo proračunskega odbora.

▼B

2. Zaključitev programa ne posega v pravico Komisije, da pozneje naredi finančni popravek.

3. Zaključitev programa ne vpliva na obveznosti države upravičenke, da v skladu s členom 48 še naprej hrani dokumente.

Člen 48

Hramba dokumentov

Vse dokumente, povezane z določenim programom, hrani država upravičenka najmanj tri leta po zaključitvi programa. To obdobje se prekine bodisi v primeru sodnih postopkov bodisi na ustrezno utemeljeno zahtevo Komisije.

Člen 49

Finančni popravki

1. Za zagotovitev, da se sredstva uporabljajo v skladu z veljavnimi pravili, Komisija uporablja postopek za potrditev obračuna ali meha-

▼B

nizem finančnih popravkov v skladu s členom 53b(4) in členom 53c(2) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 in kakor je natančno opredeljeno v okvirnem sporazumu ali sektorskem sporazumu, če ta obstaja.

2. Razlogi za finančni popravek so lahko naslednji:

(a) ugotovitev posebne nepravilnosti, vključno z goljufijo; ali

(b) ugotovitev šibkih točk ali pomanjkljivosti v sistemu upravljanja in nadzora države upravičenke.

3. Če Komisija meni, da je izdatki v okviru programov, ki jih zajema ta uredba, niso nastali skladno z veljavnimi pravili, se odloči, kateri zneski se izločijo iz financiranja Skupnosti.

4. Izračun in določitev vseh takih popravkov ter povezanih izterjanih zneskov naredi Komisija na podlagi meril in postopkov, določenih v členih 51, 52 in 53. Druge določbe o finančnih popravkih, ki so bile določene v sektorskem sporazumu ali sporazumu o financiranju, se uporabljajo poleg te uredbe.

Člen 50

Finančne prilagoditve

▼M1

1. Nacionalni odredbodajalec, ki ima prvostopenjsko odgovornost za preiskovanje nepravilnosti, naredi finančne prilagoditve v primerih ugotovljenih nepravilnosti ali malomarnosti pri dejavnostih ali programih, tako da v celoti ali delno ukine prispevek Skupnosti za zadevne dejavnosti ali programe. Nacionalni odredbodajalec upošteva naravo in resnost nepravilnosti ter finančno izgubo prispevka Skupnosti.

2. V primeru nepravilnosti nacionalni odredbodajalec izterja prispevek Skupnosti, plačan končnemu upravičencu, v skladu z nacionalnimi postopki izterjave.

▼B

Člen 51

Merila za finančne popravke

1. Komisija lahko izvede finančne popravke, tako da prekliče celoten prispevek ali del prispevka Skupnosti programu v primerih, navedenih v členu 49(2).

2. Kadar se ugotovijo posamezni primeri nepravilnosti, Komisija upošteva sistemsko naravo nepravilnosti, da ugotovi, ali je treba uporabiti pavšalen ali ekstrapolacijski popravek.

3. Komisija pri odločanju o višini popravka upošteva naravo in resnost nepravilnosti in/ali obseg ter finančne posledice ugotovljenih pomanjkljivosti v sistemu upravljanja in nadzora zadevnega programa.

Člen 52

Postopek za finančne popravke

1. Pred sprejemom odločitve o finančnem popravku Komisija obvesti nacionalnega odredbodajalca o svojih začasnih ugotovitvah in zahteva, da v dveh mesecih predloži svoje stališče.

Če Komisija predlaga finančne popravke na podlagi ekstrapolacije ali pavšala, ima država upravičenka s pregledom zadevne dokumentacije možnost ugotoviti dejanski obseg nepravilnosti. V dogovoru s Komisijo lahko država upravičenka omeji svojo proučitev na ustrezen delež ali vzorec zadevne dokumentacije. Razen v upravičenih primerih je za to proučitev dovoljen rok največ dveh mesecev poleg dvomesečnega obdobja, navedenega v prvem pododstavku.

▼B

2. Komisija upošteva vse dokaze, ki jih v časovnih rokih, navedenih v odstavku 1, predloži država upravičenka.

3. Komisija si prizadeva za sprejetje odločitve o finančnem popravku v šestih mesecih od začetka postopka, kakor je določeno v odstavku 1.

Člen 53

Povračilo

1. Vsako povračilo, ki ga je treba izplačati splošnemu proračunu Evropske unije, se izvede pred rokom plačila v nalogu za izterjavo, izdelanem v skladu s členom 72 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002. Ta rok plačila poteče zadnji dan drugega meseca po izdaji naloga.

2. Iz vsake zamude pri plačilu izhajajo zamudne obresti, ki se obračunavajo od datuma roka plačila do datuma dejanskega plačila. Obrestna mera je eno in pol odstotne točke nad obrestno mero, ki jo uporablja Evropska centralna banka v svojih glavnih operacijah refinanciranja na prvi delovni dan v mesecu datuma zapadlosti.

Člen 54

Ponovna dodelitev prispevkov Skupnosti

1. Sredstva iz prispevkov Skupnosti, preklicana v skladu s členom 49, se plačajo v proračun Skupnosti skupaj z obrestmi.

2. Prispevek, ki je bil preklican ali izterjan v skladu s členom 50, se ne sme ponovno porabiti za dejavnost ali dejavnosti, ki so bile predmet izterjave ali popravka, niti kadar sta bila izterjava ali popravek izvedena zaradi sistemske nepravilnosti za obstoječe dejavnosti v okviru celote ali dela prednostne osi, na kateri je do te sistemske napake prišlo.

Oddelek 3

Pravila za centralizirano in skupno upravljanje

Člen 55

Plačila

1. Plačila prispevkov Skupnosti s strani Komisije se izvedejo v okviru razpoložljivih sredstev.

2. V skladu s členom 81 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 se plačila izvedejo ob predložitvi dokazila, da je zadevna dejavnost v skladu z določbami Uredbe IPA, s to uredbo, pogodbo ali donacijo.

3. Odobrena sredstva, potrebna za izdatke, kakor je navedeno v letnih programih, se dajo na razpolago z enim ali več spodaj naštetimi ukrepi: plačilom celotnega zneska, ki se dolguje; predhodnim financiranjem; enim vmesnim plačilom ali več; in plačilom razlike dolgovanega zneska.

4. Plačila Komisije se izvršijo v eurih na eurski račun, če je le mogoče.

Člen 56

Zaključitev programa

1. Program je zaključen, ko so zaključene vse pogodbe in donacije, ki se financirajo iz tega programa.

2. Po prejemu končnega zahtevka za plačilo se pogodba ali donacija šteje za zaključeno, takoj kot se zgodi eden od dogodkov iz člena 47(1).

▼B

3. Zaključitev pogodbe ali donacije ne posega v pravico Komisije, da pozneje naredi finančni popravek.

POGLAVJE V

Vrednotenje in spremljanje

Člen 57

Vrednotenje

1. Namen vrednotenj je izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in skladnosti pomoči iz sredstev Skupnosti ter strategije in izvajanja programov.

▼M1

2. Dokumenti večletnega okvirnega načrtovanja, kakor so opisani v členu 5, so predmet predhodnega vrednotenja, ki ga izvaja Komisija.

▼B

3. Komisija lahko izvaja tudi strateška vrednotenja.

▼M1

4. Programi so po potrebi predmet predhodnih vrednotenj, pa tudi vmesnih in/ali naknadnih vrednotenj, v skladu s posebnimi določbami, določenimi za vsako komponento IPA v delu II te uredbe in skladu s členom 21 Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002.

———————

7. Rezultati vrednotenja se upoštevajo pri ciklu načrtovanja in izvajanja.

▼B

8. Komisija razvije metode vrednotenja, vključno s standardi kakovosti in uporabo objektivnih in merljivih kazalcev.

Člen 58

Spremljanje v primeru decentraliziranega upravljanja

▼M1

1. V primeru decentraliziranega upravljanja država upravičenka v šestih mesecih po začetku veljavnosti prvega sporazuma o financiranju vzpostavi nadzorni odbor IPA v dogovoru z nacionalnim koordinatorjem IPA in Komisijo, da se zagotovi skladnost in usklajenost izvajanja komponent IPA.

▼B

2. Nadzorni odbor IPA se prepriča o splošni učinkovitosti, kakovosti in skladnosti izvajanja vseh programov in dejavnosti za dosego ciljev, določenih v sporazumih o financiranju in v dokumentih o večletnem okvirnem načrtovanju. V ta namen se opira na elemente, ki jih predložijo sektorski nadzorni odbori, kakor je zagotovljeno v členu 59(3).

3. Nadzorni odbor IPA predloži Komisiji, nacionalnemu koordinatorju IPA in nacionalnemu odredbodajalcu predloge za vse ukrepe za zagotovitev skladnosti in usklajenosti med programi in dejavnostmi, ki se izvajajo v skladu z različnimi komponentami, ter za vse korektivne ukrepe za vse komponente, potrebne za zagotovitev uresničitve splošnih ciljev pomoči ter za povečanje splošne učinkovitosti. Lahko tudi daje predloge zadevnim sektorskim nadzornim odborom glede odločitev o katerih koli korektivnih ukrepih, da se zagotovi uresničitev ciljev programov in poveča učinkovitost pomoči, zagotovljene v skladu z zadevnimi programi ali komponento(-ami) IPA.

4. Nadzorni odbor IPA sprejme svoj interni poslovnik skladno z institucionalnim, pravnim in finančnim okvirom države upravičenke ter s pooblastili nadzornega odbora, ki ga določi Komisija.

▼B

5. Določbe tega odstavka se uporabljajo, razen če pooblastila nadzornega odbora Komisije določajo drugače.

Nadzorni odbor IPA med svoje člane sprejme predstavnike Komisije, nacionalnega koordinatorja IPA, nacionalnega odredbodajalca, predstavnike operativnih struktur in strateškega koordinatorja.

Predstavnik Komisije in nacionalni koordinator IPA sopredsedujeta srečanjem nadzornega odbora IPA.

Nadzorni odbor IPA se sestane najmanj enkrat letno. Vmesni sestanki se tudi lahko skličejo zlasti na tematski osnovi.

Člen 59

Sektorski nadzorni odbori v primeru decentraliziranega upravljanja

▼M1

1. Nadzornemu odboru IPA pomagajo sektorski nadzorni odbori, vzpostavljeni v okviru komponent IPA v šestih mesecih od začetka veljavnosti prvega sporazuma o financiranju v skladu s posebnimi določbami iz dela II. Sektorski nadzorni odbori se dodelijo programom ali komponentam. Po potrebi lahko vključujejo predstavnike civilne družbe.

▼B

2. Vsak sektorski nadzorni odbor se prepriča o učinkovitosti in kakovosti izvajanja zadevnih programov in dejavnosti v skladu s posebnimi določbami, opredeljenimi za vsako komponento v delu II in za s tem povezane sektorske sporazume in/ali sporazume o financiranju. Odbor lahko predloge za odločitve o kakršnih koli korektivnih ukrepih za zagotovitev uresničitve ciljev programa in povečanje učinkovitosti zagotovljene pomoči pošlje Komisiji in nacionalnemu koordinatorju IPA, kopijo pa pošlje nacionalnemu odredbodajalcu.

3. Sektorski nadzorni odbori poročajo nadzornemu odboru IPA. Nadzornemu odboru IPA zagotovijo zlasti informacije v zvezi z:

(a) doseženim napredkom pri izvajanju programov po prioritetni osi in, kadar je ustrezno, po ukrepih ali dejavnostih; to vključuje tudi dosežene rezultate, kazalce finančnega izvajanja in druge dejavnike, ki pripomorejo k izboljšanju izvajanja programov;

(b) kakršnimi koli vidiki delovanja sistemov upravljanja in nadzora, ki jih izrazi revizijski organ, nacionalni odredbodajalec ali pristojni uradnik za akreditacije.

▼M1

Člen 60

Spremljanje v primeru centraliziranega in skupnega upravljanja

V primeru centraliziranega in skupnega upravljanja lahko Komisija sprejme vse ukrepe, za katere meni, da so potrebni za spremljanje zadevnih programov. V primeru skupnega upravljanja se ti ukrepi lahko izvedejo skupaj z zadevnimi mednarodnimi organizacijami. Nacionalni koordinator IPA lahko sodeluje pri dejavnostih spremljanja.

▼B

Člen 61

Letno poročilo in končno poročilo o izvajanju

1. Operativne strukture oblikujejo sektorsko letno poročilo in sektorsko končno poročilo o izvajanju programov, za katere so odgovorne v skladu s postopki, opredeljenimi v delu II za vsako komponento IPA.

▼B

Sektorska letna poročila o izvajanju zajemajo finančno leto. Sektorska končna poročila o izvajanju zajemajo celotno obdobje izvajanja in lahko vključujejo zadnje sektorsko letno poročilo.

2. Poročila iz odstavka 1 se pošljejo nacionalnemu koordinatorju IPA, nacionalnemu odredbodajalcu in Komisiji po tem, ko jih proučijo sektorski nadzorni odbori.

3. Na podlagi poročil, navedenih v odstavku 1, nacionalni koordinator IPA Komisiji in nacionalnemu odredbodajalcu pošlje letna in končna poročila o izvajanju pomoči v okviru Uredbe IPA, potem ko jih prouči nadzorni odbor IPA.

4. Letno poročilo o izvajanju, navedeno v odstavku 3, ki ga je treba poslati vsako leto do 31. avgusta in prvič v letu 2008, združuje različna sektorska letna poročila, ki se izdajo v okviru različnih komponent in vključujejo informacije o:

(a) napredku, doseženem pri izvajanju pomoči Skupnosti v zvezi s prednostnimi nalogami, določenimi v dokumentu o večletnem okvirnem načrtovanju in različnih programih;

(b) finančnem izvajanju pomoči Skupnosti.

5. Končno poročilo o izvajanju, kakor je navedeno v odstavku 3, zajema celotno obdobje izvajanja in lahko vključuje zadnje sektorsko letno poročilo, navedeno v odstavku 4.

POGLAVJE VI

Obveščanje, prepoznavnost

Člen 62

Informiranje in obveščanje javnosti

1. V primeru centraliziranega in skupnega upravljanja informacije o programih in dejavnostih zagotovi Komisija, kateri po potrebi pomaga nacionalni koordinator IPA. V primeru decentraliziranega upravljanja in v vseh primerih za programe ali del programov v skladu s komponento čezmejnega sodelovanja, ki se ne izvaja v okviru deljenega upravljanja, država upravičenka in nacionalni koordinator IPA zagotavljata informacije o programih in dejavnostih ter o njih obveščata javnost. V primeru deljenega upravljanja države članice, države upravičenke in organ upravljanja, kakor je določeno v členu 103, zagotavljajo informacije o programih in dejavnostih ter o njih obveščajo javnost. Informacije so naslovljene na državljane in upravičence z namenom poudariti vlogo Skupnosti in zagotoviti preglednost.

▼M1

2. V primeru decentraliziranega upravljanja so operativne strukture odgovorne za organizacijo objave seznama končnih upravičencev, nazivov dejavnosti in zneska sredstev Skupnosti, dodeljenih za dejavnosti. Zagotavljajo tudi, da je končni upravičenec obveščen o tem, da sprejetje financiranja pomeni tudi sprejetje dejstva, da so vključeni na objavljeni seznam končnih upravičencev. Vsi osebni podatki, vključeni v ta seznam, se obdelajo v skladu z zahtevami Uredbe (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]).

▼B

3. V skladu s členom 90 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 Komisija objavi zadevne informacije o pogodbah. Komisija objavi rezultate razpisnega postopka v *Uradnem listu Evropske unije*, na spletni strani EuropeAid in v vseh primernih medijih v skladu z veljavnimi razpisnimi postopki za zunanje ukrepe Skupnosti.

([1]) UL L 8, 12.1.2001, str. 1.

▼B

Člen 63

Prepoznavnost

1. Komisija in zadevni nacionalni, regionalni ali lokalni organi države upravičenke se dogovorijo o skladnem nizu dejavnosti, da se v državi upravičenki dajo na voljo informacije o pomoči v okviru Uredbe IPA in se o njih obvesti javnost.

Postopki za izvajanje takih dejavnosti se določijo v sektorskem sporazumu ali sporazumu o financiranju.

2. Za izvajanje dejavnosti iz odstavka 1 je pristojen končni upravičenec, financirajo pa se iz zneska, dodeljenega zadevnemu programu ali dejavnosti.

DEL II

POSEBNE DOLOČBE

NASLOV I

KOMPONENTA POMOČI PRI PREHODU IN VZPOSTAVLJANJU INSTITUCIJ

POGLAVJE I

Predmet pomoči in upravičenost

Člen 64

Področja pomoči

1. Pomoč v okviru te komponente se lahko dodeli državam upravičenkam zlasti na naslednjih področjih:

(a) krepitev demokratičnih institucij in pravne države;

(b) spodbujanje in zaščita temeljnih pravic in svoboščin, zapisanih v Evropski listini temeljnih pravic;

(c) reforma javne uprave;

(d) reforma na področju pravosodja in notranjih zadev, kot je reforma pravnega sistema, policije, pravosodnega pregona, sodstva, kazenskega sistema, ter sistema carin in kontrole meja s posebnim poudarkom na izboljšanju boja proti korupciji, organiziranemu kriminalu, terorizmu in nezakoniti migraciji in vzpostavitvi informacijskih sistemov, povezanih s temi področji;

(e) posodobitev ureditvenega okvira, vključno s spodbujanjem naložb za opremljanje ključnih institucij, katerih infrastrukture ali zmogljivosti spremljanja in izvajanja zakonodaje je treba okrepiti;

(f) vzpostavitev ali okrepitev sistemov finančnega nadzora;

(g) okrepitev tržne ekonomije, predvsem s pomočjo samoorganiziranja ekonomskih akterjev in neposrednim spodbujanjem ekonomske dejavnosti, vključno s pomočjo zasebnemu sektorju in s prestrukturiranjem industrije ter z diverzifikacijo gospodarstva, posodobitvijo ključnih sektorjev in izboljšanjem posebnih področij;

(h) razvijanje civilne družbe in dialoga med vlado in nevladnimi telesi za spodbujanje demokracije, pravne države, človekovih pravic, spoštovanja in zaščite manjšin ter dialoga civilne družbe;

▼B

(i) vzpostavitev socialnega dialoga kot elementa dobrega upravljanja za spodbujanje poštenih in pravičnih delovnih pogojev;

(j) spodbujanje vključevanja manjšin, pomiritve in ukrepov za izgradnjo zaupanja na vseh ravneh družbe;

(k) okoljska politika, ki temelji na visoki ravni zaščite, spodbujanja načela „plača povzročitelj obremenitve“, trajnostna uporaba naravnih virov, učinkovitost energije, obnovljivi viri in postopno sprejetje politike Skupnosti na vseh področjih, vključno s klimatskimi spremembami;

(l) izboljšanje dostopa do finančnih institucij za mala in srednje velika podjetja in javno upravo;

(m) vzpostavljanje institucij na področju jedrske varnosti, ravnanja z radioaktivnimi odpadki in varstva pred sevanjem v skladu s pravnim redom Skupnosti ter najboljšimi praksami Evropske unije;

(n) spodbujanje sodelovanja v programih Skupnosti, zlasti tistih, katerih cilj je večja ozaveščenost evropskih državljanov, in priprava na sodelovanje v agencijah Skupnosti.

2. Poleg področij iz odstavka 1 se lahko pomoč dodeli v okviru te komponente državam upravičenkam, naštetim v Prilogi II k Uredbi IPA, za naslednja področja:

(a) v skladu s členom 2(3)(b) Uredbe IPA socialni, gospodarski in ozemeljski razvoj, ki med drugim vključuje naložbe na področjih regionalnega razvoja, razvoja človeških virov in razvoja podeželja;

(b) odstranitev ovir za socialno vključenost in podpora vključujočim trgom dela, zlasti z dejavnostmi, katerih cilj je izboljšanje življenjskih standardov, boj proti brezposelnosti in dajanje pristojnosti človeškim virom;

(c) podpora proizvodnemu sektorju in storitvam ter izboljšanju poslovnih infrastruktur;

(d) prilagoditev, reforma ali, kjer je primerno, vzpostavitev izobraževalnih sistemov in sistemov strokovnega usposabljanja:

(e) izboljšanje dostopa in povezav do transportnih, informacijskih, energetskih in drugih omrežij;

(f) reforma zdravstvenega sistema;

(g) izboljšanje informacijskih in komunikacijskih sistemov.

▼M1

Komisija lahko odloči za vsak primer posebej, da v okviru te komponente odobri pomoč za zgornja področja državam upravičenkam, ki so navedene v Prilogi I k Uredbi IPA, katerim še niso bile dodeljene upravljavske pristojnosti iz člena 14.

▼B

Člen 65

Oblike pomoči

1. Pomoč v okviru te komponente se lahko zagotovi zlasti z:

(a) ukrepi upravnega sodelovanja v namen usposabljanja in izmenjave informacij, ki vključuje strokovnjake javnega sektorja, napotene iz držav članic ali mednarodnih organizacij zlasti preko tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, kratkih projektov TMIS in Urada za izmenjavo informacij o tehnični pomoči (TAIEX);

(b) tehnično pomočjo;

(c) naložbami v nadzorno infrastrukturo, vključno z neodvisnimi zunanjimi večstranskimi institucijami, zlasti za podporo usklajenosti

▼B

z merili in standardi Evropske unije. To je cilj ključnih nadzornih institucij in je podlaga za jasno strategijo reforme javne uprave ter usklajenosti s pravnim redom Skupnosti;

(d) shemami donacij;

(e) zmogljivostmi za pripravo projektov;

(f) izvajanjem programov pomoči v sodelovanju s finančnimi institucijami;

(g) proračunsko podporo v skladu z določbami člena 15(1) Uredbe IPA.

2. Za države upravičenke, naštete v Prilogi II k Uredbi IPA, se lahko pomoč v okviru te komponente zagotovi tudi z ukrepi in dejavnostmi podobne narave tistim, predvidenim v okviru komponente regionalnega razvoja, razvoja človeških virov in razvoja podeželja, vključno z investicijskimi dejavnostmi.

3. Pomoč se lahko uporabi tudi za poravnavo stroškov prispevka Skupnosti v mednarodnih misijah, pobudah ali organizacijah, ki delujejo v interesu države upravičenke, vključno z upravnimi stroški.

Člen 66

Upravičenost izdatkov

1. Izdatki v okviru te komponente so upravičeni, če so nastali po tem, ko so bili podpisani javna naročila, pogodbe in donacije, razen v primerih, izključno določenih v Uredbi (ES, Euratom) št. 1605/2002.

2. Poleg pravil iz člena 34(3) naslednji izdatki niso upravičeni:

(a) kakršni koli stroški zakupov;

(b) stroški amortizacije.

3. Z odstopanjem od člena 34(3) se za vsak primer posebej odloči, ali so spodaj navedeni izdatki upravičeni:

(a) obratovalni stroški, vključno z stroški najemnine, povezanimi izključno z obdobjem sofinanciranja dejavnosti;

(b) davki na dodano vrednost, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(i) davki na dodano vrednost, ki niso izterljivi;

(ii) ugotovljeno je, da jih nosi končni upravičenec; in

(iii) so jasno opredeljeni v predlogu projekta;

▼M1

(c) stroški, ki se nanašajo na bančno garancijo ali primerljivo poroštvo, ki ga vloži končni upravičenec donacije.

▼B

Člen 67

Intenzivnosti pomoči in stopnja prispevka Skupnosti

1. Za namene te komponente upravičeni izdatki, kakor je navedeno v členu 38(1), temeljijo na javnih izdatkih v primeru decentraliziranega upravljanja in na skupnih izdatkih v primeru centraliziranega in skupnega upravljanja.

2. V primeru decentraliziranega upravljanja se za pomoč v okviru te komponente poleg splošnih pravil, določenih v členih 37 in 38, uporablja ta odstavek.

▼B

V primeru donacij se lahko od končnega upravičenca zahteva, da prispeva za upravičene stroške dejavnosti. V primeru naložbene dejavnosti prispevek Skupnosti ne presega ►M1 85 % ◄ javnih izdatkov, ostalih ►M1 15 % ◄ pa zagotavljajo javna sredstva države upravičenke. V izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih pa lahko prispevek Skupnosti presega ►M1 85 % ◄ javnih izdatkov.

Dejavnosti vzpostavljanja institucij zahtevajo določeno raven sofinanciranja s strani končnih upravičencev in/ali javnih sredstev v državi upravičenki. V ustrezno utemeljenih primerih pa se lahko dejavnosti vzpostavljanja institucij financirajo do 100 % iz sredstev Skupnosti.

Pomoč, zagotovljena z ukrepi upravnega sodelovanja, kakor je navedeno v členu 65(1)(a), se lahko 100 % financira iz sredstev Skupnosti.

3. V primeru centraliziranega ali skupnega upravljanja Komisija določi stopnjo prispevka Skupnosti, ki lahko znaša do 100 % upravičenih izdatkov.

POGLAVJE II

Načrtovanje

Člen 68

Okvir za načrtovanje

▼M1

Pomoč v okviru te komponente je načeloma v obliki:

▼B

— nacionalnih programov,

— regionalnih in horizontalnih programov in pomoči.

Člen 69

Nacionalni programi

▼M1

1. Komisija sprejme nacionalne programe na podlagi predlogov, ki jih predloži država upravičenka, ki upošteva načela in prednostne naloge, določene v dokumentih večletnega okvirnega načrtovanja iz člena 5. Predlogi zlasti opredeljujejo prioritetne osi, ki jih je treba obravnavati v zadevni državi upravičenki, in lahko vključujejo področja pomoči, določena v členu 64.

2. Predlogi držav upravičenk so izbrani na podlagi preglednih postopkov, vključno s posvetovanji zadevnih zainteresiranih strani pri oblikovanju predlogov.

3. Vsako leto po razpravah med Komisijo in državo upravičenko o predlogih slednje država upravičenka Komisiji predloži podatke o projektih. Podatki o projektih jasno določajo prioritetne osi, predvidene dejavnosti in izbrane metode za njihovo izvajanje. Komisija glede na podatke o projektih pripravi predloge za financiranje.

▼B

4. Predlogi za financiranje se sprejmejo z odločbo o financiranju v skladu s členom 8.

▼B

5. Sporazum o financiranju, kakor je predviden v členu 8, se sklene med Komisijo in državo upravičenko.

Člen 70

Sodelovanje v programih Skupnosti v okviru nacionalnih programov

1. Pomoč se lahko dodeli za podporo sodelovanja držav upravičenk v programih Skupnosti. Sodelovanje se določi v nacionalnih programih.

2. Skupna sredstva podpore Skupnosti za sodelovanje v programih Skupnosti ne presegajo omejitve, določene v nacionalnem programu.

3. Sodelovanje države upravičenke v programih Skupnosti upošteva posebne pogoje, določene za vsak tak program v memorandumu o soglasju, ki ga skleneta Komisija in država upravičenka, v skladu s sporazumi o opredelitvi splošnih načel za sodelovanje držav upravičenk v programih Skupnosti. Vključuje določbe o skupnem znesku prispevka države upravičenke in zneska pomoči v okviru Uredbe IPA.

Člen 71

Sodelovanje v agencijah Skupnosti v okviru nacionalnih programov

1. Pomoč se dodeli za podporo sodelovanja držav upravičenk v agencijah Skupnosti. Sodelovanje se določi v nacionalnih programih.

2. Državo upravičenko se lahko povabi, da sodeluje na *ad hoc* podlagi pri delu različnih agencij Skupnosti. Stroški njihovega sodelovanja se lahko financirajo s pomočjo, odobreno v okviru Uredbe IPA, na podoben način kot s tisto, ki se uporablja za sodelovanje v programih Skupnosti.

Člen 72

Regionalni in horizontalni programi

1. Komisija na podlagi zadevnih dokumentov večletnega okvirnega načrtovanja in ob posvetovanju z zadevnimi zainteresiranimi stranmi oblikuje regionalne in horizontalne programe, ki so v celoti skladni in usklajeni z nacionalnimi programi.

2. Regionalni in horizontalni programi se oblikujejo za spodbujanje regionalnega sodelovanja in krepitev izmenjav med državami v državah upravičenkah ter za podporo pobudam, ki državo upravičenko spodbujajo k sodelovanju na področjih skupnega interesa.

▼M1

3. Regionalni programi zajemajo države upravičenke na Zahodnem Balkanu. Programi so zlasti namenjeni pomiritvi, obnovi in političnem sodelovanju v regiji.

▼B

4. Horizontalni programi zajemajo nekaj ali vse države upravičenke na področjih skupnega interesa, na katerih se lahko pomoč s takimi programi izvaja bolj učinkovito in ekonomično kot z nacionalnimi programi.

5. V okviru regionalnih in horizontalnih programov se lahko pomoč dodeli na področjih, kot so pomoč za pripravo projektov, pomoč civilni družbi, carini, pomoč za mala in srednje velika podjetja, programi pomoči občinam in občinska infrastruktura, statistika, jedrska varnost, informacije in komunikacija.

▼B

POGLAVJE III

Izvajanje

Oddelek 1

Okvir za izvajanje in načela

Člen 73

Splošna načela

1. Pomoč se v okviru te komponente dodeli preko centraliziranega, decentraliziranega ali skupnega upravljanja v skladu s členom 53 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

2. Cilj je decentralizirano upravljanje v primerih, ko gre za nacionalne programe.

▼M1

3. Regionalne in horizontalne programe izvaja Komisija prek centralnega upravljanja ali s skupnim upravljanjem z mednarodnimi organizacijami, kakor je določeno v členu 53(d) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

▼B

Člen 74

Struktura in organi v primeru centraliziranega in skupnega upravljanja

V primeru centraliziranega ali skupnega upravljanja je nacionalni koordinator IPA v skladu s členom 32 edina kontaktna oseba Komisije.

Člen 75

Struktura in organi v primeru decentraliziranega upravljanja

1. V primerih decentraliziranega upravljanja v skladu s členom 22(2)(b), ko nacionalni koordinator IPA izvaja svoja pooblastila za načrtovanje te komponente na nacionalni ravni, ta izvaja naslednje naloge:

▼M1

(a) organizira priprave za predloge, kakor je navedeno v členu 69;

▼B

(b) izdela in predstavi Komisiji podatke o projektu, navedene v členu 69;

(c) spremlja tehnično izvajanje nacionalnih programov.

2. ►M1 V skladu s členom 28 operativno strukturo sestavljajo ena ali več izvedbenih agencij, ki se vzpostavijo v okviru državne uprave države upravičenke ali pod njenim neposrednim nadzorom. ◄

Nacionalni odredbodajalec po posvetovanju z nacionalnim koordinatorjem IPA imenuje odredbodajalce programa, ki bodo vodili izvajalske agencije.

Odredbodajalci programa so uradniki državne uprave države upravičenke. Odgovorni so za dejavnosti, ki jih izvajajo izvajalske agencije v skladu s členom 28.

▼B

3. Odredbodajalci programov imenujejo uradnike v državni upravi za višje programske uradnike. V okviru splošne odgovornosti zadevnega programskega odredbodajalca višji programski uradniki izvajajo naslednje naloge:

(a) odgovorni so za tehnične vidike dejavnosti v okviru resornih ministrstev;

(b) pomagajo programskim odredbodajalcem pri dobri in pravočasni pripravi in izvajanju dejavnosti na tehnični ravni;

(c) odgovorni so za koordinacijo v okviru vsake prioritetne osi, določene v predlogu projekta države upravičenke.

Člen 76

Akreditacija operativne strukture in prenos upravljavskih pooblastil

1. V primerih, ko nacionalna telesa v državah upravičenkah upravljajo sredstva Skupnosti v okviru Uredbe (EGS) št. 3906/89 ali Uredbe (ES) št. 2500/2001, preden začne veljati ta uredba, ta telesa (v nadaljnjem besedilu „obstoječa nacionalna telesa“) upravljajo sredstva v okviru komponente pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij, dokler Komisija ne sprejme odločitve o prenosu upravljavskih pooblastil.

2. Obstoječa nacionalna telesa ne morejo v nobenem primeru več kot eno leto od začetka veljavnosti te uredbe upravljati sredstev v okviru komponente pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij, ne da bi bila nanje prenesena upravljavska pooblastila v okviru te uredbe.

3. Komisija odloči, ali bo prenesla upravljavska pooblastila na obstoječa nacionalna telesa zlasti ob upoštevanju seznama odstopanj, predloženega v skladu z odstavkom 4, in odločitve, ki jo sprejme nacionalni odredbodajalec v skladu z odstavkom 5.

4. Nacionalni odredbodajalec ob upoštevanju zahtev iz člena 11 opravi oceno operativne strukture, ki vključuje obstoječa nacionalna telesa. Nacionalni odredbodajalec na podlagi mnenja zunanjega revizorja, ki je funkcionalno neodvisen od vseh udeleženih v sistemih upravljanja in nadzora, oblikuje zlasti seznam vseh zahtev v okviru te uredbe, kakor je določeno v členu 11, katerih operativna struktura ne izpolnjuje.

Seznam odstopanj se pošlje Komisiji najpozneje štiri mesece po tem, ko ta uredba začne veljati.

5. Kadar se šteje, da je neizpolnitev iz člena 4 skladna z učinkovitim in uspešnim delovanjem operativne strukture, lahko nacionalni odredbodajalec v okviru te uredbe akreditira zadevna telesa.

Najpozneje pet mesecev po začetku veljavnosti te uredbe Komisiji pošlje odločitev glede akreditacije zadevnih teles. Ta odločitev vključuje časovni načrt s časovno opredeljenimi cilji in določa ukrepe, ki jih je treba sprejeti za odpravo neizpolnitve, kakor je določeno v seznamu, navedenem v odstavku 4. Časovni načrt se določi v dogovoru s Komisijo.

6. Kadar se šteje, da neizpolnitev iz člena 4 ni skladna z učinkovitim in uspešnim delovanjem operativne strukture, nacionalni odredbodajalec pripravi akreditacijo za zadevno operativno strukturo v skladu s členom 13.

7. V primeru, da se Komisija odloči prenesti upravljavska pooblastila na obstoječa nacionalna telesa v okviru te uredbe, lahko z odločbo Komisije določi nadaljnje pogoje glede nacionalnih organov. V primeru nadaljnjih pogojev Komisija določi časovni okvir za izpolnjevanje zahtev s strani nacionalnih organov, da prenos upravljavskih

▼B

pooblastil ostane veljaven. Odločba Komisije določi tudi seznam predhodnih kontrol, kakor je navedeno v členu 14(3).

8. Ne glede na odločitev nacionalnega odredbodajalca lahko Komisija odloči, da ohrani, prekine ali prekliče prenos upravljavskih pooblastil kadar koli in za katero koli telo.

9. Nacionalni odredbodajalec na vseh ravneh zagotovi, da država upravičenka da na voljo vse informacije, ki jih zahteva Komisija.

Člen 77

Načela izvajanja v primeru projektov TMIS

1. Projekti TMIS se določijo v obliki donacij, pri čemer izbrane uprave držav članic privolijo, da bodo zagotovile zahtevano strokovno znanje v javnem sektorju, če se jim povrnejo ob tem nastali stroški.

V pogodbi je lahko predvidena dolgoročna premestitev uradnika, ki kot stalni svetovalec za TMIS polni delovni čas svetuje upravi države upravičenke.

Donacija za TMIS se določi v skladu z zadevnimi določbami dela I naslova VI o donacijah Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 in Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002.

2. Komisija oblikuje priročnik za TMIS, ki med drugim vsebuje tudi sistem fiksnih stopenj in cen za povračilo stroškov za strokovno znanje v javni upravi, ki ga nudijo izbrani organi javne uprave iz držav članic, in ga redno posodablja.

▼M1

Člen 78

Načela izvajanja v primeru sodelovanja v programih in agencijah Skupnosti

V primeru sodelovanja v programih in agencijah Skupnosti je izvajanje sestavljeno iz plačila dela finančnega prispevka države upravičenke, ki se financira v okviru IPA, za program in agencijo. Plačilo izvrši nacionalni sklad v primeru decentraliziranega upravljanja in ministrstva ali drugi javni organi v državi upravičenki v primeru centraliziranega upravljanja. V slednjem primeru Komisija ne opravi predhodnih plačil prispevkov Skupnosti.

▼B

Oddelek 2

Finančno upravljanje

Člen 79

Plačila v okviru decentraliziranega upravljanja

1. Z odstopanjem od člena 40(6), ko je zgornja meja 95 % dosežena, nacionalni odredbodajalec predloži nov potrjen izkaz o izdatkih in informacije o izterjanih zneskih samo, ko zahteva plačilo preostanka.

2. Predhodno financiranje načeloma znaša 50 % prispevka Skupnosti za zadevni program. Lahko se izplača v letnih obrokih. Obrok v višini 50 % se lahko poveča, če nacionalni odredbodajalec dokaže, da izračunani znesek ne bo pokril predhodnega financiranja pogodb in dotacij, podpisanih na nacionalni ravni.

3. Znesek za predhodno financiranje se izračuna kot seštevek zneska, ocenjenega za vsako leto, in dejanskega zneska pogodbenih obveznosti v prejšnjih letih. Predhodno financiranje se plača šele, ko se objavi prvi javni razpis ali razpis za zbiranje predlogov, razen ko gre za financiranje sodelovanja v programih in agencijah Skupnosti.

▼B

4. Plačila za sodelovanje v programih in agencijah Skupnosti lahko znašajo do 100 % prispevka Skupnosti v zvezi s tem sodelovanjem.

Člen 80

Hramba dokumentov

Z odstopanjem od odstavka 48 vse pisne zapise o celotnih javnih naročilih, dodelitvah donacij in sklenitvi pogodb v okviru te komponente hrani operativna struktura najmanj sedem let od plačila razlike zneska pogodbe.

Člen 81

Lastništvo obresti

Z odstopanjem od člena 36 se obresti, ki so nastale pri financiranju programa s strani Skupnosti, prijavijo Komisiji vedno, kadar se zahtevek za plačilo predloži Komisiji.

Oddelek 3

Vrednotenje in spremljanje

▼M1

Člen 82

Vrednotenje

1. Programi v okviru komponente pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij so predmet predhodnih ter vmesnih in/ali naknadnih vrednotenj v skladu s členom 57.

2. Pred prenosom upravljavskih pooblastil na državo upravičenko Komisija opravi vsa vrednotenja.

Po prenosu upravljavskih pooblastil je za izvajanje vmesnih vrednotenj po potrebi pristojna država upravičenka, ne glede na pravico Komisije, da izvaja priložnostna vmesna vrednotenja programov, za katere meni, da so potrebna.

Odgovornost za predhodna in naknadna vrednotenja ohranja Komisija tudi po prenosu upravljavskih pooblastil na državo upravičenko ne glede na pravico države upravičenke, da izvaja vrednotenja, ki se ji zdijo potrebna.

3. V skladu s členom 22 Uredbe IPA se zadevna poročila vrednotenja pošljejo odboru IPA v razpravo.

▼B

Člen 83

Spremljanje

1. V primeru decentraliziranega upravljanja v skladu s členom 59 nacionalni koordinator IPA ustanovi sektorski nadzorni odbor za komponento pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij (v nadaljnjem besedilu „odbor PPVI“).

2. Odbor PPVI se sestane najmanj dvakrat letno na pobudo države upravičenke ali Komisije. Odbor oblikuje svoj interni poslovnik skladno z institucionalnim, pravnim in finančnim okvirom države upravičenke ter s pooblastili sektorskega nadzornega odbora, ki ga določi Komisija. Poslovnik sprejme v dogovoru z nacionalnim koordinatorjem IPA, nacionalnim odredbodajalcem in nadzornim odborom IPA.

3. Odboru PPVI predseduje nacionalni koordinator IPA. Med člane odbora se sprejme nacionalnega odredbodajalca, programske odredbo-

▼B

dajalce in, kjer je primerno, druge predstavnike operativne strukture, predstavnike Komisije, ter tudi, kjer je primerno, predstavnike mednarodnih finančnih institucij in civilne družbe, ki jih država upravičenka imenuje v dogovoru s Komisijo.

4. V skladu s členom 59(2) se odbor PPVI prepriča o učinkovitosti in kakovosti programov in zadevnih dejavnosti, zlasti glede:

(a) pregleda poročil o stanju izvajanja, ki natančno opredeljujejo finančni in operativni napredek programov;

(b) pregleda uresničevanja ciljev in rezultatov programov;

(c) pregleda načrtov za javna naročila ter zadevnih priporočil vrednotenja;

(d) razpravljanja o težavnih vprašanjih in dejavnostih;

(e) predlaganja korektivnih ukrepov, kjer je primerno;

(f) pregleda primerov goljufije ali nepravilnosti in predstavitve sprejetih ukrepov za izterjavo sredstev in za preprečevanje pojavljanja podobnih primerov;

(g) pregleda letnega načrta revizijskega dela, ki ga pripravi revizijski organ, ter ugotovitev in priporočil izvedenih revizij.

5. Odbor PPVI spremlja vse tekoče programe v okviru te komponente. V primeru naložbenih dejavnosti, prenosa sredstev ali privatizacij država upravičenka spremlja programe do njihove zaključitve in odbor PPVI uradno obvesti o vseh spremembah rezultatov teh programov, ki znatno vplivajo na njihov učinek, trajnost ali odgovornost.

6. Odboru PPVI lahko pomagajo sektorski nadzorni pododbori, ki jih država upravičenka določi za spremljanje programov in dejavnosti te komponente, združenih po nadzornih sektorjih. Pododbori poročajo odboru PPVI. Pododbori oblikujejo in sprejmejo svoje interne poslovnike v skladu s pooblastili, ki jih določi Komisija.

Člen 84

Sektorsko letno in končno poročilo o izvajanju

1. V primeru decentraliziranega upravljanja operativna struktura pošlje Komisiji, nacionalnemu koordinatorju IPA in nacionalnemu odredbodajalcu sektorsko letno poročilo vsako leto do 30. junija.

2. Sektorsko končno poročilo se Komisiji, nacionalnemu koordinatorju IPA in nacionalnemu odredbodajalcu predloži najpozneje 6 mesecev po zaključitvi programa. Sektorsko končno poročilo zajema celotno obdobje izvajanja in vključuje zadnje sektorsko letno poročilo.

3. Sektorska poročila prouči odbor PPVI, preden se jih predloži Komisiji, nacionalnemu koordinatorju IPA in nacionalnemu odredbodajalcu.

4. Sektorska poročila vsebujejo naslednje informacije:

(a) količinske in kakovostne elemente glede napredka, doseženega pri izvajanju programa, prioritetne osi ali dejavnosti glede na posebne in preverljive cilje;

(b) podrobne informacije o finančnem izvajanju programa;

(c) informacije o ukrepih, ki jih sprejme operativna struktura ali odbor PPVI za zagotovitev kakovosti in učinkovitosti izvajanja, zlasti:

(i) ukrepe spremljanja in vrednotenja, vključno z ureditvijo zbiranja podatkov;

(ii) povzetek vseh večjih problemov, ki so nastali pri izvajanju programa, in vseh sprejetih ukrepov, povezanih s tem;

(iii) uporabo tehnične pomoči;

▼B

(d) informacije o dejavnostih za zagotovitev informacij o programih ter o obveščanju javnosti v skladu s členom 62.

NASLOV II

KOMPONENTA ČEZMEJNEGA SODELOVANJA

POGLAVJE I

Predmet pomoči in upravičenost

Člen 85

Dodatne opredelitve pojmov za komponento čezmejnega sodelovanja

Poleg opredelitev pojmov iz člena 2 za namen tega naslova pojem „sodelujoče države“ pomeni države članice in/ali države upravičenke, ki sodelujejo v čezmejnem programu v okviru te komponente.

Člen 86

Področja in oblike pomoči

1. Komponenta čezmejnega sodelovanja bo zagotovila pomoč za naslednje:

(a) čezmejno sodelovanje med eno ali več državami članicami in eno ali več državami upravičenkami;

(b) čezmejno sodelovanje med dvema ali več državami upravičenkami.

2. Cilj pomoči Skupnosti iz odstavka 1 je okrepitev čezmejnega sodelovanja s skupnimi lokalnimi in regionalnimi pobudami v povezavi z zunanjo pomočjo ter cilji ekonomske in socialne kohezije. Sodelovanje zlasti sledi enemu ali več naslednjim širšim ciljem:

(a) spodbujanje ekonomskega in socialnega razvoja na mejnih območjih;

(b) skupno delovanje za reševanje skupnih izzivov na področjih, kot so okolje, naravna in kulturna dediščina, javno zdravje ter preprečevanje in boj proti organiziranemu kriminalu;

(c) zagotavljanje učinkovitih in varnih meja;

(d) spodbujanje skupnih dejavnosti manjšega obsega, ki zajemajo lokalne subjekte iz obmejnih regij.

3. Za cilje iz odstavka 2 si lahko zlasti prizadeva:

(a) s spodbujanjem podjetništva, zlasti razvoja malih in srednje velikih podjetij, turizma, kulture in čezmejne trgovine;

(b) s spodbujanjem in izboljšanjem skupnega varstva in upravljanja naravnih in kulturnih virov ter preprečevanja naravnih in tehnoloških tveganj;

(c) s podpiranjem povezav med mesti in podeželjem;

(d) z zmanjšanjem izoliranosti, in sicer z izboljšanim dostopom do transportnih, informacijskih in komunikacijskih omrežij in storitev ter čezmejnih sistemov za ravnanje z vodami, odpadki in energijo ter ustreznimi objekti;

(e) z razvojem sodelovanja, zmogljivosti in skupne uporabe infrastruktur, zlasti v sektorjih, kot so zdravstvo, kultura, turizem in izobraževanje;

▼B

(f) s spodbujanjem pravnega in upravnega sodelovanja;

(g) z zagotavljanjem učinkovitega upravljanja mej, olajšanjem dovoljene trgovine in prehoda, obenem pa varovanjem meja pred tihotapljenjem, nedovoljenim trgovanjem, organiziranim kriminalom, nalezljivimi boleznimi in nezakonitimi migracijami, vključno s tranzitnimi migracijami;

(h) s spodbujanjem čezmejnih stikov na lokalni in regionalni ravni, okrepitvijo izmenjav in poglobitvijo gospodarskega, socialnega, kulturnega in izobraževalnega sodelovanja med lokalnimi skupnostmi;

(i) s spodbujanjem vključevanja čezmejnih trgov dela, lokalnih zaposlovalnih pobud, enakosti med spoloma in enakih možnosti, usposabljanja in socialnega vključevanja;

(j) s spodbujanjem skupnega koriščenja človeških virov in ustanov za raziskave in tehnološki razvoj.

▼M1

4. Komponenta čezmejnega sodelovanja lahko po potrebi tudi podpira sodelovanje upravičenih regij države upravičenke v nadnacionalnih in medregionalnih programih v okviru cilja evropskega ozemeljskega sodelovanja strukturnih skladov in v programih večstranskega morskega bazena v okviru Uredbe (ES) št. 1638/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]). Pravila, ki urejajo sodelovanje držav upravičenk v navedenih programih, se po potrebi oblikujejo v zadevnih programskih dokumentih in zadevnih sporazumih o financiranju.

▼B

Člen 87

Partnerstvo

Določbe člena 11(1) in (2) Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 ([2]) se uporabljajo smiselno za države članice in države upravičenke v okviru čezmejnega sodelovanja iz člena 86(1).

Člen 88

Ozemeljska upravičenost

1. Za namene čezmejnega sodelovanja iz člena 86(1)(a) so območja, upravičena do financiranja, naslednja:

(a) regije na ravni NUTS 3 ali, če klasifikacija NUTS ni na voljo, enakovredna območja ob mejah na kopnem med Skupnostjo in državami upravičenkami;

(b) regije na ravni NUTS 3 ali, če klasifikacija NUTS ni na voljo, enakovredna območja ob morskih mejah med Skupnostjo in državami upravičenkami, ločenih praviloma za največ 150 km, ob upoštevanju morebitnih prilagoditev, potrebnih za zagotovitev skladnosti in stalnosti ukrepov sodelovanja.

Takoj, ko ta uredba začne veljati, Komisija sprejme seznam upravičenih regij v Skupnosti in državah upravičenkah. Ta seznam je veljaven od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2013.

2. Za namene čezmejnega sodelovanja iz člena 86(1)(b) so območja, upravičena do financiranja, naslednja:

(a) regije na ravni NUTS 3 ali, če klasifikacije NUTS ni na voljo, enakovredna območja ob mejah na kopnem med državami upravičenkami;

([1]) UL L 310, 9.11.2006, str. 1.
([2]) UL L 210, 31.7.2006, str. 25.

▼B

(b) regije na ravni NUTS 3 ali, če klasifikacija NUTS ni na voljo, enakovredna območja ob morskih mejah med državami upravičenkami, ločenih praviloma za največ 150 km, ob upoštevanju morebitnih prilagoditev, potrebnih za zagotovitev skladnosti in stalnosti ukrepov sodelovanja.

Seznam upravičenih regij se vključi v zadevne čezmejne programe iz člena 94.

3. Za namene sodelovanja v programih, navedenih v členu 86(4), se upravičene regije držav upravičenk določijo v zadevnem programskem dokumentu, če je primerno.

Člen 89

Upravičenost izdatkov

1. Izdatki v okviru te komponente so upravičeni, če so dejansko bili plačani med 1. januarjem 2007 in 31. decembrom tretjega leta po zadnji proračunski obveznosti za dejavnosti ali del dejavnosti, izvedene v državi članici, in so nastali po podpisu sporazuma o financiranju za dejavnosti ali del dejavnosti, izvedene v državi upravičenki.

2. Poleg pravil iz člena 34(3) naslednji izdatki niso upravičeni:

(a) posojilne obresti;

▼M1

_____

▼B

3. Z odstopanjem od člena 34(3) so upravičeni tudi naslednji izdatki:

(a) davki na dodano vrednost, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(i) niso izterljivi na noben način;

(ii) ugotovljeno je, da jih nosi končni upravičenec; in

(iii) so jasno opredeljeni v predlogu projekta;

(b) dajatve za transnacionalne finančne transakcije;

(c) če izvajanje operacije zahteva odprtje ločenega računa ali računov, bančni stroški za odprtje in upravljanje računa;

(d) stroški pravnega svetovanja, notarski stroški, stroški za tehnične in finančne strokovnjake ter računovodski in revizijski stroški, če so neposredno povezani s sofinancirano dejavnostjo in so potrebni za njeno pripravo ali izvajanje;

(e) stroški jamstva, ki ga zagotavlja banka ali druge finančne institucije, če jamstvo zahteva nacionalna zakonodaja ali zakonodaja Skupnosti;

(f) režijski stroški, če temeljijo na dejanskih stroških, ki se lahko pripišejo izvajanju zadevne operacije. Pavšali na osnovi povprečnih stroškov ne smejo presegati 25 % neposrednih stroškov operacije, ki lahko vplivajo na raven režijskih stroškov. Izračun se ustrezno dokumentira in redno pregleduje;

▼M1

(g) Nakup zemljišča v znesku do 10 % upravičenih izdatkov za zadevno dejavnost.

▼B

4. Razen tehnične pomoči za čezmejni program iz člena 94 so upravičeni naslednji izdatki, ki jih plačajo javni organi za pripravo ali izvajanje dejavnosti:

(a) stroški strokovnih storitev, ki jih opravlja javni organ, ki ni končni upravičenec, za pripravo ali izvajanje dejavnosti;

▼B

(b) stroški storitev v zvezi s pripravo in izvajanjem dejavnosti, ki jih opravlja javni organ, ki je sam končni upravičenec in izvaja dejavnost na lastne stroške brez pomoči zunanjih ponudnikov storitev, če so dodatni stroški in povezani z izdatki, ki so bili dejansko in neposredno plačani za sofinancirano dejavnostjo.

Zadevni javni organ končnemu upravičencu zaračuna stroške iz točke (a) tega odstavka ali potrdi te stroške na podlagi dokumentov z enako dokazno vrednostjo, ki omogočajo opredelitev dejanskih stroškov, ki jih je ta organ plačal za to dejavnost.

Stroški iz točke (b) tega odstavka se potrdijo z dokumenti, ki omogočajo opredelitev dejanskih stroškov, ki jih plačajo zadevni javni organi za navedeno dejavnost.

5. Brez poseganja v določbe odstavkov 1 do 4 lahko države, ki sodelujejo v čezmejnih programih, določijo nadaljnja pravila o upravičenosti izdatkov.

Člen 90

Intenzivnosti pomoči in stopnja prispevka Skupnosti

1. Za namene te komponente upravičeni izdatki, kakor so navedeni v členu 38(1), temeljijo na javnih izdatkih ali na skupnih izdatkih, kakor so se dogovorile sodelujoče države in je določeno v čezmejnem programu.

2. Prispevek Skupnosti za čezmejne programe na ravni prioritetne osi ne presega zgornje meje 85 % upravičenih izdatkov.

3. Prispevek Skupnosti za vsako prioritetno os ni manjši od 20 % upravičenih izdatkov.

4. Od višje stopnje sofinanciranja ima koristi samo tista dejavnost, povezana z zadevno prednostno osjo.

5. V obdobju upravičenosti, navedenem v odstavku 1 člena 89, poleg določb iz člena 34(4):

(a) lahko dejavnost prejme pomoč Skupnosti samo v okviru enega čezmejnega programa naenkrat;

(b) dejavnost ne prejme pomoči v višji vrednosti, kot znašajo skupni dodeljeni javni izdatki.

6. Javna pomoč, dodeljena v okviru čezmejnih programov, spoštuje zgornje meje za državno pomoč pri državni pomoči podjetjem v smislu člena 87 Pogodbe.

POGLAVJE II

Načrtovanje

Oddelek 1

Programi

Člen 91

Priprava in potrditev čezmejnih programov

1. Pomoč za čezmejno sodelovanje iz člena 86(1) se načeloma dodeli v okviru večletnih programov za čezmejno sodelovanje (v nadaljnjim besedilu „čezmejni programi“).

2. Čezmejni programi se izdelajo za vsako mejo ali skupino meja na ravni NUTS 3, če klasifikacija NUTS ni na voljo, pa za enakovredna območja.

▼B

3. Vsak čezmejni program skupaj izdelajo sodelujoče države v sodelovanju s partnerji, navedenimi v členu 11 Uredbe (ES) št. 1083/2006.

4. Sodelujoče države Komisiji skupaj predložijo predlog čezmejnega programa, ki vsebuje vse elemente iz člena 94.

5. Komisija oceni predlagani čezmejni program, da ugotovi, ali vsebuje vse elemente iz člena 94 in ali prispeva k ciljem in prednostnim nalogam zadevnega(-ih) dokumenta(-ov) večletnega okvirnega načrtovanja iz člena 5.

Če Komisija meni, da čezmejni program ne vsebuje vseh elementov iz člena 94 ali ne prispeva k ciljem in prednostnim nalogam dokumenta(-ov) večletnega okvirnega načrtovanja, lahko zaprosi sodelujoče države za vse potrebne dodatne informacije in, če je to primerno, za ustrezne popravke predlaganega programa.

6. Komisija s sklepom sprejme čezmejni program.

Člen 92

Sporazumi o financiranju

1. Za čezmejne programe glede sodelovanja iz člena 86(1)(a) se večletni sporazumi o financiranju sklenejo med Komisijo in vsako državo upravičenko, ki sodeluje v programu, na podlagi sklepa iz člena 91(6).

▼M1

Kadar se čezmejni program izvaja v okviru nadnacionalnih ureditev iz člena 99, se letni ali večletni sporazumi o financiranju sklenejo med Komisijo in vsako državo upravičenko, ki sodeluje v programu. Vsak tak sporazum o financiranju zajema prispevek Skupnosti za zadevno državo upravičenko in zadevna leta, kakor je določeno v načrtu za financiranje iz člena 99(2).

2. Za čezmejne programe glede sodelovanja iz člena 86(1)(b) se letni ali večletni sporazumi o financiranju sklenejo med Komisijo in vsako državo upravičenko, ki sodeluje v programu, na podlagi sklepa iz člena 91(6). Vsak tak sporazum o financiranju zajema prispevek Skupnosti za zadevno državo upravičenko in zadevna leta, kakor je določeno v načrtu za financiranje iz drugega pododstavka člena 94(2).

▼B

Člen 93

Spremembe čezmejnih programov

1. Na pobudo sodelujočih držav ali Komisije v dogovoru s sodelujočimi državami se čezmejni programi lahko ponovno pregledajo in se po potrebi spremeni preostanek programa v enem ali več naslednjih primerih:

(a) za posodobitev finančnega načrta v skladu s pregledom dokumenta o večletnem okvirnem načrtovanju iz člena 5 Uredbe IPA;

(b) po večjih socialno-ekonomskih spremembah;

(c) z namenom boljšega ali drugačnega upoštevanja večjih sprememb v Skupnosti, nacionalnih ali regionalnih prednostnih nalog;

(d) ob upoštevanju vrednotenja iz člena 109 ali člena 141;

(e) ob težavah pri izvajanju;

(f) po prenehanju predhodne ureditve, navedene v členu 100, ali katere koli druge spremembe izvedbenih določb, vključno s prenosom upravljanja v državah upravičenkah s centraliziranega na decentraliziranega.

▼B

2. Komisija s sklepom sprejme spremenjene čezmejne programe in v skladu s tem se sklene(-jo) nov(-i) sporazum(-i) o financiranju, kakor je navedeno v členu 92. Kadar je primerno, se uporabljajo določbe člena 9(3) Uredbe IPA.

Člen 94

Vsebina čezmejnih programov

1. Vsak čezmejni program vsebuje naslednje informacije:

(a) seznam upravičenih območij znotraj programa v skladu s členom 88, vključno s področji fleksibilnosti iz člena 97;

(b) analizo stanja upravičenih področij sodelovanja glede prednosti in slabosti ter srednjeročne potrebe in cilje, ki izhajajo iz te analize;

(c) opis strategije sodelovanja ter izbranih prednostnih nalog in ukrepov za pomoč ob upoštevanju zadevnega(-ih) dokumenta(-ov) večletnega okvirnega načrtovanja držav upravičenk in drugih zadevnih nacionalnih in regionalnih strateških dokumentov ter rezultatov predhodnega vrednotenja, navedenega v členu 109 ali členu 141;

(d) podatke o prednostnih oseh, zadevne ukrepe in njihove posebne cilje. Ti cilji se količinsko opredelijo z uporabo omejenega števila kazalcev za učinek in rezultate in ob upoštevanju načela sorazmernosti. Kazalci morajo omogočati merjenje napredka glede na začetno stanje in učinkovitosti ciljev pri izvajanju prednostnih nalog;

(e) pravila o upravičenosti izdatkov iz člena 89;

(f) posebno prednostno os za tehnično pomoč, ki zajema pripravljalne, upravljalne, nadzorne, ocenjevalne, informacijske in kontrolne dejavnosti, povezane z izvajanjem programa skupaj z dejavnostmi za okrepitev upravne zmogljivosti za izvajanje programa, do največ 10 % prispevka Skupnosti, dodeljenega za program. V izjemnih primerih se lahko po dogovoru med Komisijo in sodelujočimi državami za to prednostno nalogo dodeli znesek, višji od 10 % prispevka Skupnosti za program;

(g) podatke o skladnosti z ukrepi, ki jih financirajo druge komponente IPA in, kjer je ustrezno, z ukrepi, ki jih financirajo drugi instrumenti Skupnosti;

(h) izvedbene določbe za čezmejni program, vključno z:

(i) določitvijo struktur in organov, določenih v členu 102 in, kjer je ustrezno, členu 139, s strani sodelujočih držav;

(ii) opisom sistemov spremljanja in vrednotenja;

▼M1

(iii) kakor je ustrezno, podatki o telesu, pristojnem za prejemanje plačil Komisije, in o telesu ali telesih, odgovornem/odgovornih za plačila končnim upravičencem;

▼B

(iv) kakor je ustrezno, opredelitvijo postopkov za sprostitev in kroženje finančnih tokov, da se zagotovi njihova preglednost;

(v) elementi, ki zagotavljajo obveščanje javnosti in informacije o čezmejnem programu iz člena 62;

(vi) kakor je ustrezno, opisom postopkov, dogovorjenih med Komisijo in sodelujočimi državami, za izmenjavo računalniško vodenih podatkov.

2. Poleg tega čezmejni programi za sodelovanje, navedeno v členu 86(1)(a), vsebujejo enotni finančni načrt, zasnovan na večletnem orientacijskem finančnem okviru brez členitve po sodelujočih državah, ki vsebuje tabelo, v kateri sta za vsako leto, zajeto v večletnih orien-

▼B

tacijskih finančnih okvirih, in za vsako prednostno os določena znesek prispevka Skupnosti in njegova stopnja, pa tudi znesek, ki ga financirajo nacionalni organi.

Čezmejni programi za sodelovanje, navedeno v členu 86(1)(b), vsebujejo finančni načrt, zasnovan na večletnem orientacijskem finančnem okviru, ki vsebuje tabelo za vsako sodelujočo državo, v kateri sta za vsako leto, zajeto v večletnih orientacijskih finančnih okvirih, in za vsako prednostno os, določena znesek prispevka Skupnosti in njegova stopnja, če je primerno pa tudi znesek, ki ga financirajo nacionalni organi.

Oddelek 2

Dejavnosti

Člen 95

Izbira dejavnosti

1. Čezmejni programi financirajo skupne dejavnosti, ki jih skupaj izberejo sodelujoče države z enotnim razpisom za zbiranje predlogov, ki zajema celotno upravičeno področje.

▼M1

Sodelujoče države lahko določijo tudi skupne dejavnosti, ki se spadajo v razpis za zbiranje predlogov. V tem primeru se skupna dejavnost posebej navede v čezmejnem programu ali, če je skladen s prednostnimi nalogami ali ukrepi čezmejnega programa, se opredeli kadar koli po sprejetju programa z odločitvijo, ki jo sprejme skupni nadzorni odbor iz člena 110 ali člena 142.

▼B

2. Dejavnosti, izbrane za čezmejne programe, vključujejo končne upravičence iz vsaj dveh sodelujočih držav, ki sodelujejo na najmanj enega od naslednjih načinov za vsako dejavnost: skupna priprava, skupno izvajanje, skupno osebje in skupno financiranje.

▼M1

3. Za čezmejne programe za sodelovanja iz člena 86(1)(a) izbrane dejavnosti vključujejo končne upravičence za najmanj eno od sodelujočih držav članic in eno od sodelujočih držav upravičenk.

▼B

4. Izbrane dejavnosti, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, se lahko izvajajo v samo eni državi, če zagotavljajo jasne čezmejne koristi.

5. Vsak program oblikuje pravila o upravičenosti za izbor dejavnosti, ki preprečujejo podvajanje prizadevanj med različnimi čezmejnimi programi tako v okviru IPA kot tudi drugih instrumentov Skupnosti.

▼M1

Člen 96

Odgovornosti glavnega upravičenca in drugih končnih upravičencev

1. Za čezmejne programe za sodelovanje iz člena 86(1)(a) pred predložitvijo predloga projekta končni upravičenci projekta med seboj določijo glavnega upravičenca. Glavni upravičenec se ustanovi v eni izmed sodelujočih držav in prevzame naslednje odgovornosti:

(a) določi ureditev za svoje odnose s končnimi upravičenci, ki sodelujejo pri projektu, s sporazumom, ki med drugim vsebuje določbe, ki zagotavljajo dobro upravljanje s sredstvi, dodeljenimi projektu, vključno z ureditvami o vračanju neupravičeno plačanih zneskov;

(b) odgovoren je za zagotavljanje izvajanja celotnega projekta;

(c) odgovoren je za prenos prispevka Skupnosti končnim upravičencem, ki sodelujejo pri projektu;

▼M1

(d) zagotavlja, da so bili izdatki, ki so jih prijavili končni upravičenci, ki sodelujejo pri projektu, izplačani za izvajanje projekta in se ujemajo z dejavnostmi, o katerih so se dogovorili končni upravičenci, ki sodelujejo pri projektu;

(e) preveri, da so izdatke, ki so jih prijavili končni upravičenci, ki sodelujejo pri projektu, potrdili nadzorniki iz člena 108.

2. Za čezmejne programe za sodelovanje iz člena 86(1)(a), ki se izvajajo v okviru predhodnih ureditev, določenih v členu 99:

(a) pred predložitvijo predloga projekta končni upravičenci projekta v sodelujočih državah članicah med seboj določijo glavnega upravičenca. Glavni upravičenec se ustanovi v eni od sodelujočih držav članic in prevzame odgovornosti iz točk (a) do (e) odstavka 1 za del dejavnosti, ki se izvaja v državah članicah;

(b) pred predložitvijo predloga projekta končni upravičenci projekta v vsaki sodelujoči državi upravičenki med seboj določijo glavnega upravičenca. Glavni upravičenec se ustanovi v zadevni sodelujoči državi upravičenki in prevzame odgovornosti iz točk (a) do (d) odstavka 1 za del dejavnosti, ki se izvaja v zadevni državi.

Glavni upravičenci sodelujočih držav članic in držav upravičenk zagotovijo tesno sodelovanje pri izvajanju dejavnosti.

3. Za čezmejne programe za sodelovanje iz člena 86(1)(b) pred predložitvijo predloga dejavnosti končni upravičenci dejavnosti v vsaki sodelujoči državi upravičenki med seboj določijo glavnega upravičenca. Glavni upravičenec se ustanovi v zadevni sodelujoči državi upravičenki in prevzame odgovornosti iz točk (a) do (d) odstavka 1 za del dejavnosti, ki se izvaja v zadevni državi.

Glavni upravičenci sodelujočih držav upravičenk zagotovijo tesno sodelovanje pri izvajanju dejavnosti.

4. Vsak končni upravičenec, ki sodeluje pri dejavnosti, prevzame odgovornost za kakršno koli nepravilnost glede izdatkov, ki jih je prijavil.

▼B

Člen 97

Posebni pogoji glede lokacije projekta

1. V ustrezno utemeljenih primerih lahko Skupnost financira izdatke, ki so nastali pri izvajanju dejavnosti ali delov dejavnosti, do 20 % zneska prispevka Skupnosti za čezmejni program v regijah NUTS ravni 3, če klasifikacija NUTS ni na voljo, pa na enakovrednih območjih, ki neposredno mejijo na upravičena območja za ta program. V izjemnih primerih se lahko po dogovoru med Komisijo in sodelujočimi državami ta fleksibilnost razširi na območja NUTS ravni 2, če klasifikacija NUTS ni na voljo, pa na enakovredna območja, na katerih se nahajajo upravičena območja.

▼M1

Na ravni projekta so lahko v izjemnih primerih izdatki, ki so nastali zunaj področja programa, kakor je opredeljeno v prvem pododstavku, upravičeni, če bi projekt svoje cilje lahko dosegel le z navedenim izdatkom.

▼B

2. Sodelujoče države v vsakem programu zagotovijo zakonitost in pravilnost teh izdatkov.

Izbor dejavnosti zunaj upravičenih območij, kakor je navedeno v odstavku 1, potrdijo:

(a) organ upravljanja iz člena 102 za programe ali dele programov, ki se izvajajo z deljenim upravljanjem z državami članicami;

▼B

(b) operativne strukture iz člena 28 za programe ali dele programov, ki se izvajajo v državah upravičenkah z decentraliziranim upravljanjem;

(c) Komisija za programe ali dele programov, ki se izvajajo v državah upravičenkah s centraliziranim upravljanjem.

POGLAVJE III

Izvajanje

Oddelek 1

Splošne določbe

Člen 98

Načini izvajanja

1. Programe v okviru čezmejnega sodelovanja iz člena 86(1)(a) načeloma izvajajo organi iz člena 102, odgovorni za izvajanje čezmejnega programa v sodelujočih državah članicah in državah upravičenkah, v okviru deljenega upravljanja z državami članicami.

V ta namen morajo biti države članice in države upravičenke, ki sodelujejo v čezmejnem programu, sposobne izvajati celotni program na celotnem upravičenem ozemlju v skladu z določbami iz oddelka 2 tega poglavja.

Pred sprejetjem čezmejnega programa lahko Komisija v skladu s členom 91(6) od sodelujočih držav zahteva kakršne koli podatke, ki se ji zdijo potrebni za ugotovitev, ali so organi iz člena 102 zmožni izpolnjevati obveznosti, določene v oddelku 2 tega poglavja.

Če države članice in države upravičenke, ki sodelujejo v čezmejnem programu, še niso pripravljene za izvajanje celotnega programa v skladu s temi pravili, se uporablja prehodna ureditev, določena v členu 99.

2. V okviru čezmejnega sodelovanja iz člena 86(1)(b) se programi izvajajo v okviru centraliziranega ali decentraliziranega upravljanja v skladu s členom 53 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002, in sicer s Komisijo oziroma nacionalnim odredbodajalcem in operativnimi strukturami v vsaki sodelujoči državi, odgovorni za izvajanje programa v tej državi.

V zvezi s tem se čezmejno sodelovanje izvaja v skladu z določbami iz oddelka 3 tega poglavja.

Kar zadeva čezmejno sodelovanje iz člena 86(1)(b), je cilj vseh držav upravičenk decentralizirano upravljanje.

Člen 99

Prehodna ureditev

1. Kar zadeva čezmejno sodelovanje iz člena 86(1)(a) v primeru, da sodelujoče države še niso pripravljene za izvajanje celotnega čezmejnega programa z deljenim upravljanjem z državami članicami v skladu z določbami iz oddelka 2 tega poglavja, se program izvaja v skladu s prehodno ureditvijo, določeno v tem členu.

2. Finančni načrt, vključen v čezmejni program iz prvega pododstavka člena 94(2), vsebuje:

(a) tabelo z vsemi sodelujočimi državami članicami; in

(b) tabelo za vsako sodelujočo državo upravičenko.

▼B

3. Del čezmejnega programa, ki zadeva sodelujoče države članice, se izvaja v skladu z določbami iz oddelka 2 tega poglavja.

Del čezmejnega programa, ki zadeva sodelujoče države upravičenke, se izvaja v skladu z določbami iz oddelka 3 tega poglavja, razen člena 142. Uporabljajo se določbe, ki zadevajo skupni nadzorni odbor iz člena 110.

4. V izvedbenih predpisih, vključenih v čezmejni program, kakor je navedeno v členu 94(1)(h), se pravila, ki veljajo za sodelujoče države članice, in tista, ki veljajo za sodelujoče države upravičenke, razlikujejo.

5. Po izboru skupnih dejavnosti v skladu z določbami iz člena 95 organ upravljanja dodeli donacijo glavnemu upravičencu sodelujočih držav članic.

V primeru decentraliziranega upravljanja operativne strukture v sodelujočih državah upravičenkah dodelijo donacije glavnim upravičencem iz teh držav.

V primeru centraliziranega upravljanja Komisija dodeli donacijo glavnemu upravičencu iz vsake sodelujoče države upravičenke.

Člen 100

Prenehanje prehodne ureditve

1. Ko so sodelujoče države pripravljene na prehod na izvajanje v okviru deljenega upravljanja v skladu z odstavkom 1 člena 98, Komisiji predložijo revidiran čezmejni program, ki vsebuje enotni finančni načrt, zasnovan na večletnem orientacijskem finančnem okviru za naslednja tri leta, skupaj z revidiranim opisom sistemov upravljanja in nadzora ter revidiranim poročilom in mnenjem v skladu s členom 117.

Komisija ponovno prouči čezmejni program in oceni dokumente, predložene v skladu s členom 117. Odloči se, ali bo sprejela novo odločbo o spremembi programa, tako da se ta lahko izvaja v okviru ureditve iz člena 98(1).

2. Proračunske obveznosti za del programa, ki zadeva sodelujoče države upravičenke in ki so bile sprejete med prehodno ureditvijo, se še naprej izvajajo v skladu z določbami iz člena 99.

Oddelek 2

Čezmejni programi med državami upravičenkami in državami članicami

Pododdelek 1

Sistemi upravljanja in nadzora

Člen 101

Splošna načela

Sistemi upravljanja in nadzora čezmejnih programov, ki jih vzpostavijo sodelujoče države, zagotavljajo:

(a) opredelitev nalog teles, ki izvajajo upravljanje in nadzor, ter dodelitev nalog znotraj vsakega telesa;

(b) spoštovanje načela ločevanja nalog med temi telesi in znotraj njih;

(c) postopke za zagotavljanje pravilnosti in zakonitosti izdatkov, prijavljenih v okviru čezmejnega programa;

(d) zanesljive sisteme računovodenja, spremljanja in finančnega poročanja v računalniški obliki;

▼B

(e) sistem poročanja in spremljanja v primeru, ko odgovorno telo izvrševanje nalog zaupa drugemu telesu;

(f) ureditev za revizijo delovanja sistemov;

(g) sisteme in postopke za zagotavljanje ustrezne revizijske sledi;

(h) postopke poročanja in spremljanja nepravilnosti in postopke za vračanje neupravičeno izplačanih zneskov.

Člen 102

Določitev organov

1. Države, ki sodelujejo v čezmejnem programu, določijo enotni organ upravljanja, enotni organ za potrjevanje in enotni revizijski organ s sedežem v eni od držav članic, ki sodelujejo v čezmejnem programu. Organ za potrjevanje prejme plačila Komisije in jih praviloma izplača glavnemu upravičencu v skladu z določbami iz člena 104.

Organ upravljanja po posvetu z državami, ki sodelujejo v programu, vzpostavi skupni tehnični sekretariat. Ta pomaga organu upravljanja in skupnemu nadzornemu odboru iz člena 110 ter, kjer je primerno, revizijskemu organu in organu za potrjevanje pri opravljanju njihovih dolžnosti.

Skupni tehnični sekretariat lahko ustanovi območne enote v drugih sodelujočih državah.

2. Revizijskemu organu za čezmejni program pri opravljanju dolžnosti, določenih v členu 105, pomaga skupina revizorjev, v kateri je po en predstavnik vsake države, ki sodeluje v čezmejnem programu. Skupina revizorjev se ustanovi najpozneje v treh mesecih od odločitve o odobritvi čezmejnega programa. Skupina sestavi svoj lastni poslovnik. Predseduje ji revizijski organ čezmejnega programa.

Sodelujoče države lahko soglasno sklenejo, da je revizijski organ pooblaščen za neposredno opravljanje dolžnosti iz člena 105 na celotnem območju, ki ga pokriva program, ne da bi bila potrebna skupina revizorjev, kakor je opredeljeno v prvem pododstavku.

Revizorji so neodvisni od nadzornega sistema iz člena 108.

3. Vsaka država, ki sodeluje v čezmejnem programu, določi predstavnike, ki bodo sodelovali v skupnem nadzornem odboru iz člena 110.

4. Kadar eno ali več nalog organa upravljanja ali organa za potrjevanje izvaja posredniško telo, se ustrezna ureditev uradno evidentira v pisni obliki.

Za to posredniško telo se uporabljajo določbe o organu upravljanja, revizijskem organu in organu za potrjevanje iz te uredbe.

Člen 103

Naloge organa upravljanja

1. Organ upravljanja je odgovoren za upravljanje in izvajanje čezmejnega programa v skladu z načelom dobrega finančnega upravljanja in zlasti za:

(a) zagotavljanje, da so dejavnosti izbrane za financiranje v skladu z merili, ki veljajo za čezmejni program, in da izpolnjujejo ustrezna pravila Skupnosti in nacionalna pravila v celotnem obdobju izvajanja;

(b) zagotavljanje sistema za zapis in shranjevanje računovodskih podatkov za vsako dejavnost v okviru čezmejnega programa v računalniški obliki ter zbiranje podatkov o izvajanju, ki so potrebni za finančno upravljanje, spremljanje, preverjanje, revizije in vrednotenje;

▼M1

(c) potrjevanje pravilnosti izdatkov. V ta namen se smiselno uporabljajo ustrezne določbe člena 13 Uredbe (ES) št. 1828/2006. Organ upravljanja se prepriča, da je izdatke vsakega končnega upravičenca, ki sodeluje v dejavnosti, odobril nadzornik iz člena 108;

▼B

(d) zagotavljanje, da se dejavnosti izvajajo v skladu z določbami za javne razpise iz člena 121;

(e) zagotavljanje, da končni upravičenci in druga telesa, ki sodelujejo pri izvajanju dejavnosti, vodijo sistem ločenega računovodenja ali ustrezna računovodska pravila za vse transakcije v zvezi z dejavnostjo, ne glede na nacionalna računovodska pravila;

(f) zagotavljanje, da se vrednotenja čezmejnih programov izvajajo v skladu s členom 109;

(g) vzpostavitev postopkov za zagotovitev, da se vsi dokumenti glede izdatkov in revizij, potrebni za zagotovitev ustrezne revizijske sledi, hranijo v skladu z zahtevami člena 134;

(h) zagotavljanje, da organ za potrjevanje za izdajo potrdil prejme vse potrebne podatke o postopkih in preverjanjih, ki se izvajajo glede izdatkov;

(i) usmerjanje dela skupnega nadzornega odbora in zagotavljanje dokumentov, potrebnih za spremljanje kakovosti izvajanja čezmejnega programa, ob upoštevanju njegovih posebnih ciljev;

(j) pripravo in, po potrditvi skupnega nadzornega odbora, predložitev letnih in končnih poročil o izvajanju iz člena 112 Komisiji;

(k) zagotavljanje izpolnjevanja zahtev po informacijah in obveščanju javnosti iz člena 62.

2. Organ upravljanja določi izvedbeno ureditev vsake dejavnosti, kadar je to primerno, v dogovoru z glavnim upravičencem.

Člen 104

Naloge organa za potrjevanje

Organ za potrjevanje čezmejnega programa je pristojen zlasti za:

(a) pripravo potrjenih izkazov o izdatkih in zahtevkov za izplačila ter njihovo posredovanje Komisiji;

(b) potrjevanje, da:

(i) je izkaz o izdatkih točen, izhaja iz zanesljivih računovodskih sistemov in temelji na preverljivih spremnih dokumentih;

(ii) so prijavljeni izdatki v skladu z veljavnimi pravili Skupnosti in nacionalnimi pravili ter da so nastali zaradi dejavnosti, ki so bile izbrane za financiranje v skladu z merili, ki veljajo za program, ter v skladu s pravili Skupnosti in nacionalnimi pravili;

(c) za namene izdajanja potrdil zagotavljanje, da je od organa upravljanja prejel ustrezne podatke o postopkih in preverjanju glede izdatkov, vključenih v izkaze o izdatkih;

(d) za namene izdajanja potrdil upoštevanje rezultatov vseh revizij, ki jih je izvedel revizijski organ oziroma so bile izvedene v njegovi pristojnosti;

(e) vodenje računovodske evidence izdatkov, predloženih Komisiji, v računalniški obliki. Organi upravljanja in revizijski organi imajo dostop do teh podatkov. Za izvedbo preverjanja dokumentov in pregledov na kraju samem organ za potrjevanje na pisno zahtevo Komisije zagotovi Komisiji te podatke v desetih delovnih dneh od prejema zahteve ali v drugem dogovorjenem roku;

▼B

(f) vodenje evidence o izterljivih zneskih ter zneskih, ki so bili umaknjeni po preklicu celotnega prispevka za določeno dejavnost ali njegovega dela. Izterjani zneski se povrnejo v splošni proračun Evropske unije pred zaključitvijo čezmejnega programa, in sicer tako, da se odštejejo od naslednjega izkaza o izdatkih;

▼M1

(g) izjavo, ki jo vsako leto do 31. marca pošlje Komisiji in v kateri za vsako prednostno os čezmejnega programa določi:

(i) zneske, umaknjene iz izkazov o izdatkih, predloženih prejšnje leto, po preklicu celotnega javnega prispevka za dejavnost ali njegovega dela;

(ii) izterjane zneske, ki so odšteti od izkazov o izdatkih, predloženih predhodno leto;

(iii) izkaz zneskov za izterjavo po stanju na dan 31. decembra predhodnega leta, razvrščeni po letih izdaje naloga za izterjavo;

(iv) seznam zneskov, za katere je bilo v predhodnem letu ugotovljeno, da niso izterljivi, ali za katere se pričakuje, da ne bodo izterjani, razvrščenih po letih izdaje naloga za izterjavo.

Za namene točk (i), (ii) in (iii) se v skladu s členom 138(2) skupni zneski v zvezi z nepravilnostmi, ki so bile sporočene Komisiji po členu 28 Uredbe (ES) št. 1828/2006, navedejo za vsako prioritetno os.

Za namene točke (iv) se v skladu s členom 138(2) te uredbe vsi zneski v zvezi z nepravilnostjo, ki je bila sporočena Komisiji po členu 28 Uredbe (ES) št. 1828/2006, označijo z referenčno številko navedene nepravilnosti ali na drugi ustrezni način.

Za vsak znesek iz točke (iv) organ za potrjevanje navede, ali zahteva, da se delež Skupnosti pokrije iz splošnega proračuna Evropske unije.

Če v enem letu od datuma predložitve izjave Komisija ne zahteva informacij za namene člena 114(2) te uredbe, ne obvesti pisno sodelujočih držav o nameri, da začne preiskavo o navedenem znesku, ali ne zahteva, da sodelujoče države nadaljujejo postopek izterjave, se delež Skupnosti pokrije iz splošnega proračuna Evropske unije.

Enoletni rok se ne uporablja v primerih suma goljufije ali dokazane goljufije.

▼B

Člen 105

Naloge revizijskega organa

1. Revizijski organ čezmejnega programa je funkcionalno neodvisen od organa upravljanja in organa za potrjevanje ter je odgovoren predvsem za:

(a) zagotavljanje, da se revizije izvajajo tako, da se preveri učinkovito delovanje sistema upravljanja in nadzora čezmejnega programa;

(b) zagotavljanje, da se izvajajo revizije dejavnosti, in sicer na ustreznem vzorcu, da se preveri prijavljeni izdatek;

(c) do 31. decembra vsako leto od leta po sprejetju čezmejnega programa do četrtega leta po zadnji proračunski obveznosti:

(i) predložitev letnega poročila o nadzoru, ki vsebuje ugotovitve revizij v obdobju preteklih dvanajstih mesecev, ki se zaključi 30. junija zadevnega leta, Komisiji in poročanje o kakršnih koli pomanjkljivostih, ugotovljenih v sistemu upravljanja in nadzora programa. Prvo poročilo, ki ga je treba predložiti do 31. decembra v letu po sprejetju programa, zajema obdobje od 1.

▼B

januarja v letu sprejetja do 30. junija v letu po sprejetju programa. Podatki v zvezi z revizijami, izvedenimi po 1. juliju četrtega leta po zadnji proračunski obveznosti, se vključijo v končno poročilo o nadzoru k izjavi o zaključitvi iz točke (d) tega odstavka. To poročilo temelji na revizijah sistemov in dejavnosti, izvedenih v okviru točk (a) in (b) tega odstavka;

(ii) izdajanje mnenja na podlagi nadzora in revizij, izvedenih v njegovi pristojnosti, o tem, ali sistem upravljanja in nadzora deluje učinkovito, da se poda zadostno zagotovilo o pravilnosti izkazov o izdatkih, ki so bili predloženi Komisiji, in posledično zadostno zagotovilo o zakonitosti in pravilnosti transakcij, povezanih z računovodskimi izkazi.

Če v več čezmejnih programih IPA velja skupni sistem, se lahko podatki iz točke (i) združijo v skupno poročilo, mnenje in izjava iz točke (ii) pa lahko zajemata vse zadevne čezmejne programe;

(d) posredovanje izjave o zaključitvi, s katero se ocenjuje veljavnost zahteve za izplačilo končnega plačila ter zakonitost in pravilnost transakcij, ki so povezane z računovodskimi izkazi in zajete v končnem izkazu o izdatkih; izjava, podprta s končnim poročilom o nadzoru, se posreduje Komisiji najpozneje do ►M1 31. marca ◄ petega leta po zadnji proračunski obveznosti. Izjava o zaključitvi temelji na vseh revizijah, ki jih je opravil revizijski organ oziroma so bile opravljene v njegovi pristojnosti.

2. Revizijski organ zagotovi, da je revizija opravljena po mednarodnih revizijskih standardih.

3. Če revizije in nadzori iz točk (a) in (b) odstavka 1 izvaja telo, ki ni revizijski organ, revizijski organ zagotovi, da ima to telo ustrezno funkcionalno neodvisnost.

4. Če pomanjkljivosti v sistemih upravljanja in nadzora ali stopnja ugotovljenih nepravilnih izdatkov ne dovoljujejo predložitve mnenja brez pridržka za letno mnenje iz točke (c) odstavka 1 ali iz izjave o zaključitvi iz točke (d) odstavka 1, revizijski organ navede razloge za to ter oceni obseg težave in njen finančni vpliv.

Člen 106

Revizijska sled

Za namene revizije iz člena 105(1)(b) se revizijska sled šteje za ustrezno, če za zadevni čezmejni program izpolnjuje naslednja merila:

(a) omogoča uskladitev skupnih zneskov, ki so bili potrjeni za Komisijo, z natančno računovodsko evidenco in spremnimi dokumenti, ki jih hranijo organ za potrjevanje, organ upravljanja, posredniška telesa in glavni upravičenci v zvezi z dejavnostmi, ki se sofinancirajo v okviru čezmejnega programa;

(b) omogoča preverjanje plačila javnega prispevka glavnemu upravičencu in vsakemu končnemu upravičencu;

(c) omogoča preverjanje uporabe meril za izbor, ki jih skupni nadzorni odbor določi za čezmejni program;

(d) za vsako dejavnost vključuje tehnične podatke in načrt financiranja, dokumente o odobritvi donacije, dokumente v zvezi s postopki javnega naročanja, poročila o napredku ter poročila o izvedenih preverjanjih in revizijah.

Člen 107

Revizije dejavnosti

1. Revizije iz člena 105(1)(b) se izvajajo vsakih dvanajst mesecev od 1. julija leta po sprejetju čezmejnega programa na vzorcu dejavnosti,

▼B

izbranem na podlagi metode, ki jo v dogovoru s Komisijo določi ali potrdi revizijski organ.

Revizije se izvedejo na kraju samem na podlagi dokumentacije in evidenc, ki jih hrani končni upravičenec.

Sodelujoče države v obdobju izvajanja zagotovijo ustrezno porazdelitev teh revizij.

2. Pri revizijah se preveri, ali so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) dejavnost izpolnjuje merila za izbor za čezmejni program, se izvaja v skladu z odločbo o potrditvi ter izpolnjuje vse pogoje, ki se uporabljajo v zvezi z njenim delovanjem in uporabo, ali cilje, ki jih mora doseči;

(b) prijavljeni izdatki so v skladu z računovodsko evidenco in spremnimi dokumenti, ki jih hrani končni upravičenec;

(c) izdatki, ki jih navede končni upravičenec, so v skladu s pravili Skupnosti in nacionalnimi pravili;

(d) javni prispevek je bil plačan končnemu upravičencu v skladu s členom 40(9).

3. Kadar so ugotovljene težave po naravi videti sistemske in zato vključujejo tveganje za druge dejavnosti v okviru čezmejnega programa, revizijski organ zagotovi, da se izvede dodaten pregled, vključno z dodatnimi revizijami, kadar je to potrebno, da se določi obseg teh težav. Ustrezni organi sprejmejo potrebne preventivne in popravne ukrepe.

4. Najmanj 5 % skupnih izdatkov, ki jih navedejo glavni upravičenci in so v končnem izkazu o izdatkih, predloženem Komisiji, se pred zaključitvijo čezmejnega programa revidira v skladu z odstavkom 2.

Člen 108

Sistem nadzora

1. Za odobritev izdatkov vsaka sodelujoča država vzpostavi nadzorni sistem, ki omogoča preverjanje dobave sofinanciranih izdelkov in storitev, pravilnosti izdatkov, prijavljenih v okviru dejavnosti ali delov dejavnosti, ki se izvajajo na ozemlju te države, ter skladnosti teh izdatkov in z njimi povezanih dejavnosti ali delov teh dejavnosti s pravili Skupnosti, kjer je to potrebno, in njenimi nacionalnimi pravili.

V ta namen vsaka sodelujoča država določi nadzornike, ki so odgovorni za potrjevanje zakonitosti in pravilnosti izdatkov, ki jih je prijavil vsak posamezni končni upravičenec, ki sodeluje v dejavnosti. Sodelujoče države lahko imenujejo skupnega nadzornika za celotno programsko področje.

Kadar se lahko dobave sofinanciranih izdelkov in storitev preverijo le v zvezi s celotno dejavnostjo, takšno preveritev izvede nadzornik sodelujoče države, v kateri se nahaja glavni upravičenec, ali organ upravljanja.

▼M1

2. Vsaka sodelujoča država zagotovi, da bodo lahko nadzorniki v treh mesecih od datuma, ko jim končni upravičenec predloži izdatke, te potrdili.

▼B

Pododdelek 2

Vrednotenje in spremljanje

Člen 109

Vrednotenje

1. Namen vrednotenja je izboljšati kakovost, učinkovitost in doslednost pomoči iz sredstev Skupnosti ter strategijo in izvajanje čezmejnih programov ob upoštevanju cilja trajnostnega razvoja in ustrezne zakonodaje Skupnosti glede vpliva na okolje in strateške presoje vplivov na okolje.

2. Sodelujoče države skupaj izvedejo predhodno vrednotenje vsakega čezmejnega programa.

Namen predhodnih vrednotenj je optimizacija dodeljevanja proračunskih sredstev v okviru čezmejnih programov in izboljšanje kakovosti načrtovanja programov. Vrednotenje opredeljuje in presoja neskladja, vrzeli in razvojne možnosti, cilje, ki jih je treba doseči, pričakovane rezultate, količinsko opredeljene cilje, skladnost z zadevnim dokumentom/-zadevnimi dokumenti večletnega okvirnega načrtovanja, dodano vrednost za Skupnost, spoznanja, pridobljena med prejšnjimi načrtovanji programov, ter kakovost postopkov izvajanja, spremljanja, vrednotenja in finančnega upravljanja.

Predhodno vrednotenje se priloži čezmejnemu programu.

3. V programskem obdobju sodelujoče države izvajajo vrednotenje, povezano s spremljanjem čezmejnih programov, zlasti če se s spremljanjem odkrije znatno odstopanje od prvotno zastavljenih ciljev ali če so pripravljeni predlogi za spremembo čezmejnih programov. Rezultati se pošljejo skupnemu nadzornemu odboru čezmejnega programa in Komisiji.

Kadar rezultati spodbujajo pregled preostalega dela programa, kakor je navedeno v členu 93, se o njih razpravlja v okviru odbora IPA ob predložitvi revidiranega čezmejnega programa.

4. Vrednotenje izvajajo notranji ali zunanji strokovnjaki ali telesa, ki so funkcionalno neodvisni od organov za potrjevanje in revizijskih organov iz člena 102. Rezultati se objavijo v skladu s pravili, ki veljajo za dostop do dokumentov.

5. Vrednotenje se financira iz proračuna za tehnično pomoč iz člena 94(1)(f).

Člen 110

Skupni nadzorni odbor

1. Sodelujoče države ustanovijo skupni nadzorni odbor za vsak čezmejni program, in sicer v treh mesecih od datuma, ko so sodelujoče države uradno obveščene o odločitvi za odobritev čezmejnega programa.

Skupni nadzorni odbor se sestane najmanj dvakrat letno na pobudo sodelujočih držav ali Komisije.

Če se čezmejni program izvaja v skladu s prehodno ureditvijo iz člena 99, za države upravičenke, v katerih se pomoč izvaja na decentralizirani podlagi, skupni nadzorni odbor izvršuje vlogo sektorskega nadzornega odbora iz člena 59.

2. Vsak skupni nadzorni odbor sestavi svoj poslovnik skladno z institucionalnim, pravnim in finančnim okvirom sodelujočih držav ter s pooblastili skupnega nadzornega odbora, ki ga določi Komisija, da opravlja svoje naloge v skladu s to uredbo. Sprejme jih spora-

▼B

zumno z organom upravljanja, v primeru izvajanja programa v okviru prehodne ureditve iz člena 99 pa sporazumno z nacionalnim koordinatorjem oziroma nacionalnimi koordinatorji IPA sodelujoče države upravičenke oziroma sodelujočih držav upravičenk.

3. Skupnemu nadzornemu odboru predseduje predstavnik ene od sodelujočih držav ali organa upravljanja.

Pri odločanju o njegovi sestavi v skladu s členom 102(3) sodelujoče države ustrezno upoštevajo določbe iz člena 87.

4. Komisija sodeluje pri delu skupnega nadzornega odbora v svetovalni vlogi. Predstavnika Evropske investicijske banke in Evropskega investicijskega sklada lahko sodelujeta v svetovalni vlogi za tiste čezmejne programe, za katere Evropska investicijska banka in Evropski investicijski sklad prispevata.

5. Skupni nadzorni odbor se prepriča o učinkovitosti in kakovosti izvajanja čezmejnega programa v skladu z naslednjimi določbami:

(a) prouči in odobri merila za izbiro dejavnosti, ki se financirajo v okviru čezmejnega programa, ter odobri vsako revizijo teh meril v skladu s potrebami načrtovanja programov;

(b) redno pregleduje napredek pri doseganju posebnih ciljev čezmejnega programa na podlagi dokumentov, ki jih predloži organ upravljanja in, če gre za programe, ki se izvajajo v skladu s prehodno ureditvijo iz člena 99, operativne strukture v sodelujočih državah upravičenkah;

(c) pregleda rezultate izvajanja, zlasti doseganje ciljev, določenih za vsako prednostno os, in vrednotenja iz člena 57(4) in iz člena 109;

(d) prouči in odobri letna in končna poročila o izvajanju iz člena 112 in, če gre za programe, ki se izvajajo v skladu s prehodno ureditvijo iz člena 99, prouči poročila iz člena 144;

(e) seznanjen je z letnim nadzornim poročilom iz člena 105(1)(c) in, kakor je ustrezno, če gre za program, ki se izvaja v skladu s prehodno ureditvijo iz člena 99, z letnim poročilom revizijske dejavnosti ali letnimi poročili revizijske dejavnosti iz prve alinee člena 29(2)(b) ter z vsemi zadevnimi pripombami, ki jih lahko poda Komisija po proučitvi teh poročil;

(f) odgovoren je za izbiro dejavnosti, vendar to funkcijo lahko prenese na usmerjevalni odbor, ki mu poroča;

(g) lahko predlaga kakršno koli spremembo ali proučitev čezmejnega programa, ki bi verjetno omogočila dosego ciljev iz člena 86(2) ali izboljšala njegovo upravljanje, vključno s finančnim upravljanjem;

(h) obravnava in odobri vsak predlog za spremembo vsebine čezmejnega programa.

Člen 111

Ureditev spremljanja

1. Organ upravljanja in skupni nadzorni odbor zagotavljata kakovost izvajanja čezmejnega programa.

2. Organ upravljanja in skupni nadzorni odbor izvajata spremljanje ob upoštevanju finančnih kazalcev in kazalcev iz člena 94(1)(d).

3. Izmenjava podatkov med Komisijo in organi iz člena 102 za namen spremljanja se izvaja v elektronski obliki.

▼B

Člen 112

Letno poročilo in končno poročilo o izvajanju

1. Vsako leto najpozneje do 30 junija organ upravljanja Komisiji pošlje letno poročilo o izvajanju čezmejnega programa, ki ga predhodno odobri skupni nadzorni odbor. Prvo letno poročilo se pošlje drugo leto po sprejetju programa.

Organ upravljanja pošlje končno poročilo o izvajanju čezmejnega programa najpozneje do ►M1 31. marca petega leta ◄ po zadnji proračunski obveznosti.

2. Poročila iz odstavka 1 vsebujejo naslednje podatke:

(a) napredek pri izvajanju čezmejnega programa in prednosti glede na njihove posebne in preverljive cilje, s količinsko opredelitvijo, kadar je ta mogoča, ob uporabi kazalcev iz člena 94(1)(d) na ravni prednostne osi;

(b) finančno izvajanje čezmejnega programa s podrobnimi podatki za vsako prednostno os o:

▼M1

(i) izdatkih, ki jih je plačal končni upravičenec in so navedeni v zahtevku za plačila, poslanih organu upravljanja, ter ustreznem javnem prispevku;

▼B

(ii) skupnih plačilih, prejetih od Komisije, in količinski opredelitvi finančnih kazalcev iz člena 111(2); ter

(iii) izdatkih, ki jih je plačalo telo, pristojno za izplačila upravičencem;

(c) ukrepe, ki jih sprejme organ upravljanja ali skupni nadzorni odbor za zagotovitev kakovosti in učinkovitosti izvajanja, zlasti:

(i) ukrepe spremljanja in vrednotenja, vključno z ureditvijo zbiranja podatkov;

(ii) povzetek vseh večjih težav pri izvajanju čezmejnega programa in vseh sprejetih ukrepov, vključno z odzivom na pripombe iz člena 113, kadar je to primerno;

(iii) uporabo tehnične pomoči;

(d) ukrepe, sprejete za zagotavljanje podatkov o čezmejnem programu in obveščanja javnosti o njem;

(e) podatke o večjih težavah v zvezi s spoštovanjem pravil Skupnosti, do katerih je prišlo pri izvajanju čezmejnega programa, in ukrepih, sprejetih za njihovo odpravo;

(f) uporabo pomoči, ki je bila organu upravljanja ali drugemu javnemu organu v obdobju izvajanja čezmejnega programa dana na voljo po finančnih popravkih iz člena 138;

(g) v primeru programov, ki se izvajajo v okviru prehodne ureditve iz člena 99, napredek pri izvajanju v okviru deljenega upravljanja na celotnem ozemlju čezmejnega programa.

Kadar je to primerno, se lahko podatki iz točk (a) do (g) tega odstavka posredujejo v obliki povzetka.

Podatki iz točk (c) in (f) se ne vključijo, če od prejšnjega poročila ni bilo bistvenih sprememb.

3. Komisija v treh mesecih od datuma prejema poročila sodelujoče države obvesti o svojem mnenju glede vsebine letnega poročila o izvajanju, ki ga predloži organ upravljanja. Rok za končno poročilo o čezmejnem programu je največ pet mesecev od datuma prejema

▼B

poročila. Če se Komisija v tem roku ne odzove, se šteje, da je poročilo sprejeto.

Člen 113

Letni pregled programov

1. Komisija in organ upravljanja vsako leto ob predložitvi letnega poročila o izvajanju iz člena 112 pregledata napredek pri izvajanju čezmejnega programa, glavne rezultate, dosežene v prejšnjem letu, finančno izvajanje in druge dejavnike, da se izboljša izvajanje.

Lahko se preverijo tudi vsi vidiki delovanja sistema upravljanja in nadzora, ki so omenjeni v zadnjem letnem poročilu o nadzoru iz člena 105(1)(c)(i).

2. Po pregledu iz odstavka 1 lahko Komisija posreduje pripombe sodelujočim državam in organu upravljanja, ki o tem obvesti skupni nadzorni odbor. Sodelujoče države obvestijo Komisijo o ukrepih, sprejetih kot odziv na te pripombe.

Pododdelek 3

Pristojnosti sodelujočih držav in Komisije

Člen 114

Upravljanje in nadzor

1. Sodelujoče države so pristojne za upravljanje in nadzor čezmejnih programov zlasti z naslednjimi ukrepi:

(a) zagotavljanjem, da so sistemi upravljanja in nadzora za čezmejne programe vzpostavljeni v skladu s členoma 101 in 105 ter da delujejo učinkovito;

(b) preprečevanjem, odkrivanjem in odpravljanjem nepravilnosti ter vračilom neupravičeno plačanih zneskov skupaj z zamudnimi obrestmi, kadar je to primerno. Države članice te uradno sporočijo Komisiji in jo redno obveščajo o poteku upravnih in pravnih postopkov.

2. Brez poseganja v odgovornost sodelujočih držav za odkrivanje in odpravljanje nepravilnosti ter za vračilo neupravičeno plačanih zneskov organ za potrjevanje zagotovi, da se od glavnega upravičenca izterja vsak znesek, plačan kot posledica nepravilnosti. Končni upravičenci glavnemu upravičencu vrnejo neupravičeno izplačane zneske v skladu z njihovimi medsebojnimi sporazumi. Če glavnemu upravičencu ne uspe zagotoviti vračil končnega upravičenca, organu za potrjevanje znesek, neupravičeno izplačan zadevnemu končnemu upravičencu, povrne sodelujoča država, na ozemlju katere se nahaja zadevni končni upravičenec.

Člen 115

Opis sistemov upravljanja in nadzora

1. Pred izplačilom predhodnega financiranja iz člena 128 mora država članica, na ozemlju katere se nahaja organ upravljanja, Komisiji posredovati opis sistemov upravljanja in nadzora, ki zajema zlasti organizacijo in postopke:

(a) organov upravljanja in organov za potrjevanje ter posredniških teles iz člena 102;

(b) revizijskega organa in drugih teles, ki izvajajo revizijo v njegovi pristojnosti, kakor je navedeno v členu 102.

▼B

2. Država članica iz odstavka 1 zagotovi Komisiji naslednje informacije o organu upravljanja, organu za potrjevanje in vsakem posredniškem telesu:

(a) opis nalog, za katere so pristojni;

(b) organizacijsko shemo telesa, razporeditev nalog med njegovimi oddelki ali znotraj njih ter okvirno število dodeljenih delovnih mest;

(c) postopke za izbiranje in potrjevanje dejavnosti;

▼M1

(d) postopke prejemanja, preverjanja in potrjevanja zahtevkov za povračila, ki jih predložijo končni upravičenci, ter postopke za odobritev, izvrševanje in knjiženje plačil končnim upravičencem;

▼B

(e) postopke za pripravo in potrjevanje izkazov o izdatkih ter njihovo predložitev Komisiji;

(f) sklicevanje na pisne postopke, določene za namene točk (c), (d) in (e);

(g) pravila za upravičenost, ki jih določijo sodelujoče države in veljajo za čezmejni program;

(h) sistem za vodenje natančne računovodske evidence dejavnosti v okviru čezmejnega programa.

3. Država članica iz odstavka 1 zagotovi Komisiji naslednje podatke o revizijskem organu in drugih telesih:

(a) opis njihovih nalog in medsebojnega razmerja;

(b) organizacijsko shemo revizijskega organa in vsakega telesa, ki sodeluje pri izvajanju revizij v zvezi s čezmejnim programom, z opisom, kako je zagotovljena njihova neodvisnost, okvirnim številom dodeljenih delovnih mest ter usposobljenostjo osebja;

(c) postopke za spremljanje izvajanja priporočil in korektivnih ukrepov, ki so posledica revizijskih poročil;

(d) kadar je to primerno, postopke, ki jih revizijski organ izvaja za nadziranje dela teles, ki sodelujejo pri izvajanju revizij v zvezi s čezmejnim programom;

(e) postopke za pripravo letnega poročila o nadzoru in izjav o zaključitvi.

Člen 116

Ocena sistemov upravljanja in nadzora

1. Opis iz člena 115 spremlja poročilo, ki vsebuje rezultate ocene vzpostavitve sistemov in podaja mnenje o njihovi skladnost s členoma 101 in 105. Če mnenje vsebuje zadržke, poročilo navaja resnost pomanjkljivosti. Zadevna sodelujoča država obvesti Komisijo o korektivnih ukrepih, ki jih je treba sprejeti, in o časovnem načrtu njihovega izvajanja ter nato potrdi izvajanje ukrepov in umik ustreznih pridržkov.

2. Poročilo in mnenje iz odstavka 1 pripravi revizijski organ ali javno ali zasebno telo, ki je funkcionalno neodvisno od organa upravljanja in organa za potrjevanje ter svoje delo opravlja v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi.

3. Kadar je zadevni sistem upravljanja in nadzora v bistvu enak sistemu za pomoč, odobreno v skladu z Uredbo (ES) št. 1083/2006, se lahko za namen priprave poročila in mnenja iz odstavka 1 upoštevajo rezultati revizij, ki jih izvedejo nacionalni revizorji in revizorji Skupnosti v zvezi s tem sistemom.

▼B

4. Za poročilo iz odstavka 1 se šteje, da je sprejeto, in plačilo predhodnega financiranja se izvrši na naslednji način:

(a) če je zgoraj navedeno mnenje brez pridržkov in Komisija nanj nima pripomb, v dveh mesecih od datuma prejema poročila;

(b) če mnenje vsebuje pridržke in Komisija nima pripomb, v dveh mesecih od datuma potrditve Komisiji, da so bili korektivni ukrepi v zvezi s ključnimi elementi sistemov izvedeni in ustrezni pridržki umaknjeni, in Komisija nima pripomb.

Člen 117

Zahteve pri prenehanju prehodne ureditve

1. V primeru čezmejnega programa, ki se izvaja v okviru prehodne ureditve iz člena 99, sodelujoče države, ko so pripravljene na prehod na načine izvajanja iz člena 98(1), Komisiji predložijo revidiran opis sistemov upravljanja in nadzora skupaj z revidiranim poročilom in mnenjem v skladu s členom 116(1).

2. Če mnenje vsebuje pridržke, se lahko Komisija za spremembo programa odloči le, če je dobila potrditev, da so bili korektivni ukrepi v zvezi s ključnimi elementi sistemov izvedeni in ustrezni pridržki umaknjeni.

Člen 118

Zaključek ureditve med sodelujočimi državami in obveščanje o njej

Poleg podatkov, navedenih v členu 115(2) in (3), opis sistema upravljanja in nadzora vključuje ureditev, za katero so se dogovorile sodelujoče države, da se organu upravljanja, organu za potrjevanje in revizijskemu organu omogoči izvajanje njihovih nalog, ki izhajajo iz te uredbe, in da se zagotovi, da sodelujoče države izvršujejo svoje dolžnosti glede izterjave neupravičenih izplačil, kakor je opredeljeno v členu 114(2).

Ta ureditev se skupaj z določbami v zvezi s pravili in postopki za javna naročila iz člena 121 vključi v pisni sporazum, ki ga sklenejo sodelujoče države in je priložen opisu sistemov upravljanja in nadzora iz člena 115.

Člen 119

Odgovornosti Komisije

1. Komisija se v skladu s postopkom iz člena 116 prepriča, da so sodelujoče države članice vzpostavile sisteme upravljanja in nadzora, ki so skladni s členoma 101 in 105, ter se na podlagi letnih poročil o nadzoru, letnih mnenj revizijskega organa iz člena 105(1)(c) in lastnih revizij prepriča, da sistemi učinkovito delujejo v obdobju izvajanja čezmejnih programov.

2. Brez poseganja v revizije, ki jih izvedejo sodelujoče države, lahko uradniki Komisije ali pooblaščeni predstavniki Komisije opravljajo revizije na kraju samem, da preverijo učinkovitost delovanja sistemov upravljanja in nadzora, kar lahko vključuje revizije dejavnosti, vključenih v čezmejne programe, in sicer z vnaprejšnjim obvestilom vsaj deset delovnih dni pred revizijo, razen v nujnih primerih. Uradniki ali pooblaščeni predstavniki sodelujočih držav lahko sodelujejo pri takšnih revizijah.

Uradniki Komisije ali pooblaščeni predstavniki Komisije, ki so ustrezno pooblaščeni za izvajanje revizij na kraju samem, imajo dostop do računovodskih knjig ter vseh ostalih dokumentov, vključno z dokumenti in metapodatki, pripravljenimi ali prejetimi in shranjenimi na elektronskih nosilcih, v zvezi z izdatki, ki se financirajo iz sredstev Skupnosti.

▼B

Ta pooblastila za revizije ne vplivajo na uporabo nacionalnih določb, na podlagi katerih določena preverjanja opravljajo uradniki, imenovani v skladu z nacionalno zakonodajo.

3. Komisija lahko od sodelujoče države zahteva, da izvede revizijo na kraju samem, da preveri učinkovito delovanje sistemov ali pravilnost ene ali več transakcij. Uradniki Komisije ali pooblaščeni predstavniki Komisije lahko sodelujejo pri teh revizijah.

Člen 120

Sodelovanje z revizijskimi organi

Komisija in revizijski organi čezmejnih programov sodelujejo med seboj, da uskladijo svoje revizijske načrte in metode ter si takoj izmenjajo rezultate revizij sistemov upravljanja in nadzora, da se kar najbolje izkoristijo sredstva in da prepreči neupravičeno podvajanje dela.

Komisija in revizijski organi se sestajajo redno in vsaj enkrat letno, če se ne dogovorijo drugače, da skupaj proučijo letno poročilo o nadzoru in mnenje iz člena 105 ter izmenjajo poglede na druga vprašanja glede izboljšanja upravljanja in nadzora čezmejnega programa.

Člen 121

Javna naročila

▼M1

1. Postopki za oddajo javnih naročil za storitve, blago in gradnje so v skladu z določbami poglavja 3 dela 2 naslova IV Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 in poglavja 3 dela 2 naslova III Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002 ter z Odločbo Komisije C(2007) 2034 o pravilih in postopkih v zvezi z oddajo naročil za storitve, blago in gradnje, ki se financirajo iz splošnega proračuna Evropske skupnosti za sodelovanje s tretjimi državami z izjemo oddelka II.8.2.

Te določbe se uporabljajo na celotnem območju čezmejnega programa na ozemlju držav članic in držav upravičenk.

▼B

2. Določbe iz odstavka 1 se vključijo v pisni sporazum, ki ga sklenejo sodelujoče države, kakor je navedeno v členu 118.

3. Če se v primeru čezmejnih programov, ki se izvajajo v okviru prehodne ureditve iz člena 99, sodelujoče države članice ne odločijo drugače, odstavek 1 ne velja za del programa, ki se izvaja na ozemlju držav članic.

Pododdelek 4

Finančno upravljanje

Člen 122

Splošna pravila glede plačil

1. Komisija plačila prispevkov iz sredstev Skupnosti izplačuje v skladu s proračunskimi odobritvami. Vsako plačilo se knjiži na najstarejšo odprto proračunsko obveznost.

2. Plačila se izvajajo v obliki predhodnega financiranja, vmesnih plačil in končnega plačila. Izplačujejo se telesu, ki ga določijo sodelujoče države.

3. Najpozneje do 30. aprila vsako leto organ za potrjevanje pošlje Komisiji začasno napoved verjetnih zahtevkov za plačila za tekoče finančno leto in za naslednje finančno leto.

▼B

4. Vsi dopisi glede finančnih transakcij med Komisijo ter organi in telesi, ki so jih določile sodelujoče države, se pošljejo v elektronski obliki. V primeru višje sile in zlasti v primeru motnje v delovanju skupnega računalniškega sistema ali pomanjkanja trajne povezave lahko organ za potrjevanje izkaz o izdatkih in zahtevek za plačilo posreduje v tiskani obliki.

Člen 123

Splošna pravila za izračun vmesnih in končnih plačil

Vmesna in končna plačila se izračunajo z uporabo stopnje sofinanciranja za vsako prednostno os glede upravičenih izdatkov, navedenih v okviru te prednostne osi v vsakem izkazu o izdatkih, ki ga potrdi organ za potrjevanje.

Vendar pa prispevek Skupnosti v obliki vmesnih in končnih plačil ne presega javnega prispevka in najvišjega zneska pomoči iz sredstev Skupnosti za vsako prednostno os, kakor je navedeno v odločbi Komisije o odobritvi čezmejnega programa.

Člen 124

Izkaz o izdatkih

1. Vsi izkazi o izdatkih za vsako prednostno os vključujejo skupni znesek upravičenih izdatkov, ki so jih v skladu s členom 89 plačali končni upravičenci pri izvajanju dejavnosti, in ustrezne javne izdatke, ki so bili ali še morajo biti plačani končnim upravičencem v skladu s pogoji o javnih izdatkih. Izdatki, ki so jih končni upravičenci plačali, morajo biti utemeljeni s prejetimi računi ali računovodskimi dokumenti z enako dokazno vrednostjo.

▼M1

2. V primerih, ko se prispevek iz sredstev Skupnosti izračunava glede na javne izdatke v skladu s členom 90(2), na končni znesek za izplačilo, izračunan na podlagi zahtevka za plačilo, ne vplivajo nobeni drugi podatki o izdatkih razen tisti o javnih izdatkih.

▼B

Člen 125

Kopičenje predhodnega financiranja in vmesnih plačil

Določbe iz člena 40(5) se uporabljajo smiselno.

▼M1

Člen 126

Celost plačil končnim upravičencem

Določbe iz člena 40(9) se uporabljajo smiselno.

▼B

Člen 127

Uporaba eura

1. Zneski, določeni v predloženih čezmejnih programih sodelujočih držav, potrjeni izkazi o izdatkih, zahtevki za plačilo in izdatki, navedeni v letnem in končnem poročilu o izvajanju, so izraženi v eurih.

2. Odločitve Komisije glede čezmejnih programov, obveznosti in plačila Komisije so izraženi in izvršeni v eurih.

3. Glavni upravičenci za dejavnosti, ki vključujejo končne upravičence v sodelujočih državah, v katerih se na dan zahtevka za plačilo

▼B

ne uporablja euro kot domača valuta, zneske izdatkov, ki so nastali v nacionalni valuti, preračunajo v eure.

▼M1

Ta znesek se preračuna v eure z uporabo mesečnega računovodskega menjalnega tečaja eura Komisije za mesec, v katerem končni upravičenec predloži izdatke nadzorniku iz člena 108. Ta menjalni tečaj Komisija vsak mesec objavi v elektronski obliki.

▼B

4. Ko euro postane domača valuta sodelujoče države, se postopek preračunavanja iz odstavka 3 še naprej uporablja za vse izdatke, ki jih je v računovodske izkaze zabeležil organ za potrjevanje pred datumom začetka veljavnosti nepreklicno določenega menjalnega razmerja med nacionalno valuto in eurom.

Člen 128

Predhodno financiranje

1. Po odločitvi Komisije za odobritev čezmejnega programa in prejetju poročila iz člena 116 Komisija telesu, ki ga določijo sodelujoče države, izplača enkratni znesek predhodnega financiranja.

Znesek predhodnega financiranja znaša ►M1 50 % ◄ prvih treh proračunskih obveznosti do programa.

Kadar je to glede na razpoložljivost proračunskih obveznosti potrebno, se lahko znesek predhodnega financiranja izplača v dveh obrokih.

2. Skupni znesek, ki je bil izplačan v okviru predhodnega financiranja, telo, ki ga določijo sodelujoče države, povrne Komisiji, če v štiriindvajsetih mesecih od datuma, ko Komisija izplača prvi obrok zneska predhodnega financiranja, ni poslan noben zahtevek za plačilo v okviru čezmejnega programa.

Člen 129

Obresti

Določbe iz člena 36 se uporabljajo smiselno.

Člen 130

Obračun

Znesek, ki je bil izplačan v okviru predhodnega financiranja, se v celoti izbriše iz izkazov Komisije, ko je čezmejni program v skladu s členom 133 zaključen.

Člen 131

Sprejemljivost zahtevkov za vmesna plačila

1. Za vsako vmesno plačilo Komisije morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) Komisiji sta bila poslana zahtevek za plačilo in izkaz o izdatkih v skladu s členom 124;

(b) Komisija v celotnem obdobju za vsako prednostno os ni plačala več, kot je najvišji znesek pomoči iz sredstev Skupnosti, kakor je navedeno v odločbi Komisije o odobritvi čezmejnega programa;

(c) organ upravljanja je Komisiji poslal najnovejše letno poročilo o izvajanju v skladu s členom 112;

(d) ni utemeljenega mnenja Komisije glede kršitve v smislu člena 226 Pogodbe v zvezi z dejavnostjo/dejavnostmi, pri kateri/katerih so izdatki prijavljeni v zadevnem zahtevku za plačilo.

▼B

2. Če eden ali več pogojev iz odstavka 1 ni izpolnjenih, Komisija v roku enega meseca obvesti sodelujoče države in organ za potrjevanje, da se lahko izvedejo potrebni ukrepi za izboljšanje stanja.

Člen 132

Datum predložitve zahtevkov za vmesna plačila in zamude s plačili

1. Organ za potrjevanje, če je mogoče, trikrat letno pošlje Komisiji zahtevke za vmesna plačila za vsak čezmejni program. Komisija lahko izvede izplačilo v tekočem letu, če se zahtevek za izplačilo predloži do 31. oktobra.

2. Glede na razpoložljiva sredstva in na to, da plačila v skladu s členom 136 niso začasno prekinjena, Komisija izplača vmesno plačilo v največ dveh mesecih od datuma, ko je zahtevek za plačilo, ki izpolnjuje pogoje iz člena 131, pri njej registriran.

Člen 133

Pogoji za končno plačilo

1. Komisija izvrši končno plačilo pod pogojem, da:

(a) je organ za potrjevanje do 31. marca petega leta po zadnji proračunski obveznosti poslal zahtevek za plačilo, ki vsebuje naslednje dokumente:

  (i) zahtevek za končno plačilo in izkaz o izdatkih v skladu s členom 124;

  (ii) končno poročilo o izvajanju čezmejnega programa, vključno s podatki, določenimi v členu 112;

  (iii) izjavo o zaključitvi iz člena 105(1)(d); in

(b) ni utemeljenega mnenja Komisije glede kršitve v smislu člena 226 Pogodbe v zvezi z dejavnostjo/dejavnostmi, za katero/katere so izdatki prijavljeni v zadevnem zahtevku za plačilo.

2. Če dokumenti iz odstavka 1 niso poslani Komisiji, se v skladu s členom 137 preostanek samodejno razveljavi.

3. Komisija v petih mesecih od datuma prejema obvesti sodelujoče države o svojem mnenju glede vsebine izjave o zaključitvi.

Če Komisija v roku petih mesecev ne poda pripomb, se šteje, da je izjava o zaključitvi sprejeta.

4. Glede na razpoložljiva sredstva Komisija izplača preostanek v petinštiridesetih dneh od poznejšega od naslednjih datumov:

(a) datuma, ko sprejme končno poročilo v skladu s členom 112; in

(b) datuma, ko sprejme izjavo o zaključitvi.

5. Brez poseganja v odstavek 6 se preostanek proračunskih obveznostih razveljavi dvanajst mesecev po končnem plačilu. Šteje se, da je čezmejni program zaključen, ko se zgodi eno od naslednjega:

(a) končno plačilo, ki ga določi Komisija na osnovi dokumentov iz odstavka 1;

(b) opomin Komisije sodelujočim državam za neupravičeno plačane zneske v zvezi s čezmejnim programom;

(c) razveljavitev preostanka proračunskih obveznosti.

Komisija v roku dveh mesecev obvesti sodelujoče države o datumu zaključitve čezmejnega programa.

6. Ne glede na rezultate revizij, ki jih je izvedla Komisija ali Evropsko računsko sodišče, je mogoče preostanek, ki ga je izplačala

▼B

Komisija za čezmejni program, popraviti v roku devetih mesecev od datuma izplačila ali, če obstaja negativna razlika, ki jo morajo sodelujoče države povrniti, v roku devetih mesecev od izdaje opomina. Takšen popravek preostanka ne vpliva na datum zaključitve čezmejnega programa, kakor je navedeno v odstavku 5.

Člen 134

Dostopnost dokumentov

1. Organ upravljanja brez poseganja v pravila, ki urejajo državne pomoči iz člena 87 Pogodbe, zagotavlja, da so vsi spremni dokumenti glede izdatkov in revizij zadevnega čezmejnega programa v obdobju treh let po zaključitvi čezmejnega programa, kakor je določeno v členu 133(5), dostopni Komisiji in Evropskemu računskemu sodišču.

To obdobje se prekine bodisi v primeru sodnih postopkov bodisi na ustrezno utemeljeno zahtevo Komisije.

2. Dokumenti se hranijo bodisi v izvirni obliki bodisi v obliki overjene različice, ki se ujema z izvirnikom, na splošno sprejetih nosilcih podatkov.

3. Organ upravljanja vodi evidenco teles, ki hranijo izvirne spremne dokumente o izdatkih in pregledih, ki vsebujejo:

(a) dokumente, ki se nanašajo na posebne nastale izdatke in navedena plačila v okviru pomoči, ki so potrebni za zadostno revizijsko sled, vključno z dokumenti, ki predstavljajo dokaz o dejanski dobavi sofinanciranih proizvodov ali izvršitvi sofinanciranih storitev;

(b) poročila in dokumente o pregledih, ki so jih izvedla telesa iz člena 102.

4. Organ upravljanja zagotovi, da so dokumenti iz odstavka 1 za pregled, ki ga izvedejo za to upravičene osebe in telesa, katerim se predložijo izpiski ali izvodi teh dokumentov, dostopni vsaj pooblaščenemu osebju organa upravljanja, organa za potrjevanje, posredniških teles, revizijskega organa ter pooblaščenim uradnikom Skupnosti in njihovim pooblaščenim zastopnikom.

5. Za splošno sprejete nosilce podatkov iz odstavka 2 štejejo vsaj:

(a) fotokopije izvirnih dokumentov;

(b) mikrofiši izvirnih dokumentov;

(c) elektronske različice izvirnih dokumentov;

(d) dokumenti, ki obstajajo le v elektronski obliki.

6. Postopek potrjevanja skladnosti dokumentov na splošno sprejetih nosilcih podatkov z izvirnim dokumentom določijo nacionalni organi, zagotavlja pa, da shranjene različice izpolnjujejo nacionalne zakonske zahteve in da se je nanje možno sklicevati pri reviziji.

7. Kadar so dokumenti le v elektronski obliki, morajo računalniški sistemi, ki se uporabljajo, izpolnjevati sprejete varnostne standarde, ki zagotavljajo, da shranjeni dokumenti izpolnjujejo nacionalne zakonske zahteve in da se je nanje možno sklicevati pri reviziji.

Člen 135

Prekinitev roka plačila

1. Rok plačila lahko prekine odredbodajalec na podlagi prenosa v smislu Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 za največ šest mesecev, če:

(a) v poročilu nacionalnega revizijskega telesa ali revizijskega telesa Skupnosti obstajajo dokazi, ki nakazujejo hujšo pomanjkljivost pri delovanju sistemov upravljanja in nadzora;

▼B

(b) mora ta odredbodajalec izvesti dodatna preverjanja, po tem ko je bil seznanjen z informacijami, ki so ga opozorile, da so izdatki iz potrjenih izkazov o izdatkih povezani s hujšo nepravilnostjo, ki ni bila odpravljena.

2. Sodelujoče države in organ za potrjevanje je treba nemudoma obvestiti o razlogih za prekinitev. Prekinitev se prekliče takoj, ko sodelujoče države sprejmejo potrebne ukrepe.

Člen 136

Prekinitev plačil

1. Komisija lahko prekine vsa vmesna plačila ali del le-teh na ravni prednostnih osi ali programov, če:

(a) obstaja hujša pomanjkljivost v sistemu za upravljanje in nadzor programa, ki vpliva na zanesljivost postopka izdajanja potrdil za plačila in za katero še niso bili sprejeti korektivni ukrepi; ali

(b) so izdatki iz potrjenega izkaza o izdatkih povezani s hujšo nepravilnostjo, ki ni bila odpravljena; ali

(c) sodelujoče države huje kršijo obveznosti iz člena 114.

2. Komisija se lahko odloči za prekinitev vseh vmesnih izplačil ali dela le-teh, po tem ko sodelujočim državam ponudi možnost predložitve stališč v roku dveh mesecev.

3. Komisija prekliče prekinitev vseh vmesnih plačil ali dela le-teh, ko sodelujoče države sprejmejo ustrezne ukrepe, ki dovoljujejo preklic prekinitve. Če sodelujoče države ne sprejmejo ustreznih ukrepov, lahko Komisija sprejme odločbo o preklicu celotnega prispevka Skupnosti za čezmejni program ali dela le-tega v skladu s členom 138.

Člen 137

Samodejno prenehanje prevzetih obveznosti

Samodejno in končno prenehanje prevzetih obveznosti katerega koli dela proračunskih obveznosti za čezmejni program je v skladu s pravili, določenimi v odstavku 3 člena 166 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

Člen 138

Finančni popravki in nepravilnosti

1. Za namene finančnih popravkov se smiselno uporabljajo ustrezne določbe iz členov 98, 99, 100, 101 in 102 Uredbe (ES) št. 1083/2006.

2. Za namene nepravilnosti se smiselno uporabljajo ustrezne določbe iz členov 27 do 34 Uredbe (ES) št. 1828/2006 ([1]), ki določajo pravila za izvajanje Uredbe (ES) št. 1083/2006 in Uredbe (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta.

([1]) UL L 371, 27.12.2006, str. 1.

▼B

Oddelek 3

Čezmejni programi med državami upravičenkami

Pododdelek 1

Sistemi upravljanja in nadzora

Člen 139

Strukture in organi

1. Vsaka sodelujoča država za vsak čezmejni program ustanovi operativno strukturo za del programa, ki se nanaša na zadevno državo.

2. Naloge operativnih struktur vključujejo pripravo čezmejnih programov v skladu s členom 91.

3. Operativne strukture sodelujočih držav upravičenk tesno sodelujejo pri načrtovanju programov in izvajanju zadevnega čezmejnega programa.

4. Zadevne operativne strukture za vsak čezmejni program med državami upravičenkami vzpostavijo skupni tehnični sekretariat za pomoč operativnim strukturam in skupnemu nadzornemu odboru iz člena 142 pri izvajanju njihovih nalog.

Skupni tehnični sekretariat lahko ustanovi območne enote v vseh sodelujočih državah.

5. V primeru decentraliziranega upravljanja so naloge in odgovornosti operativnih struktur, kot je smiselno, tiste, ki so opredeljene v členu 28. Poleg tega se uporabljajo naslednje določbe:

(a) Operativne strukture v vsaki sodelujoči državi upravičenki vključujejo eno izvajalsko agencijo, ki se ustanovi v okviru nacionalne uprave ali pod njenim neposrednim nadzorom.

(b) Nacionalni odredbodajalec po posvetovanju z nacionalnim koordinatorjem IPA v vsaki sodelujoči državi upravičenki imenuje odredbodajalca programa, ki bo vodil izvajalsko agencijo.

Odredbodajalec programa je uradnik državne uprave držav upravičenk. Odgovoren je za dejavnosti, ki jih izvaja izvajalska agencija.

▼M1

(c) Za del čezmejnega programa, ki se nanaša na zadevno državo, je izvajalska agencija odgovorna za organizacijo razpisov, sklepanje pogodb, plačila, računovodstvo in finančna poročila o javnih naročilih za storitve, blago in gradnje ter za sklepanje, plačevanje, računovodstvo in finančno poročanje o donacijah.

▼B

Kadar je to ustrezno, se smiselno uporabljajo določbe iz člena 76.

▼M1

6. V primeru centraliziranega upravljanja se naloge in odgovornosti operativnih struktur določijo v zadevnih čezmejnih programih.

▼B

Člen 140

Vloga Komisije pri izboru dejavnosti

1. V primeru centraliziranega upravljanja Komisija:

▼M1

(a) odobri merila za izbiro dejavnosti, ki se financirajo v okviru čezmejnega programa, vključno s tistimi dejavnostmi, ki niso del razpisov za zbiranje ponudb iz člena 95(1);

▼B

(b) pred objavo potrdi razpise za zbiranje predlogov in pripadajočo razpisno dokumentacijo (smernice za prosilce);

(c) po potrebi potrdi sestavo usmerjevalnega odbora, ki mu je zaupana izbira dejavnosti;

(d) formalno potrdi dejavnosti, ki jih je izbral skupni nadzorni odbor iz člena 142. Komisija v vseh primerih obdrži pravico končne potrditve dejavnosti, izbrane za financiranje.

2. V primeru decentraliziranega upravljanja se pravica Komisije, da lahko izvaja predhodne nadzore izbora dejavnosti, določi v odločbi Komisije o prenosu upravljavskih pooblastil v skladu s členom 14(3).

Pododdelek 2

Vrednotenje in spremljanje

Člen 141

Vrednotenje

Člen 109 se uporablja smiselno. Vendar pa se v primeru centraliziranega upravljanja vrednotenje iz člena 109(3) izvaja v pristojnosti Komisije. V tem primeru se določbe iz členov 109(4) in 109(5) ne uporabljajo.

V primeru čezmejnih programov med državami upravičenkami Komisija v skladu s sodelujočimi državami upravičenkami odloča glede potrebe po izvajanju predhodnega vrednotenja iz člena 109(2) ob upoštevanju sredstev Skupnosti in v skladu z načelom sorazmernosti. Predhodno vrednotenje se lahko izvede s podporo Komisije.

▼M1

V primeru decentraliziranega upravljanja lahko Komisija opravi kakršna koli priložnostna vrednotenja, za katera meni, da so potrebna.

▼B

Člen 142

Skupni nadzorni odbor

1. V primeru čezmejnih programov sodelujoče države upravičenke skupaj sestavijo skupni nadzorni odbor za vsak čezmejni program. Skupni nadzorni odbor izvršuje vlogo sektorskega nadzornega odbora iz člena 59. Z odstopanjem od člena 59(1) se skupni nadzorni odbor ustanovi tri mesece po začetku veljavnosti prvega finančnega sporazuma v zvezi s programom.

Skupni nadzorni odbor se sestane najmanj dvakrat letno na pobudo sodelujočih držav ali Komisije.

2. Vsak skupni nadzorni odbor sestavi svoj poslovnik skladno s pooblastili skupnega nadzornega odbora, ki ga določi Komisija, ter institucionalnim, pravnim in finančnim okvirom zadevnih sodelujočih držav, da opravlja svoje naloge v skladu s to uredbo. Odbor sprejme ta poslovnik.

3. Skupnemu nadzornemu odboru predseduje predstavnik ene od sodelujočih držav.

Vsaka sodelujoča država imenuje svoje predstavnike, vključno s predstavniki operativne strukture, odgovorne za program, ki postanejo člani skupnega nadzornega odbora. Pri sestavi skupnega nadzornega odbora se ustrezno upoštevajo določbe člena 87.

4. Komisija sodeluje pri delu skupnega nadzornega odbora v svetovalni vlogi.

▼B

5. Skupni nadzorni odbor se prepriča o učinkovitosti in kakovosti izvajanja čezmejnega programa v skladu z naslednjimi določbami:

(a) prouči in odobri merila za izbiro dejavnosti, ki se financirajo v okviru čezmejnega programa, ter odobri vsako revizijo teh meril v skladu s potrebami načrtovanja programov;

(b) redno pregleduje napredek pri doseganju posebnih ciljev čezmejnega programa na podlagi dokumentov, ki jih predložijo operativne strukture sodelujočih držav upravičenk;

(c) pregleda rezultate izvajanja, zlasti doseganje ciljev, določenih za vsako prednostno os, in vrednotenja iz člena 57(4) in iz člena 141;

(d) prouči letna in končna poročila o izvajanju iz člena 144;

(e) kakor je ustrezno, se seznani z letnim poročilom/letnimi poročili revizijske dejavnosti iz prve alinee člena 29(2)(b) in vsemi zadevnimi pripombami, ki jih lahko poda Komisija po proučitvi tega poročila;

(f) odgovoren je za izbiro dejavnosti, vendar to funkcijo lahko prenese na usmerjevalni odbor;

(g) lahko predlaga organu upravljanja kakršno koli spremembo ali proučitev čezmejnega programa, ki bi verjetno omogočila dosego ciljev iz člena 86(2) ali izboljšala njegovo upravljanje, vključno s finančnim upravljanjem;

(h) obravnava in odobri vsak predlog za spremembo vsebine čezmejnega programa.

Člen 143

Skupne naloge operativnih struktur in skupnega nadzornega odbora

Operativne strukture sodelujočih držav upravičenk in skupni nadzorni odbor zagotavljajo kakovost izvajanja čezmejnega programa. Izvajajo spremljanje ob upoštevanju kazalcev iz člena 95(1)(d) in v primeru decentraliziranega upravljanja finančnih kazalcev, določenih v čezmejnem programu.

Člen 144

Letno poročilo in končno poročilo o izvajanju

1. Operativne strukture držav upravičenk, ki sodelujejo v čezmejnem programu, po pregledu s strani skupnega nadzornega odbora Komisiji in nacionalnim koordinatorjem IPA pošljejo letno poročilo in končno poročilo o izvajanju čezmejnega programa.

V primeru decentraliziranega upravljanja se poročila pošljejo tudi nacionalnim odredbodajalcem.

Letno poročilo se predloži do 30. junija vsako leto, prvič pa drugo leto po sprejetju čezmejnega programa.

Končno poročilo se predloži najpozneje 6 mesecev po zaključitvi čezmejnega programa.

2. Poročila iz odstavka 1 vsebujejo naslednje podatke:

(a) napredek pri izvajanju čezmejnega programa in prednostne naloge glede na njihove posebne in preverljive cilje s količinsko opredelitvijo, kadar je ta mogoča, ob uporabi kazalcev iz člena 94(1)(d) na ravni prednostne osi;

(b) natančne podatke o finančnem izvajanju čezmejnega programa;

▼B

(c) ukrepe, ki jih sprejmejo operativne strukture in/ali skupni nadzorni odbor za zagotovitev kakovosti in učinkovitosti izvajanja, zlasti:

(i) ukrepe spremljanja in vrednotenja, vključno z ureditvijo zbiranja podatkov;

(ii) povzetek vseh večjih težav pri izvajanju čezmejnega programa, in vseh sprejetih ukrepov;

(iii) uporabo tehnične pomoči;

(d) ukrepe, sprejete za zagotavljanje podatkov o čezmejnem programu in obveščanja javnosti o njem.

Kadar je primerno, se lahko podatki iz točk (a) do (d) tega odstavka posredujejo v obliki povzetka.

Podatki iz točke (b) se v poročilo vključijo samo v primeru decentraliziranega upravljanja.

Podatki iz točke (c) se ne vključijo, če od prejšnjega poročila ni bilo bistvenih sprememb.

Pododdelek 3

Finančno upravljanje

Člen 145

Donacije

Po izboru skupnih dejavnosti v skladu s členom 95 operativne strukture v primeru decentraliziranega upravljanja in Komisija v primeru centraliziranega upravljanja dodelijo donacije glavnemu upravičencu zadevnih sodelujočih držav upravičenk.

Člen 146

Veljavna pravila

V primeru decentraliziranega upravljanja se uporabljajo določbe iz odstavkov 1, 2 in 3 člena 79 in iz člena 80.

NASLOV III

KOMPONENTI REGIONALNEGA RAZVOJA IN RAZVOJA ČLOVEŠKIH VIROV

POGLAVJE I

Predmet pomoči in upravičenost

Oddelek 1

Komponenta regionalnega razvoja

Člen 147

Področja in oblike pomoči

1. Komponenta regionalnega razvoja lahko podpira dejavnosti v smislu naslednjih prednostnih nalog:

(a) prometne infrastrukture, zlasti medsebojne povezanosti med nacionalnimi ter med nacionalnimi in vseevropskimi omrežji ter njihovega medsebojnega delovanja;

▼B

(b) okoljskih ukrepov, povezanih z ravnanjem z odpadki, oskrbo z vodo, komunalnimi odpadnimi vodami in kakovostjo zraka; obnove onesnaženih rastišč in zemljišč; področij, povezanih s trajnostnim razvojem, ki pomeni okoljske koristi, in sicer energetske učinkovitosti in obnovljive energije;

(c) dejavnosti, ki povečujejo regionalno konkurenčnost in produktivno okolje ter spodbujajo ustvarjanje in ohranjanje trajnostnega zaposlovanja in ki vključujejo predvsem:

(i) zagotavljanje poslovnih in tehnoloških storitev za podjetja, zlasti na področju upravljanja, raziskav in razvoja trga ter vzpostavljanja mrež;

(ii) dostop do informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter njihovo uporabo;

(iii) spodbujanje tehnološkega razvoja, raziskav in inovacij, med drugim s sodelovanjem z institucijami terciarnega izobraževanja in raziskovalnimi institucijami ter raziskovalnimi in tehnološkimi centri;

(iv) razvoj poslovnih omrežij in grozdov;

(v) ustvarjanje in razvoj finančnih instrumentov, ki olajšujejo dostop do revolving financiranja v okviru skladov tveganega kapitala, posojilnih in jamstvenih skladov;

(vi) zagotavljanje lokalne infrastrukture in storitev, ki prispevajo k olajševanju vzpostavitve, razvoja in širitve novih in obstoječih poslov;

(vii) infrastrukturo za izobraževanje in usposabljanje, po potrebi za regionalni razvoj in v tesnem sodelovanju s komponento razvoja človeških virov.

2. V okviru te komponente se lahko odobri tehnična pomoč za predhodne študije in tehnično podporo v zvezi z upravičenimi dejavnostmi, vključno s tistimi, ki so potrebne za njihovo izvajanje.

V okviru tehnične pomoči se lahko financirajo tudi pripravljalne, upravljalne, spremljevalne, vrednotenjske, informacijske in nadzorne dejavnosti ter dejavnosti za krepitev upravne zmogljivosti za izvajanje pomoči v okviru Uredbe IPA, ki jo ta komponenta omogoča.

Člen 148

Upravičenost izdatkov

1. Izdatki v okviru te komponente so upravičeni, če so bili dejansko plačani po tem, ko je bil po sprejetju zadevnega programa podpisan sporazum o financiranju. V primeru velikih projektov iz člena 157 izdatki pred sprejetjem odločbe Komisije o odobritvi velikega projekta iz člena 157(3) niso upravičeni.

▼M1

2. Poleg pravil iz člena 34(3) stroški amortizacije za infrastrukturo niso upravičeni.

3. Z odstopanjem od člena 34(3) so lahko upravičeni obratovalni stroški, vključno s stroški za najem, ki se izrecno nanašajo na obdobje sofinanciranja dejavnosti.

▼B

Člen 149

Intenzivnosti pomoči in stopnja prispevka Skupnosti

1. Za namene te komponente upravičeni izdatki iz člena 38(1) temeljijo na javnih izdatkih.

▼M1

2. Prispevek Skupnosti ni višji od zgornje meje, ki znaša 85 % upravičenih izdatkov na ravni prednostne osi.

▼B

3. Od višje stopnje sofinanciranja ima koristi samo tista dejavnost, povezana z zadevno prednostno osjo.

Člen 150

Projekti, ki ustvarjajo prihodek

▼M1

1. Za namene te komponente je projekt, ki ustvarja prihodek, vsaka dejavnost, predlagana za predpristopno pomoč, ki vključuje naložbo v infrastrukturo, za katere uporabo se plačujejo pristojbine, ki jih neposredno krijejo uporabniki, in ki ustvarja prihodek, ali katera koli dejavnost, ki vključuje prodajo ali oddajo zemljišča ali zgradb ali izvajanje katere koli druge plačljive storitve.

2. Upravičeni izdatki za projekte, ki ustvarjajo prihodek, uporabljeni za izračun prispevka Skupnosti v skladu s členom 149, ne smejo presegati trenutne vrednosti naložbe, zmanjšane za trenutno vrednost neto prihodkov od naložb v določenem referenčnem obdobju za (a) naložbe v infrastrukturo; ali (b) druge projekte, pri katerih je mogoče prihodek objektivno predvideti vnaprej.

▼B

3. V primerih, ko niso vsi stroški naložbe upravičeni do sofinanciranja, se neto prihodek dodeli proporcionalno upravičenim in neupravičenim delom stroškov naložbe.

4. Pri izračunu operativna struktura upošteva referenčno obdobje, ki ustreza vrsti zadevne naložbe, vrsto projekta, običajno pričakovano donosnost te vrste naložbe in uporabo načela „onesnaževalec plača“ ter po potrebi dostopnost, zlasti v okoljskem sektorju.

▼M1

5. Določbe tega člena ne veljajo za:

(a) dejavnosti, sofinancirane iz te komponente, katerih skupni stroški znašajo 1 milijon EUR ali manj;

(b) prihodek, ustvarjen v času gospodarske dobe trajanja sofinanciranja naložbe v primeru naložb v podjetja;

(c) prihodek, ustvarjen v okviru finančnih instrumentov, ki olajšujejo dostop do revolving financiranja v okviru skladov tveganega kapitala, posojilnih in jamstvenih skladov.

▼B

Oddelek 2

Komponenta razvoja človeških virov

Člen 151

Področja in oblike pomoči

1. Komponenta razvoja človeških virov prispeva h krepitvi ekonomske in socialne kohezije ter prednostnih nalog Evropske strategije zaposlovanja na področju zaposlovanja, izobraževanja in usposabljanja ter socialnega vključevanja.

▼B

2. Ta komponenta zajema predvsem pomoč osebam in se osredotoča na naslednje prednostne naloge, katerih natančna mešanica in koncentracija sta odvisni od gospodarskih in socialnih posebnosti vsake države upravičenke:

(a) povečevanje prilagodljivosti delavcev, podjetij in podjetnikov z namenom izboljšanja predvidevanja in učinkovitega obvladovanja gospodarskih sprememb, še zlasti s spodbujanjem:

(i) vseživljenjskega učenja ter povečanja obsega naložb v človeške vire s strani podjetij in delavcev;

(ii) oblikovanja in razširjanja inovativnih in produktivnejših oblik organizacije dela;

(b) izboljšanje dostopa do zaposlitve iskalcem zaposlitve in neaktivnim osebam ter njihova trajnostna vključitev na trg dela, preprečevanja brezposelnosti, zlasti dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti mladih, spodbujanje aktivnega staranja, podaljševanje delovne dobe, povečevanje udeležbe na trgu dela, zlasti s spodbujanjem:

(i) ustvarjanja, posodobitve in okrepitve institucij trga dela;

(ii) izvajanja aktivnih in preventivnih ukrepov za zagotavljanje zgodnjega prepoznavanja potreb;

(iii) izboljšanja dostopa do zaposlitve in povečanja obsega trajnostne udeležbe in napredka žensk v zaposlovanju;

(iv) povečanja udeležbe migrantov pri zaposlovanju in s tem krepitve njihovega socialnega vključevanja;

(v) olajševanja geografske in poklicne mobilnosti delavcev in povezovanja čezmejnih trgov dela;

(c) okrepitev socialnega vključevanja prikrajšanih ljudi z namenom njihove trajnostne vključitve v zaposlovanje in boj proti vsem oblikam diskriminacije na trgu dela, še zlasti s spodbujanjem:

(i) možnosti vključevanja in ponovnega zaposlovanja prikrajšanih ljudi;

(ii) sprejemanja raznolikosti na delovnem mestu in nediskriminacije;

(d) spodbujanje partnerstev, paktov in pobud s pomočjo mrežnega povezovanja ustreznih interesnih skupin, kot so socialni partnerji in nevladne organizacije, na nacionalni, regionalni in lokalni ravni z namenom sprožitve reform na področju zaposlovanja in vključevanja na trg dela;

(e) širitev obsega in krepitev naložb v človeški kapital, zlasti s spodbujanjem:

(i) oblikovanja, uvajanja in izvajanja reform v sistemih izobraževanja in usposabljanja, da se poveča možnost zaposlitve in ustreznost za trg dela;

(ii) večje udeležbe v izobraževanju in usposabljanju skozi celotno življenjsko dobo;

(iii) razvoja človeškega potenciala na področju raziskav in inovacij;

(iv) aktivnosti za vzpostavljanje mrež med visokošolskimi institucijami, raziskovalnimi in tehnološkimi centri ter podjetji;

(f) krepitev institucionalne zmogljivosti in učinkovitosti javne uprave in javnih služb na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter, kjer je to ustrezno, socialnih partnerjev in nevladnih organizacij z namenom reform in boljšega upravljanja na področju zaposlovanja, izobraževanja in usposabljanja ter na socialnih področjih.

3. Na pobudo države upravičenke se lahko tehnična pomoč dodeli v okviru te komponente za pripravljalno, upravljalno, nadzorno, upravno

▼B

podporo, informacijske, vrednotenjske in nadzorne dejavnosti programa ter pripravljalne dejavnosti z namenom prihodnjega upravljanja Evropskih strukturnih skladov.

4. Pomoč se osredotoča na tiste politike in dejavnosti, ki bi lahko delovale kot pospeševalke sprememb politike in ki spodbujajo dobro upravljanje in partnerstvo.

Člen 152

Upravičenost izdatkov

1. Za dejavnosti, ki spadajo v okvir člena 151, so lahko upravičeni naslednji izdatki:

(a) stroški amortizacije pod naslednjimi kumulativnimi pogoji:

(i) k zadevni investiciji niso prispevale nacionalne donacije ali donacije Skupnosti;

(ii) stroški amortizacije so izračunani v skladu z ustreznimi nacionalnimi računovodskimi pravili, ki se uporabljajo;

(iii) stroški se nanašajo izključno na obdobje sofinanciranja zadevne dejavnosti;

(b) v primeru donacij posredni stroški, navedeni na podlagi pavšala do 20 % neposrednih stroškov dejavnosti, če so nastali v skladu z nacionalnimi pravili, vključno z računovodskimi pravili;

(c) nakup pohištva, opreme, prenova in posodobitev obstoječe infrastrukture pod pogojem, da:

(i) zadevni znesek za zadevne dejavnosti ne presega 15 % financiranja v okviru Uredbe IPA za vsako prednostno os programa ali programov v okviru te komponente;

(ii) naložbe so nujno potrebne za zadovoljivo izvajanje programa/-programov v okviru te komponente in prispevajo k povečanju učinka pomoči;

(iii) ocena, izvedena v pristojnosti operativne strukture, je pokazala, da je nakup primernejša možnost od drugih, ker je najugodnejša.

2. Z odstopanjem od člena 34(3) so upravičeni tudi naslednji izdatki:

(a) davki, vključno z davki na dodano vrednost, če niso na noben način vračljivi in je ugotovljeno, da bremenijo končnega upravičenca;

(b) operativni stroški, vključno s stroški za najem, ki se nanašajo izključno na obdobje sofinanciranja dejavnosti;

(c) najem ali zakup, če se nanaša izključno na obdobje sofinanciranja dejavnosti in če je primernejša možnost od drugih, ker je najugodnejša;

▼M1

(d) stroški, ki se nanašajo na bančno garancijo ali primerljivo poroštvo, ki ga vloži upravičenec donacije.

▼B

Člen 153

Intenzivnosti pomoči in stopnja prispevka Skupnosti

1. Za namene te komponente upravičeni izdatki iz člena 38(1) temeljijo na javnih izdatkih ali na skupnih izdatkih, kar je v celoti odvisno od zadevnega programa.

2. Prispevek Skupnosti ni višji od zgornje meje, ki znaša 85 % upravičenih izdatkov na ravni prednostne osi.

▼B

3. Od višje stopnje sofinanciranja ima koristi samo tista dejavnost, ki je povezana z zadevno prednostno osjo.

POGLAVJE II

Načrtovanje programov

Člen 154

Okvir strateške skladnosti

1. Države upravičenke na podlagi dokumenta o večletnem okvirnem načrtovanju določijo okvir strateške skladnosti, o katerem bodo razpravljale s Komisijo. Okvir strateške skladnosti pomeni referenčni dokument za načrtovanje programov komponente regionalnega razvoja in komponente razvoja človeških virov.

2. Okvir strateške skladnosti zajema:

(a) kratko analizo s poudarkom na prednostih, pomanjkljivostih, možnostih in grožnjah v upravičenih sektorjih in tematskih prednostnih nalogah v okviru komponente regionalnega razvoja in razvoja človeških virov, kadar država upravičenka namerava skoncentrirati svojo pomoč;

(b) opis ciljev, ki se skušajo doseči v okviru komponente regionalnega razvoja in komponente razvoja človeških virov v skladu z zadevnimi nacionalnimi prednostnimi nalogami in prednostnimi nalogami Skupnosti, kakor je določeno v prvem dokumentu o večletnem okvirnem načrtovanju;

(c) seznam programov s kratkim opisom glavnih prednostnih osi v okviru vsakega programa;

(d) okvirno razčlenitev finančnih dodelitev po programih, ki zajema obdobje treh let v skladu z večletnim orientacijskim finančnim okvirom in dokumentom večletnega okvirnega načrtovanja, ter okvirni proračunski saldo za programe znotraj vsake komponente za prihodnja leta.

3. Poleg tega okvir strateške skladnosti, kadar je primerno, zajema določbe o:

(a) usklajevanju z drugimi nacionalnimi programi, ki jih podpirajo mednarodne finančne institucije, ali z drugo zadevno zunanjo pomočjo;

(b) usklajevanje z drugimi komponentami IPA, zlasti s komponento razvoja podeželja.

4. Okvir strateške skladnosti je predpogoj za odobritev programov v okviru komponent regionalnega razvoja in razvoja človeških virov. Komisiji ga je treba predložiti pred ali najpozneje istočasno s predložitvijo zahtevka za odobritev prvega programa v okviru teh komponent.

5. Okvir strateške skladnosti sestavi strateški koordinator v skladu s splošno odgovornostjo nacionalnega koordinatorja IPA.

Člen 155

Operativni programi

1. Pomoč se izvaja v okviru večletnih operativnih programov. Te operativne programe sestavijo operativne strukture. Operativni programi se ustanovijo v tesnem posvetovanju s Komisijo in zadevnimi zainteresiranimi stranmi, odobreni pa so z odločbo Komisije v skladu s členom 8(1).

▼B

2. Operativni programi vsebujejo:

(a) oceno srednjeročnih potreb in ciljev s poudarkom na prednostih, pomanjkljivostih, možnostih in grožnjah v zadevnih sektorjih, temah in regijah;

(b) pregled posvetovanj zadevnih socialno-ekonomskih partnerjev in, kadar je ustrezno, predstavnikov civilne družbe;

(c) opis izbranih strateških prednostnih nalog ob upoštevanju okvira strateške skladnosti in sektorskih, tematskih in/ali geografskih mehanizmov koncentracije pomoči ter rezultate predhodnega vrednotenja iz člena 57(4) in člena 166;

(d) podatke o prednostni osi, zadevnih ukrepih in njihovih posebnih ciljih. Kadar je to primerno, se ti cilji količinsko opredelijo z omejenim številom kazalcev rezultata. Ti kazalci omogočajo določanje napredka za izvajanje izbranih ukrepov, vključno z učinkovitostjo ciljev prednostne osi in ukrepov;

(e) kadar naj bi se določeni ukrepi izvajali v okviru shem pomoči za podjetja, je treba opisati zadevne načine;

(f) opis dejavnosti tehnične pomoči, ki se izvajajo v okviru posebne prednostne osi. Podpora Skupnosti za to prednostno os ne sme presegati 6 % prispevka Skupnosti, dodeljenega operativnemu programu. V izjemnih primerih in kadar je glede na obseg programa ustrezno utemeljena, je ta omejitev lahko 10 %;

(g) za vsak ukrep navedbo predvidenih končnih upravičencev, pričakovanih načinov izbora in morebitnih zadevnih posebnih meril za izbor;

(h) finančno tabelo, v kateri je za vsako leto, zajeto v večletnih orientacijskih finančnih okvirih, ki se uporabljajo, za vsako prednostno os in orientacijsko za vsak zadevni ukrep navedeno naslednje:

  (i) skupni znesek prispevka Skupnosti;

  (ii) nacionalni prispevek, ki, kadar je primerno, določa druge zunanje prispevke. Kadar se prispevek Skupnosti v okviru komponente razvoja človeških virov izračuna glede na skupne izdatke, je v tabeli navedena okvirna porazdelitev nacionalnega prispevka med javnim in zasebnim;

  (iii) končna stopnja prispevka Skupnosti;

(i) predlagane kazalce vrednotenja in spremljanja ter načine, vključno z okvirnimi dejavnostmi vrednotenja in okvirnim časovnim načrtom;

(j) za komponento regionalnega razvoja okviren seznam velikih projektov skupaj z njihovimi tehničnimi in finančnimi podatki, ki vključujejo pričakovane finančne vire, pa tudi okviren časovni načrt za njihovo izvajanje;

(k) opis zadevnih struktur in organov za upravljanje in nadzor operativnega programa v skladu s členi 21 do 26, 28, 29 in 31.

Člen 156

Spremembe operativnih programov

1. Na pobudo države upravičenke ali Komisije se operativni program lahko ponovno prouči in, kadar je to primerno, spremeni preostanek programa. Ta proučitev se lahko zgodi predvsem v naslednjih primerih:

(a) po večjih socialno-ekonomskih spremembah;

▼B

(b) z namenom boljšega ali drugačnega upoštevanja večjih sprememb v Skupnosti ali nacionalnih prednostnih nalog;

▼M1

(c) po pregledu dokumenta večletnega okvirnega načrtovanja;

▼B

(d) ob upoštevanju vrednotenja iz člena 166(2);

(e) ob težavah pri izvajanju.

2. Komisija sprejme odločbo o zahtevi za pregled katerega koli operativnega programa čim prej po tem, ko jo strateški koordinator po uskladitvi z nacionalnim koordinatorjem IPA formalno predloži Komisiji.

3. Kadar pregled operativnega programa iz odstavka 1 razširja obseg upravičenosti v okviru tega programa, so vsi s tem povezani dodatni izdatki upravičeni od datuma sprejetja odločbe Komisije.

Člen 157

Veliki projekti v okviru komponente regionalnega razvoja

1. Iz pomoči v okviru komponente regionalnega razvoja se lahko kot del operativnega programa financirajo veliki projekti.

2. Velik projekt zajema vrsto del, dejavnosti ali storitev, njegov namen je izvajanje določene in nedeljive naloge točno določene gospodarske ali tehnične narave in ima jasno opredeljene cilje, njegovi skupni stroški pa presegajo 10 milijonov EUR.

3. Velike projekte zadevne operativne strukture predložijo Komisiji v odobritev. V odločbi, s katero se odobri projekt, so opredeljeni fizični predmet in upravičeni izdatki, na katere se nanaša stopnja sofinanciranja za prednostno os. Sledi ji dvostranski sporazum z državo upravičenko, v katerem se določijo ti elementi.

4. Pri predložitvi velikega projekta Komisiji operativne strukture podajo naslednje podatke:

(a) podatke o telesu, ki bo odgovorno za izvajanje;

(b) podatke o naravi naložbe ter opis njenega finančnega obsega in lokacije;

(c) rezultate študij izvedljivosti;

(d) časovni okvir za izvajanje projekta pred zaključitvijo zadevnega operativnega programa;

(e) oceno skupnega socialno-ekonomskega ravnovesja dejavnosti, ki temelji na analizi stroškov in koristi in vključuje oceno tveganja, in oceno pričakovanega vpliva na zadevni sektor, socialno-ekonomski položaj države upravičenke in, kadar dejavnost vključuje prenos dejavnosti iz regije v državi članici, socialno-ekonomski vpliv na to regijo;

(f) analizo vplivov na okolje;

(g) finančni načrt, ki prikazuje skupne pričakovane finančne prispevke in načrtovan prispevek v okviru Uredbe IPA ter drugo financiranje Skupnosti in zunanje financiranje. Finančni načrt utemelji zahtevani prispevek dotacije IPA z analizo o finančni zmožnosti preživetja.

▼B

POGLAVJE III

Izvajanje

Oddelek 1

Splošna pravila

Člen 158

Izbira dejavnosti

1. Vse dejavnosti, ki niso veliki projekti in jih izvajajo končni upravičenci, ki niso nacionalna javna telesa, se izberejo v okviru razpisov za zbiranje predlogov. Merila za izbor določi operativna struktura, objavijo pa se z razpisom za zbiranje predlogov.

2. Operativna struktura za vsak razpis za zbiranje predlogov ustanovi odbor za izbor, ki prouči in izbere predloge ter rezultate priporoči operativni strukturi.

Operativna struktura se odloči, ali bo odobrila rezultate postopka izbora, in navede razloge za svojo odločitev.

Sestava in načini delovanja odbora za izbor so določeni v zadevnem finančnem sporazumu.

Člen 159

Instrumenti finančnega inženiringa

1. Iz prispevka Skupnosti se lahko kot del operativnega programa financirajo izdatki v zvezi z dejavnostjo, ki vključuje prispevke za podporo instrumentov finančnega inženiringa za podjetja, kot so skladi tveganega kapitala, jamstveni in posojilni skladi. Prednost imajo mala in srednja podjetja.

2. Podrobna izvedbena pravila se določijo v finančnem sporazumu po sprejetju operativnega programa, ki omogoča prispevek Skupnosti k instrumentom finančnega inženiringa.

Oddelek 2

Finančno upravljanje

Člen 160

Plačila

1. Ne glede na člen 40(5) kombinirani skupni znesek predhodnega financiranja in vmesnih plačil ne sme presegati 90 % prispevka Skupnosti, kakor je določeno v finančni tabeli operativnih programov.

2. Vsi dopisi glede finančnih transakcij med Komisijo ter organi in telesi iz člena 21 se pošiljajo prek elektronskih sredstev, kakor je predvideno v finančnem sporazumu.

3. Poleg določb iz člena 42 plačila za predhodno financiranje znašajo 30 % prispevka Skupnosti za prva tri leta zadevnega programa in se opravijo, ko so izpolnjeni pogoji iz člena 42(1). Kadar je glede na razpoložljivost proračunskih obveznosti potrebno, se predhodno financiranje lahko izvrši v dveh obrokih.

▼M1

4. V primeru komponente regionalnega razvoja je v času pregleda operativnih programov iz člena 156 možno predhodno financiranje iz

▼M1

odstavka 3 tega člena povečati do največ 30 % prispevkov Skupnosti za tri zadnja leta.

▼B

Člen 161

Sprejemljivost zahtevkov za plačila

1. V primeru zahtevka za vmesno plačilo se poleg določb iz člena 43(1) uporabljajo tudi določbe iz tega odstavka v okviru komponente regionalnega razvoja in razvoja človeških virov.

Zahtevek za plačilo ne more biti sprejet, če so bila plačila prekinjena v skladu s členom 163. Zahtevek za plačilo potrjuje, da so vse zahteve iz člena 43(1) in tega odstavka izpolnjene.

Potrjen izkaz o izdatkih iz člena 43(1) se sestavi po prednostnih oseh in ukrepih. Nacionalni odredbodajalec potrdi, da je izkaz o izdatkih točen, da izhaja iz zanesljivega računovodskega sistema in temelji na preverljivih dokumentih. Nacionalni odredbodajalec predloži ta dokument Komisiji skupaj s:

(a) potrdilom o izdatkih, ki potrjuje, da so prijavljeni izdatki v skladu z veljavnimi predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi ter da so nastali zaradi dejavnosti, ki so bile izbrane za financiranje v skladu z merili, ki se uporabljajo za program, in v skladu z veljavnimi predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi;

(b) seznamom v računalniški obliki z navedbo dejavnosti za ukrep in odgovarjajočih izdatkov, vključno s prispevkom v okviru Uredbe IPA, nacionalnimi javnimi in, kadar je to primerno, zasebnimi prispevki;

(c) podrobnostmi o izterljivih zneskih po preklicu celotnega prispevka Skupnosti za dejavnost ali dela tega prispevka;

(d) obsegom sredstev Skupnosti na eurskem računu, povezanem s posamezno komponento, na datum zadnje bremenitve, na katero se ta izkaz nanaša, ter na njem nabranimi obrestmi.

2. V primeru zahtevka za končno plačilo se poleg določb iz člena 45(1) uporabljajo tudi določbe iz tega odstavka v okviru komponente regionalnega razvoja in razvoja človeških virov.

Zahtevek za plačilo je sprejemljiv, če je prispevek Skupnosti po prednostnih oseh skladen s finančno tabelo operativnega programa.

Potrjeni izkaz o izdatkih iz člena 45(1) sestavi nacionalni odredbodajalec, poslati pa ga je treba Komisiji v skladu za zahtevami iz odstavka 1 tega člena.

Komisija obvesti državo upravičenko o svojih ugotovitvah o vsebini mnenja revizijskega organa iz člena 45(1)(c). Če Komisija v petih mesecih od datuma prejema tega mnenja ne poda pripomb, se šteje, da je sprejeto.

Člen 162

Roki plačil

1. Nacionalni sklad zagotovi, da se zahtevki za vmesna plačila za vsak operativni program pošljejo Komisiji trikrat letno. Komisija izvede plačilo v tekočem letu, če se zahtevek za plačilo predloži do 31. oktobra istega leta.

2. Glede na razpoložljiva sredstva Komisija izplača vmesno plačilo najpozneje dva meseca od datuma, ko je zahtevek za plačilo, ki izpolnjuje pogoje iz člena 43(1) in člena 161(1), pri njej evidentiran.

▼B

3. Glede na razpoložljiva sredstva Komisija izplača preostanek, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) Komisija je prejela sektorsko končno poročilo o izvajanju v skladu z določbami iz člena 169(4) in (5);

(b) Komisija je sprejela mnenje, ki ga je izdal revizijski organ, kakor je navedeno v členu 45(1)(c), in zadevno poročilo dejavnosti, kakor je navedeno v prvi alinei člena 29(2)(b).

4. Rok plačila lahko prekine odredbodajalec na podlagi pooblastila Komisije v smislu Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 za največ šest mesecev, če:

(a) v poročilu nacionalnega revizijskega telesa ali revizijskega telesa Skupnosti obstajajo dokazi, ki nakazujejo na hujšo pomanjkljivost pri delovanju sistema upravljanja in nadzora; ali

(b) mora odredbodajalec na podlagi pooblastila Komisije izvesti dodatna preverjanja, po tem ko se je seznanil z informacijami, ki so ga opozorile, da so izdatki iz potrjenega izkaza o izdatkih povezani s hujšo nepravilnostjo, ki ni bila odpravljena; ali

(c) so potrebna pojasnila glede podatkov iz izkaza o izdatkih.

Nacionalnega koordinatorja IPA in nacionalnega odredbodajalca se nemudoma obvesti o razlogih za prekinitev. Prekinitev se prekliče takoj, ko država upravičenka sprejme potrebne ukrepe.

Člen 163

Prekinitev plačil

Določbe iz člena 46 se uporabljajo za vsa vmesna plačila ali za del le-teh na stopnji prednostnih osi ali programov.

Člen 164

Zaključitev programa

1. Operativni program se zaključi v skladu z določbami člena 47(1), plačilo preostanka pa določi Komisija na podlagi dokumentov iz členov 45(1) in 161(2).

Komisija državo upravičenko obvesti o datumu zaključitve operativnega programa.

2. Ne glede na rezultate revizij, ki jih je izvedla Komisija ali Evropsko računsko sodišče, se lahko preostanek, ki ga je izplačala Komisija za operativni program, popravi v roku devetih mesecev od datuma izplačila ali, če obstaja negativna razlika, ki jo mora povrniti država upravičenka, v roku devetih mesecev od datuma izdaje naloga za izterjavo. Ta popravek preostanka ne vpliva na datum zaključitve operativnega programa, kakor je navedeno v odstavku 1.

Člen 165

Ponovna dodelitev prispevka Skupnosti

Država upravičenka predloži Komisiji svoje predloge o ponovni dodelitvi sredstev, ki so bila preklicana v skladu s členom 54 in, kadar je to primerno, o spremembi finančnega načrta za pomoč v skladu s členom 156.

▼B

Oddelek 3

Vrednotenje in spremljanje

Člen 166

Vrednotenje

1. Države upravičenke izvedejo predhodno vrednotenje za vsak operativni program posebej. Vendar pa v utemeljenih primerih in v dogovoru s Komisijo države upravičenke lahko izvedejo eno samo predhodno vrednotenje za več kot en operativni program.

Predhodna vrednotenja se izvedejo v pristojnosti operativne strukture.

Namen predhodnih vrednotenj je optimizacija dodeljevanja proračunskih sredstev v okviru operativnih programov in izboljšanje kakovosti načrtovanja programov. Vrednotenje opredeljuje in presoja neskladja, vrzeli in razvojne možnosti, cilje, ki jih je treba doseči, pričakovane rezultate, količinsko opredeljene cilje, po potrebi skladnost predlagane strategije ter kakovost postopkov izvajanja, spremljanja, vrednotenja in finančnega upravljanja.

Predhodno vrednotenje se priloži operativnemu programu/operativnim programom, na katerega/katere se nanaša.

2. V programskem obdobju članice upravičenke izvajajo vrednotenje, povezano s spremljanjem operativnih programov, zlasti če se s tem spremljanjem odkrije znatno odstopanje od prvotno zastavljenih ciljev ali če so predlogi pripravljeni za spremembe operativnih programov iz člena 156. Rezultati se pošljejo sektorskemu nadzornemu odboru operativnega programa in Komisiji.

3. Vrednotenje izvajajo notranji ali zunanji strokovnjaki ali telesa, ki so funkcionalno neodvisni od organov iz člena 21. Rezultati se objavijo v skladu s pravili, ki veljajo za dostop do dokumentov.

Člen 167

Sektorski nadzorni odbor

1. V skladu s členom 59 operativna struktura ustanovi sektorski nadzorni odbor za vsak program. Ustanovi se lahko en sam sektorski nadzorni odbor za več programov v okviru iste komponente. Ta odbor se sestane najmanj dvakrat letno na pobudo države upravičenke ali Komisije.

2. Vsak sektorski nadzorni odbor določi svoj poslovnik skladno s pooblastili sektorskega nadzornega odbora, ki jih določi Komisija, in z institucionalnim, pravnim in finančnim okvirom zadevne države upravičenke. Ta poslovnik sprejme v dogovoru z operativno strukturo in nadzornim odborom IPA, da opravlja svoje naloge v skladu s to uredbo.

3. Sektorskemu nadzornemu odboru skupaj predsedujeta vodja operativne strukture in Komisija. O njegovi sestavi odloča operativna struktura v dogovoru s Komisijo.

Sektorski nadzorni odbor vključuje Komisijo, nacionalnega koordinatorja IPA, strateškega koordinatorja za komponento regionalnega razvoja in razvoja človeških virov ter operativno strukturo programa. Kadar je to primerno, vključuje tudi predstavnike civilne družbe in socialno-ekonomske partnerje. Predstavnik Evropske investicijske banke lahko sodeluje v svetovalni vlogi za tiste operativne programe, h katerim Evropska investicijska banka prispeva.

4. Sektorski nadzorni odbor:

(a) prouči in odobri splošna merila za izbor dejavnosti v skladu s členom 155(2)(g), kadar je to ustrezno, v šestih mesecih od

▼B

začetka veljavnosti finančnega sporazuma o programu in odobri vse spremembe teh meril v skladu s potrebami načrtovanja programov;

(b) na vsakem srečanju pregleda napredek pri doseganju posameznih ciljev operativnega programa na podlagi dokumentov, ki jih predloži operativna struktura;

▼M1

(c) na vsakem srečanju pregleda rezultate izvajanja, zlasti uresničevanje ciljev, določenih za vsako prednostno os, in ukrepe ter vmesna vrednotenja iz člena 57; to spremljanje izvaja ob upoštevanju kazalcev iz člena 155(2)(d);

▼B

(d) prouči sektorska letna in končna poročila o izvajanju, kakor je navedeno v členu 169;

(e) je seznanjen z letnim poročilom o dejavnostih iz prve alinee člena 29(2)(b) ali z delom poročila, ki se nanaša na zadevni operativni program, ter z vsemi zadevnimi pripombami, ki jih lahko poda Komisija po proučitvi tega poročila ali v zvezi s tem delom poročila;

(f) prouči predloge za spremembo finančnega sporazuma programa.

5. Sektorski nadzorni odbor lahko tudi operativni strukturi predlaga kakršno koli spremembo ali proučitev programa, ki bi verjetno omogočila dosego ciljev programov iz člena 155(2)(a) ali izboljšala njegovo upravljanje, vključno s finančnim upravljanjem.

Člen 168

Ureditev spremljanja

Izmenjava podatkov med Komisijo in državami upravičenkami za namene spremljanja se izvaja v elektronski obliki, kakor je predvideno v finančnem sporazumu.

Člen 169

Sektorsko letno in končno poročilo o izvajanju

1. Do 30. junija vsako leto in prvič do 30. junija 2008 operativna struktura Komisiji in nacionalnemu koordinatorju IPA predloži sektorsko letno poročilo.

Sektorsko končno poročilo se Komisiji in nacionalnemu koordinatorju IPA predloži najpozneje šest mesecev po končnem datumu za upravičenost izdatkov. Sektorsko končno poročilo se nanaša na celotno obdobje izvajanja in vključuje zadnje sektorsko letno poročilo.

Sektorska poročila se naredijo glede na zadevne programe.

2. Sektorska poročila prouči sektorski nadzorni odbor pred njihovo predložitvijo Komisiji in nacionalnemu koordinatorju IPA.

3. Sektorska poročila vsebujejo naslednje:

(a) količinski in kakovostni napredek pri izvajanju operativnega programa, prednostne osi, ukrepov in, kadar je to ustrezno, dejavnosti ali skupine dejavnosti glede na njihove posebne in preverljive cilje, skupaj s količinsko opredelitvijo, kadar je ta mogoča, z uporabo kazalcev iz člena 155(2)(d) na ustrezni ravni. Kadar je to v okviru komponente razvoja človeških virov ustrezno, se statistični podatki razčlenijo glede na spol;

▼B

(b) finančno izvajanje operativnega programa s podrobnimi podatki za vsako prednostno os in ukrep o:

(i) skupnih izdatkih, ki so jih plačali končni upravičenci in so vključeni v zahtevke za plačila, ki jih je nacionalni sklad predložil Komisiji;

(ii) skupnih izdatkih, ki jih je nacionalni sklad dejansko odobril in plačal z ustreznim javnim ali javnim in zasebnim prispevkom. Temu so priloženi seznami v računalniški obliki z navedbo dejavnosti, da se lahko sledijo od proračunske obveznosti države upravičenke do končnih plačil;

(iii) skupnih plačilih, prejetih od Komisije;

Kadar je primerno, se finančno izvajanje lahko prikaže v okviru glavnih področij ukrepanja iz člena 5(3)(f) in regij, v katerih je pomoč osredotočena;

(c) v informativne namene okvirno porazdelitev dodelitve sredstev v okviru Uredbe IPA za komponento regionalnega razvoja po kategorijah v skladu z natančnim seznamom, vključenim v finančni sporazum;

(d) ukrepe, ki jih sprejme operativna struktura ali sektorski nadzorni odbor za zagotovitev kakovosti in učinkovitosti izvajanja, zlasti:

(i) ukrepe spremljanja in vrednotenja, vključno z ureditvijo zbiranja podatkov;

(ii) povzetek vseh večjih težav pri izvajanju operativnega programa in vseh sprejetih ukrepov;

(iii) uporabo tehnične pomoči;

(e) dejavnosti za zagotavljanje podatkov o programih in za obveščanje javnosti o njih v skladu s členom 62;

(f) kadar je to za komponento regionalnega razvoja primerno, napredek in financiranje velikih projektov;

(g) kadar je to za komponento razvoja človeških virov primerno, strnjeno poročilo o izvajanju:

(i) načela enakosti spolov in kakršnih koli ukrepov v zvezi z načelom enakosti spolov;

(ii) ukrepov za povečanje sodelovanja migrantov pri zaposlovanju in s tem krepitve njihovega socialnega vključevanja;

(iii) ukrepov za krepitev vključitve manjšin v zaposlovanje in s tem izboljšanja njihovega socialnega vključevanja;

(iv) ukrepov za krepitev vključitve drugih prikrajšanih skupin, vključno z invalidi, v zaposlovanje in njihovega socialnega vključevanja.

Podatki iz točk (d) in (g) tega odstavka se ne vključijo, če od prejšnjega poročila ni bilo bistvenih sprememb.

4. Sektorska poročila veljajo za sprejemljiva, če vsebujejo vse ustrezne podatke, navedene v odstavku 3. Komisija nacionalnega koordinatorja IPA in operativno strukturo obvesti o sprejemljivosti sektorskega letnega poročila v 10 delovnih dneh od datuma njegovega prejema.

5. Nacionalnega koordinatorja IPA in operativno strukturo se v dveh mesecih od datuma prejema poročila obvesti tudi o mnenju Komisije o vsebini sprejemljivega sektorskega letnega poročila. Za sektorsko končno poročilo o operativnem programu je rok za predložitev tega podatka največ pet mesecev od datuma prejema sprejemljivega poročila.

▼B

NASLOV IV

KOMPONENTA RAZVOJA PODEŽELJA

POGLAVJE I

Predmet pomoči in upravičenost

Oddelek 1

Predmet pomoči

Člen 170

Dodatne opredelitve za komponento razvoja podeželja

Za namene tega naslova se poleg opredelitev iz člena 2 uporabljajo tudi naslednje opredelitve pojmov:

1. „standardi Skupnosti“: standardi s področja varstva okolja, javnega zdravja, zdravja živali in rastlin, dobrega počutja živali in varstva pri delu, ki jih je določila Skupnost;

2. „gorska območja“: območja iz prvega pododstavka člena 50(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 ([1]);

3. „mladi kmet“: kmet, ki je na dan sprejetja odločbe o odobritvi podpore mlajši od 40 let in ima ustrezno poklicno znanje in usposobljenost.

Člen 171

Področja in oblike pomoči

1. Pomoč v okviru te komponente prispeva k uresničevanju naslednjih ciljev:

(a) izboljšanja tržne učinkovitosti in izvajanja standardov Skupnosti;

(b) pripravljalnih ukrepov za izvajanje kmetijsko-okoljskih ukrepov in lokalnih strategij za razvoj podeželja;

(c) razvoja podeželskega gospodarstva.

2. Pomoč, ki zajema cilje, določene v točki (a) odstavka 1, v nadaljevanju „prednostna os 1“, se odobri v okviru naslednjih ukrepov:

(a) naložb v kmetijska gospodarstva, da se prestrukturirajo in nadgradijo na standarde Skupnosti;

(b) podpore za vzpostavitev skupin proizvajalcev;

(c) naložb v predelavo in trženje kmetijskih in ribiških proizvodov, da se te dejavnosti prestrukturirajo in nadgradijo na standarde Skupnosti.

3. Pomoč, ki zajema cilje, določene v točki (b) odstavka 1, v nadaljevanju „prednostna os 2“, se odobri v okviru naslednjih ukrepov:

(a) ukrepov za izboljšanje okolja in podeželja;

(b) priprave in izvajanja lokalnih strategij za razvoj podeželja.

([1]) UL L 277, 21.10.2005, str. 1.

▼B

4. Pomoč, ki zajema cilje, določene v točki (c) odstavka 1, v nadaljevanju „prednostna os 3“, se odobri v okviru naslednjih ukrepov:

(a) izboljšanja in razvoja podeželske infrastrukture;

(b) raznolikosti in razvoja podeželskih gospodarskih dejavnosti;

(c) izboljšanja usposabljanja.

Oddelek 2

Splošne zahteve glede upravičenosti in intenzivnosti pomoči

Člen 172

Upravičenost izdatkov

1. Poleg stroškov, navedenih v členu 34(2), veljajo stroški iz člena 3(-c) za upravičene v okviru te komponente.

Ukrepi tehnične pomoči, upravičeni v okviru člena 34(2), so tisti iz člena 182.

2. Poleg določb iz člena 34(3) do prispevka Skupnosti v okviru te komponente niso upravičeni naslednji izdatki:

(a) nakup pravic kmetijske proizvodnje, živali, letnih rastlin in njihove zasaditve;

(b) kakršni koli stroški za vzdrževanje, amortizacijo in najem;

(c) kakršni koli stroški za javno upravo, nastali z upravljanjem in izvajanjem pomoči.

3. Ne glede na določbe iz člena 34(3) v primeru investicije:

(a) upravičeni izdatki so omejeni na gradnjo ali izboljšanje nepremičnin;

(b) nakup ali zakup novih strojev in opreme, vključno z računalniškimi programi do tržne vrednosti blaga, se šteje kot upravičen; drugi stroški, povezani z zakupno pogodbo, kot so marža najemodajalca, stroški refinanciranja obresti, režijski stroški in stroški zavarovanja, niso upravičeni;

(c) splošni stroški, povezani z izdatki iz točk (a) in (b), kot so plačila za storitve arhitektov, inženirjev in druge svetovalne storitve, študije izvedljivosti ter pridobitev pravic za patente in licence, so upravičeni le do zgornje meje, ki znaša 12 % stroškov iz točk (a) in (b).

Natančne določbe za izvajanje tega odstavka se določijo v sektorskih sporazumih, kakor je navedeno v členu 7, ali v finančnih sporazumih, kakor je navedeno v členu 8.

4. Investicijski projekti ostanejo upravičeni do financiranja Skupnosti le, če se v roku petih let od datuma končnega plačila s strani operativne strukture bistveno ne spremenijo.

Člen 173

Intenzivnosti pomoči in stopnja prispevka Skupnosti

1. Za namene te komponente se upravičeni izdatki iz člena 38(1) izračunajo na podlagi javnih izdatkov iz člena 2.

2. Javni izdatki načeloma ne presegajo zgornje meje, ki znaša 50 % skupnega upravičenega stroška investicije. Vendar pa se ta zgornja meja dvigne do:

(a) 55 % za naložbe mladih kmetov v kmetijska gospodarstva;

▼B

(b) 60 % za naložbe v kmetijska gospodarstva v gorskih območjih;

(c) 65 % za naložbe mladih kmetov v kmetijska gospodarstva v gorskih območjih;

(d) 75 % za naložbe iz odstavka 4(d) in za naložbe v kmetijska gospodarstva za izvajanje Direktive Sveta 91/676/EGS ([1]), ki spada v okvir nacionalne strategije;

(e) 100 % za naložbe v infrastrukturo, ki ni take narave, da bi ustvarjala znaten neto prihodek;

(f) 100 % za ukrepe iz člena 182.

3. Pri določanju stopnje javnih izdatkov za namene odstavka 2 je treba upoštevati nacionalno pomoč za olajševanje dostopa do posojil, odobrenih brez kakršnega koli prispevka Skupnosti v okviru Uredbe IPA.

4. Prispevek Skupnosti načeloma na presega zgornje meje, ki znaša 75 % upravičenih izdatkov. Vendar pa se ta zgornja meja dvigne do:

(a) 80 % za ukrepe, ki jih zajema prednostna os 2 iz člena 171(3);

(b) 80 % v primeru dejavnosti iz člena 182, če se te dejavnosti ne izvajajo na pobudo Komisije;

(c) 100 % v primeru dejavnosti iz člena 182, če se te dejavnosti izvajajo na pobudo Komisije;

(d) 85 % za naložbene projekte, ki se izvajajo v regijah, v katerih Komisija ugotovi, da so se zgodile izredno hude naravne nesreče.

Oddelek 3

Upravičenost in posebne zahteve za pomoč v okviru prednostne osi 1

Člen 174

Naložbe v kmetijska gospodarstva

1. Pomoč iz člena 171(2)(a) se odobri za opredmetene ali neopredmetene naložbe v kmetijska gospodarstva za nadgradnjo na standarde Skupnosti in izboljšanje njihove splošne učinkovitosti.

2. Pomoč v okviru tega ukrepa se lahko dodeli za kmetijska gospodarstva:

(a) ki lahko pokažejo, da bodo na koncu izvajanja naložbe sposobna ekonomskega preživetja;

(b) ki na dan sprejetja odločbe o odobritvi podpore izpolnjujejo minimalne nacionalne standarde na področju varstva okolja, javnega zdravja, zdravja živali in rastlin, dobrega počutja živali in varstva pri delu.

3. Z odstopanjem od točke (b) odstavka 2, kadar so na dan prejetja zahtevka minimalni nacionalni standardi, ki temeljijo na standardih Skupnosti, na novo uvedeni, se pomoč lahko dodeli tudi, če teh standardov ne izpolnjujejo, če bo gospodarstvo do konca izvajanja naložbe izpolnjevalo nove standarde.

Poleg tega lahko Komisija na podlagi ustrezno utemeljene prošnje države upravičenke dovoli odstopanje od točke (b) odstavka 2 glede na neizpolnjevanje minimalnih nacionalnih standardov, ki temeljijo na standardih Skupnosti in so bili v nacionalno pravo uvedeni največ leto dni pred datumom predložitve zahtevka.

([1]) UL L 375, 31.12.1991, str. 1.

▼B

4. Pomoč se dodeli, če naložbe na koncu njihovega izvajanja izpolnjujejo zadevne standarde Skupnosti.

5. Države upravičenke določijo omejitve za celotni obseg naložb, upravičenih do pomoči. Določijo ustrezne standarde za poklicno znanje in sposobnosti kmetov, ki jih morajo kmetje izpolnjevati, da so upravičeni do pomoči.

Člen 175

Podpora za vzpostavitev skupin proizvajalcev

1. Pomoč iz člena 171(2)(b) se lahko dodeli za olajševanje vzpostavitve in upravnih dejavnosti skupin proizvajalcev za:

(a) prilagajanje proizvodnje in obsega članov skupin proizvajalcev zahtevam trga;

(b) skupno trženje blaga, vključno s pripravo za prodajo, centralizacijo prodaje in dobavo kupcem grosistom;

(c) oblikovanje skupnih pravil o informacijah o proizvodnji, predvsem glede spravila pridelka in razpoložljivosti.

2. Pomoč v okviru tega ukrepa se ne odobri skupinam proizvajalcev, ki jih je ustrezni nacionalni organ države upravičenke uradno priznal pred 1. januarjem 2007 in/ali pred odobritvijo programa iz člena 184.

Strokovne in/ali medstrokovne organizacije, ki predstavljajo enega ali več sektorjev, ne štejejo za skupino proizvajalcev.

3. Pomoč se dodeli v pavšalnih letnih obrokih v prvih petih letih po datumu, ko je bila skupina proizvajalcev priznana. Izračuna se na podlagi letne tržene proizvodnje skupine in izpolnjuje naslednje zahteve:

(a) za prvo leto znaša 5 %, za drugo 5 %, za tretje 4 %, za četrto 3 % in za peto 2 % vrednosti tržene proizvodnje do 1 milijona EUR;

(b) za prvo leto znaša 2,5 %, za drugo 2,5 %, za tretje 2,0 %, za četrto 1,5 % in za peto 1,5 % vrednosti tržene proizvodnje, ki presega 1 milijon EUR;

(c) je za vsako organizacijo proizvajalcev omejena na največ:

— 100 000 EUR za prvo leto,

— 100 000 EUR za drugo leto,

— 80 000 EUR za tretje leto,

— 60 000 EUR za četrto leto,

— 50 000 EUR za peto leto.

Člen 176

Naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in ribiških proizvodov

1. Pomoč iz člena 171(2)(c) se dodeli za opredmetene ali neopredmetene naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in ribiških proizvodov iz Priloge I k Pogodbi. Cilj takšne pomoči je pomoč podjetjem pri nadgradnji na standarde Skupnosti in izboljšanju njihove splošne učinkovitosti. Naložbe morajo prispevati k izboljšanju razmer v zadevnem primarnem sektorju kmetijske proizvodnje.

Naložbe na ravni prodaje na drobno se izključijo iz podpore.

2. Pomoč v okviru tega ukrepa se lahko dodeli za naložbe v podjetja:

(a) ki lahko pokažejo, da bodo na koncu izvajanja naložbe sposobna ekonomskega preživetja;

(b) ki na dan sprejetja odločbe o odobritvi podpore izpolnjujejo minimalne nacionalne standarde na področju varstva okolja, javnega

▼B

zdravja, zdravja živali in rastlin, dobrega počutja živali in varstva pri delu.

3. Z odstopanjem od točke (b) odstavka 2, kadar so na dan prejetja zahtevka minimalni nacionalni standardi, ki temeljijo na standardih Skupnosti, na novo uvedeni, se pomoč lahko dodeli tudi, če teh standardov ne izpolnjujejo, če bo podjetje do konca izvajanja naložbe izpolnjevalo nove standarde.

Poleg tega lahko Komisija na podlagi ustrezno utemeljene prošnje države upravičenke dovoli odstopanje od točke (b) odstavka 2 glede na neizpolnjevanje minimalnih nacionalnih standardov, ki temeljijo na standardih Skupnosti in so bili v nacionalno zakonodajo uvedeni največ leto dni pred datumom predložitve zahtevka.

4. Pomoč se lahko dodeli za naložbe v obrate, ki so del podjetij:

(a) ki imajo manj kot 250 zaposlenih, letni promet največ 50 milijonov EUR in/ali letno bilanco stanja največ 43 milijonov EUR, pri čemer imajo prednost naložbe, katerih cilj je uskladiti obrat z zadevnimi standardi Skupnosti; ali

(b) ki imajo manj kot 750 zaposlenih in letni promet največ 200 milijonov EUR, kadar je namen investicij izpolnjevanje zadevnih standardov Skupnosti s strani obrata.

5. Komisija se lahko na podlagi ustrezno utemeljenega zahtevka države upravičenke odloči, da se pomoč lahko dodeli tudi podjetjem, ki niso zajeta v odstavku 4, in sicer za naložbe, potrebne za izpolnjevanje posebnih standardov Skupnosti, kar vključuje izjemno velike naložbe. Taka podpora se lahko odobri le podjetjem, ki so v nacionalnem načrtu opredeljena za nadgradnjo na standarde Skupnosti s posebnim namenom, in sicer da bo obrat v celoti izpolnjeval zadevne standarde Skupnosti. V takih primerih se pomoč odobri po polovični stopnji pomoči, ki je na voljo za podjetja iz odstavka 4.

6. Države upravičenke določijo omejitve za celotni obseg naložb, upravičenih do podpore v okviru tega ukrepa.

7. Pomoč za naložbe v podjetja iz točke (a) odstavka 4 se odobri, če bodo te naložbe na koncu njihovega izvajanja skladne z zadevnimi standardi Skupnosti.

Oddelek 4

Upravičenost in posebne zahteve v okviru prednostne osi 2

Člen 177

Priprava na izvajanje ukrepov v zvezi z okoljem in podeželjem

1. Da se države upravičenke pripravijo na izvajanje ukrepov v okviru osi 2 Uredbe (ES) št. 1698/2005, se pomoč iz člena 171(3)(a) odobri pilotnim projektom iz členov 39 in 40 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

2. Cilj teh ukrepov je razvijanje praktičnih izkušenj izvajanja ukrepov za izboljšanje okolja in podeželja na upravni ravni in na ravni kmetij.

Člen 178

Priprava in izvajanje lokalnih strategij za razvoj podeželja

1. Pomoč iz člena 171(3)(b) se odobri v skladu s členom 61 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

2. Pomoč podpira:

(a) izvajanje projektov sodelovanja v skladu s prednostnimi nalogami iz člena 171(1) in v smislu člena 65 Uredbe (ES) št. 1698/2005;

▼B

(b) vodenje lokalnih javno-zasebnih partnerstev, imenovanih tudi „lokalne akcijske skupine“, pridobivanje znanja, dejavnosti za povečanje ozaveščenosti in promocijske dogodke z namenom uresničevanja ciljev iz člena 171(1).

3. Natančne določbe za izvajanje tega ukrepa se določijo v dogovoru z državo upravičenko. Usklajene so z zadevnimi pravili, ki se uporabljajo za Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, kakor je opredeljeno v Uredbi (ES) št. 1698/2005.

Oddelek 5

Upravičenost in posebne zahteve v okviru prednostne osi 3

Člen 179

Izboljšanje in razvoj podeželske infrastrukture

1. Pomoč iz člena 171(4)(a) se lahko odobri za naložbe, katerih cilj je izboljšanje in razvoj podeželske infrastrukture z:

(a) odpravljanjem regionalnih neskladij in povečanjem privlačnosti podeželskih območij za posameznike in dejavnosti podjetnikov;

(b) omogočanjem pogojev za razvoj podeželskih gospodarstev.

2. Prednost imajo naložbe v oskrbo z vodo in energijo, ravnanje z odpadki, lokalni dostop do informacijske in komunikacijske tehnologije, lokalni dostop do cest, ki so posebnega pomena za lokalni gospodarski razvoj, ter v infrastrukturo za protipožarno zaščito, kadar je to zaradi možnosti gozdnih požarov utemeljeno.

3. Kadar so lokalne strategije za razvoj podeželja iz člena 171(3) (b) določene, morajo biti naložbe, upravičene do podpore v okviru tega člena, skladne s temi strategijami.

Člen 180

Povečanje raznovrstnosti in razvoj podeželskih gospodarskih dejavnosti

1. Pomoč iz člena 171(4)(a) se lahko odobri za naložbe, katerih cilj je povečanje raznovrstnosti in razvoj podeželskih gospodarskih dejavnosti z:

(a) dvigovanjem gospodarske dejavnosti;

(b) ustvarjanjem možnosti zaposlovanja;

(c) širitvijo na nekmetijske dejavnosti.

2. Prednost imajo naložbe za ustvarjanje in razvoj mikropodjetij in malih podjetij, obrti ter podeželskega turizma z namenom spodbujanja podjetništva in razvijanja gospodarske strukture.

3. Kadar so lokalne strategije za razvoj podeželja iz člena 171(3) (b) določene, morajo biti naložbe, upravičene do podpore v okviru tega člena, v skladu s temi strategijami.

Člen 181

Izboljšanje usposabljanja

1. Pomoč se lahko odobri za prispevanje k izpopolnjevanju poklicnega znanja in sposobnosti oseb, dejavnih v kmetijskem, prehrambenem in gozdarskem sektorju, ter drugih udeležencev v gospodarstvu, dejavnih na področjih, ki jih ta komponenta zajema.

▼B

Podpora se ne odobri za tečaje izobraževanja ali usposabljanja, ki so del običajnih programov ali sistemov izobraževanja na ravni srednjih šol ali na višji ravni.

▼M1

2. Države upravičenke pripravijo strategijo usposabljanja za izvajanje dejavnosti, predvidenih v okviru odstavka 1. Strategija vključuje kritično oceno obstoječih struktur usposabljanja, analizo potreb po usposabljanju in ciljev. Določa tudi sklop meril za izbor ponudnikov usposabljanja. Opis strategije usposabljanja je vključen v program.

▼B

Oddelek 6

Tehnična pomoč

Člen 182

Obseg in izvajanje

1. Pomoč se lahko odobri za dejavnosti v zvezi s pripravljalnimi, nadzornimi, ocenjevalnimi, informacijskimi in kontrolnimi dejavnostmi, potrebnimi za izvajanje programa. Te aktivnosti vključujejo zlasti:

(a) srečanja in druge dejavnosti, ki so potrebni za izvajanje pristojnosti sektorskega nadzornega odbora za to komponento, kot so študije, dodeljene in izvedene s strokovno pomočjo;

(b) kampanje informiranja in obveščanja javnosti;

(c) prevajanje in tolmačenje na zahtevo Komisije – kar ne vključuje prevajanja in tolmačenja, ki ga zahteva uporaba okvira, sektorskih in finančnih sporazumov;

(d) obiske in seminarje;

(e) dejavnosti v zvezi z ukrepi iz programa za zagotavljanje njihove učinkovitosti, vključno z ukrepi, katerih uporaba je predvidena na poznejši stopnji;

(f) vmesno vrednotenje programa;

(g) oblikovanje in delovanje nacionalne mreže za usklajevanje dejavnosti iz člena 178 ter prihodnje nacionalne mreže za razvoj podeželja iz člena 68 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

▼M1

2. S sektorskim nadzornim odborom za to komponento se je treba posvetovati glede dejavnosti tehnične pomoči. Vsako leto odobri letni akcijski načrt za izvajanje dejavnosti tehnične pomoči.

▼B

3. Za vsak obisk in seminar iz odstavka 1(d), do katerega ni prišlo na pobudo Komisije, je treba sektorskemu nadzornemu odboru za to komponento dostaviti pisno poročilo.

Člen 183

Evropska mreža za razvoj podeželja

Države upravičenke in organizacije, ustanovljene v državah upravičenkah, ter uprave držav upravičenk, ki so dejavne na področju razvoja podeželja, imajo dostop do Evropske mreže za razvoj podeželja iz člena 67 Uredbe (ES) št. 1698/2005. Natančne zadevne določbe se določijo v dogovoru z državami upravičenkami.

▼B

POGLAVJE II

Načrtovanje programov

Člen 184

Programi

1. Ukrepi v okviru komponente razvoja podeželja se vključijo v program za kmetijstvo in razvoj podeželja, ki se oblikuje na nacionalni ravni (v nadaljevanju „program“) in zajema celotno obdobje izvajanja IPA. Program pripravijo ustrezni organi, ki jih imenuje država upravičenka, po posvetovanju z ustreznimi zainteresiranimi stranmi pa je predložen Komisiji.

▼M1

2. Vsak program vključuje:

(a) količinski opis sedanjega stanja s prikazom neskladij, pomanjkljivosti in možnosti za razvoj, glavne rezultate predhodnih dejavnosti, izvedenih s pomočjo Skupnosti, in drugo dvostransko ali večstransko pomoč, uporabljene finančne vire in vrednotenje razpoložljivih rezultatov;

(b) opis predlagane nacionalne strategije za razvoj podeželja, ki temelji na analizi sedanjega stanja na podeželskih območjih;

(c) opis strateških prednostnih nalog v programih na podlagi strategije za nacionalni razvoj podeželja in na analizi zadevnega sektorja, ki vključuje neodvisne izvedence. Zajema tudi količinsko opredeljene cilje, ki za vsako prednostno os iz člena 171(1) določa ustrezne kazalce za vrednotenje in spremljanje;

(d) obrazložitev, kako so splošni strateški pristop in sektorske strategije, navedene v dokumentu večletnega okvirnega načrtovanja države upravičenke, preneseni v določene dejavnosti v okviru komponente razvoja podeželja;

(e) okvirno skupno finančno razpredelnico, ki povzema zagotovljena nacionalna sredstva, sredstva Skupnosti in po potrebi zasebna finančna sredstva, ki ustrezajo vsakemu ukrepu za razvoj podeželja, ter stopnjo sofinanciranja EU po prednostnih oseh;

(f) opis ukrepov, ki so bili izbrani v okviru člena 171 in vključujejo;

— opredelitev končnih upravičencev,

— geografski obseg,

— merila za upravičenost,

— merila za razvrščanje pri izbiri projektov,

— kazalce spremljanja,

— količinsko opredeljene kazalce ciljev;

(g) opis operativne strukture za izvajanje programa, vključno s spremljanjem in vrednotenjem;

(h) imena organov in teles, odgovornih za izvajanje programa;

(i) rezultate posvetovanj in določbe, sprejete za povezovanje določenih organov in teles ter ustreznih gospodarskih, socialnih in okoljskih partnerjev;

(j) rezultate in priporočila predhodnega vrednotenja programa, vključno z opisom nadaljnjega spremljanja, ki ga na priporočilo izvedejo države upravičenke.

▼B

3. Države upravičenke v svojem programu zagotovijo prednost ukrepom za izvajanje standardov Skupnosti in izboljšanje tržne

▼B

učinkovitosti ter ukrepom za ustvarjanje novih možnosti za zaposlovanje na podeželskih območjih.

4. Države upravičenke v svojem programu zagotovijo skladnost z določbami iz dokumenta večletnega okvirnega načrtovanja.

5. Če s Komisijo ni drugače dogovorjeno, država upravičenka predloži svoje predloge programa najpozneje v šestih mesecih po začetku veljavnosti te uredbe.

Člen 185

Sprejetje in spremembe programov

1. Programe v okviru komponente razvoja podeželja sprejme Komisija v šestih mesecih od datuma predložitve predloga programa, če so na voljo vsi zadevni podatki. Komisija zlasti oceni predlagani program, da ugotovi, ali je v skladu s to uredbo.

2. Če je potrebno, se ta program lahko spremeni, da upošteva:

(a) ustrezne nove podatke in rezultate v zvezi z izvajanjem zadevnih dejavnosti, vključno z rezultati spremljanja in vrednotenja, kot tudi potrebo po prilagoditvi razpoložljivih zneskov pomoči;

(b) napredek države upravičenke na poti k pristopu, kakor je navedeno v glavnih pristopnih dokumentih, vključno z dokumentom večletnega okvirnega načrtovanja.

3. Država upravičenka Komisiji predloži vse predloge za spremembe, ki so ustrezno utemeljeni in vsebujejo naslednje podatke:

(a) razloge za predlagano spremembo;

(b) pričakovane učinke spremembe;

(c) spremenjene finančne tabele in tabele o ukrepih, kadar so predlagane spremembe finančne narave.

4. Znatne spremembe v smislu člena 14(4) Uredbe IPA vključujejo spremembe, ki zajemajo spremembe finančnih razčlenitev po prednostnih oseh iz člena 171(1) ali stopnjo sofinanciranja po prednostnih oseh ali vključitev novih ukrepov.

5. Komisija lahko od držav upravičenk zahteva, da predložijo predlog za spremembo programa v primeru, da je bila spremenjena zadevna zakonodaja Skupnosti.

POGLAVJE III

Izvajanje

Oddelek 1

Načela in finančno upravljanje

Člen 186

Načela izvajanja

1. Izvajanje te komponente izvršijo države upravičenke na podlagi decentraliziranega upravljanja brez predhodnih kontrol iz člena 18.

2. Nadaljnje določbe se lahko določijo v sektorskih in finančnih sporazumih iz členov 7 in 8.

Določbe so v skladu z zadevnimi pravili, ki se uporabljajo za programe razvoja podeželja v državah članicah.

▼B

Člen 187

Izračun plačil

Z odstopanjem od člena 44 se prispevek Skupnosti za programe v okviru te komponente izračuna z uporabo stopnje sofinanciranja, določene za vsako prednostno os v odločbi o financiranju, za upravičene izdatke, potrjene v vsaki izjavi o izdatkih, ob upoštevanju najvišjega možnega prispevka Skupnosti, priloženega vsaki prednostni osi.

Člen 188

Predhodno financiranje

1. Za namen te komponente lahko predhodna plačila znašajo 30 % prispevka Skupnosti za prva tri leta zadevnega programa. Ob upoštevanju razpoložljivosti proračunskih sredstev se predhodno financiranje lahko izplača v dveh ali več obrokih.

2. V primerih, ko zneski, izplačani za predhodno financiranje iz odstavka 1, ne zadostujejo za zagotovitev pravočasnega plačila zahtevkov s strani končnih upravičencev, se ti zneski v obdobju izvajanja za kritje teh potreb lahko povečajo v skladu z določbami, določenimi v sektorskih ali finančnih sporazumih, če kumulativni znesek plačil za predhodno financiranje ni večji od 30 % prispevka Skupnosti za tri zadnja leta, kakor je določeno v odločbi o financiranju glede sprejetja večletnih programov.

3. Prvi obrok predhodnega plačila Komisija izplača, ko so izpolnjeni pogoji iz člena 42(1). Dodatni obroki se lahko izplačajo po zahtevku države upravičenke v skladu z zahtevami, predvidenimi v odstavkih 1 in 2.

Člen 189

Potrditev računovodskih izkazov

Natančne določbe za potrditev računovodskih izkazov se lahko določijo v sektorskih in finančnih sporazumih iz členov 7 oziroma 8. Usklajene so z zadevnimi pravili, ki se uporabljajo za Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, kakor je opredeljeno v Uredbi Sveta (ES) št. 1290/2005 ([1]), in s predpisi, ki opredeljujejo natančna pravila za njegovo izvajanje. Omogočijo lahko zlasti posvetovanje odbora glede kmetijskih skladov.

Člen 190

Merila za finančne popravke

Z odstopanjem od člena 51(2) Komisija glede na ugotovitve uporabi pavšalne popravke, natančne popravke ali popravke na podlagi ekstrapolacije ugotovitev.

Oddelek 2

Vrednotenje in spremljanje

Člen 191

Predhodna, vmesna in naknadna vrednotenja

1. V skladu s členom 57 je program predmet predhodnih, naknadnih in, kadar je primerno, vmesnih vrednotenj, ki jih izvedejo neodvisni ocenjevalci v pristojnosti države upravičenke.

([1]) UL L 209, 11.8.2005, str. 1.

▼B

2. Z vrednotenji se ocenjuje prispevek izvajanja programa pri doseganju ciljev iz člena 12 Uredbe IPA.

3. Natančni načini teh vrednotenj se lahko določijo v sektorskih ali finančnih sporazumih iz člena 7 oziroma 8. Ti načini so v skladu z zadevnimi pravili, ki se uporabljajo za programe razvoja podeželja v državah članicah.

Člen 192

Sektorski nadzorni odbor

1. V skladu z določbami člena 59 država upravičenka ustanovi sektorski nadzorni odbor.

2. Sektorski nadzorni odbor sestavljajo predstavniki zadevnih organov in teles ter zadevnih gospodarskih, socialnih in okoljskih partnerjev. Sektorski nadzorni odbor določi in odobri svoj poslovnik.

3. Sektorskemu nadzornemu odboru predseduje predstavnik države upravičenke. Komisija sodeluje pri delu sektorskega nadzornega odbora.

4. Napredek, uspešnost in učinkovitost programa v zvezi z njegovimi cilji se merijo s kazalci glede na začetno stanje ter glede na finančno izvajanje, dosežke, rezultate in učinek programa.

Člen 193

Sektorska letna poročila

▼M1

1. V okviru te komponente se sektorska letna poročila iz člena 61(1) predložijo Komisiji, nacionalnemu koordinatorju IPA in nacionalnemu odredbodajalcu v šestih mesecih po koncu vsakega polnega koledarskega leta izvajanja programa.

▼B

(a) Ta poročila vsebujejo podatke glede napredka pri izvajanju, ki zajemajo zlasti dosego zastavljenih ciljev, težave pri upravljanju programa, sprejete ukrepe, finančno izvajanje ter izvedene dejavnosti spremljanja in vrednotenja.

(b) Sektorska letna poročila pred njihovo predložitvijo prouči sektorski nadzorni odbor.

2. Ko sektorski nadzorni odbor prouči sektorsko končno poročilo, se to najpozneje šest mesecev po končnem datumu za upravičenost izdatkov v okviru programa predloži Komisiji in nacionalnemu koordinatorju IPA.

Člen 194

Dodatne določbe za spremljanje in poročanje

Dodatne določbe za spremljanje in poročanje se lahko določijo v sektorskih in finančnih sporazumih iz členov 7 in 8. So v skladu z zadevnimi pravili, ki se uporabljajo za programe za razvoj podeželja v državah članicah.

▼B

DEL III

KONČNE DOLOČBE

Člen 195

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2007.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

▼B

PRILOGA

AKREDITACIJSKA MERILA

Standardni seznam področij in zadevnih zahtev iz člena 11(2)

1. **Okolje nadzora (ustanovitev in upravljanje organizacije in osebja)**

(a) Politike etike in integritete

— zagotavljanje, da se kultura organizacije, ki jo zahteva najvišje vodstvo, razume v celi organizaciji

(b) Upravljanje nepravilnosti in poročanje o njih

— zagotavljanje, da se o morebitnih nepravilnostih, zabeleženih v organizaciji, ustrezno poroča in da se te spremljajo, obenem pa da se zaščiti osebe, ki jih prijavijo

(c) Načrtovanje osebja, zaposlovanje, usposabljanje in ocenjevanje (vključno z upravljanjem občutljivih delovnih mest)

— zagotavljanje, da je na vseh stopnjah ustrezno število in ustrezna kakovost osebja

(d) Občutljive funkcije in navzkrižje interesov

— zagotavljanje, da se opredeli osebje na „občutljivih delovnih mestih“ (tj. kadar osebje lahko postane občutljivo na neprimerne vplive zaradi narave njihovih stikov s tretjimi stranmi ali podatkov, ki jih imajo)

— zagotavljanje, da se za občutljiva delovna mesta uvedejo ustrezne kontrole (ki, kadar je primerno, vključujejo politike rotacije)

— zagotavljanje, da obstajajo postopki za prepoznavanje navzkrižja interesov in izogibanja le-temu

(e) Oblikovanje pravnih podlag za telesa in posameznike

— zagotavljanje, da imajo telesa in posamezniki polno pravno moč za izpolnjevanje svojih nalog

(f) Formalno oblikovanje odgovornosti, prenesene odgovornosti ter kakršnega koli potrebnega s tem povezanega pooblastila za vse naloge in položaje v celotni organizaciji

— zagotavljanje, da noben član osebja ne dvomi o obsegu svojih odgovornosti; za obveznosti ali plačila tretjih strani je odgovoren en sam upravljavec, in sicer za vse vidike transakcij

— izjave o misijah, opisi del in nalog itd. so posodobljeni in znani

2. **Načrtovanje/obvladovanje tveganja (načrtovanje posredovanj)**

(a) Prepoznavanje, ocenjevanje in upravljanje tveganja

— zagotavljanje, da se tveganja prepoznajo in da je upravljanje v funkciji pomena različnih tveganj, katera ublažuje, zlasti da se na vseh področjih uporabljajo primerna nadzorna sredstva

(b) Določanje ciljev in razdelitev sredstev glede na cilje

— zagotavljanje, da se ustrezni (in merljivi) cilji na stopnji dosežkov in učinka oblikujejo na vseh stopnjah in da se razumejo v vsej organizaciji

— zagotavljanje, da so sredstva glede na te cilje ustrezno dodeljena ob upoštevanju preglednih načel dobrega finančnega upravljanja

— zagotavljanje, da je odgovornost za te cilje jasna

(c) Načrtovanje postopka izvajanja

— zagotavljanje jasnega načrtovanja korakov, potrebnih za uresničitev ciljev, vključno s časovno uskladitvijo in odgovornostjo za vsak korak, in po potrebi kritičnih analiz poteka

▼B

3. **Nadzorne dejavnosti (izvajanje posredovanj)**

(a) Postopki preverjanja

— zagotavljanje dvojnega preverjanja vseh korakov v transakciji (predhodnega in, kadar je primerno, naknadnega)

(b) Postopki nadzora nalog, prenesenih na podrejene, s strani pristojne uprave (vključno z letnimi izjavami o zanesljivosti s strani podrejenih)

— zagotavljanje, da za odgovornostjo stoji aktiven nadzor in da ta ni le pasiven ali teoretičen koncept

(c) Pravila za vsako vrsto javnih naročil in razpisov za podporo

— zagotavljanje ustreznega pravnega okvira za vse take postopke prevzema obveznosti

(d) Postopki (vključno s kontrolnimi seznami) za vsak korak javnega razpisa in razpisa za podporo (tj. tehnični podatki, odbori za vrednotenje, poročanje o izjemah itd.)

— zagotavljanje, da vsak član osebja v celoti razume svoje odgovornosti v zvezi z nalogami na teh področjih

(e) Pravila in postopki obveščanja javnosti

— zagotavljanje, da so te zahteve Komisije izpolnjene

(f) Postopki plačila (vključno s postopki za potrditev dosežkov in/ali pogojev upravičenosti, kadar je potrebno, na kraju samem)

— zagotavljanje, da se plačila izvedejo samo za utemeljene zahtevke za plačilo, ki izpolnjujejo vse pogodbene zahteve

(g) Postopki za spremljanje sofinanciranja

— zagotavljanje, da so te zahteve Komisije izpolnjene

(h) Proračunski postopki za zagotavljanje razpoložljivosti sredstev (vključno s sredstvi, potrebnimi za vzdrževanje izvajanja, če sredstva Komisije zamujajo ali so zavrnjena)

— zagotavljanje, da nacionalni organ lahko izpolnjuje svoje lokalne pogodbene obveznosti ne glede na zamude ali prekinitve financiranja s strani Komisije

(i) Postopki za kontinuiteto dejavnosti

— zagotavljanje, da so prepoznana večja tveganja kontinuitete (npr. v zvezi z izgubo podatkov, odsotnostjo posameznikov itd.) in da so, kjer je mogoče, uvedeni načrti za izredne primere

(j) Računovodski postopki

— zagotavljanje popolnega in preglednega računovodenja v skladu s sprejetimi računovodskimi načeli

(k) Postopki uskladitve

— zagotavljanje, da se, kadar je to mogoče, bilance računovodstva uskladijo glede na podatke tretje stranke

(l) Poročanje o izjemah, vključno z izjemami glede običajnih postopkov, odobrenih na ustrezni ravni, neodobrenih izjemah in neuspelih kontrolah, kadar so te prepoznane

— zagotavljanje, da so različne možnosti običajnih praks vedno zabeležene, evidentirane in pregledane na ustrezni ravni

(m) Varnostni postopki (IT in drugo)

— zagotavljanje, da so sredstva in podatki shranjeni varno pred nepooblaščenimi dostopi ali fizično škodo

(n) Postopki arhiviranja

— zagotavljanje, da bodo dokumenti na voljo – vsaj za preglede s strani Komisije v zahtevanem obdobju, v katerem jih je treba hraniti

▼M1

(o) Ločevanje nalog

— zagotavljanje, da se različne naloge za isto transakcijo dodelijo različnim članom osebja, s čimer se zagotovi samodejno navzkrižno preverjanje.

▼B

(p) Poročanje o pomanjkljivostih notranjih kontrol

— zagotavljanje, da se vse evidentirane pomanjkljivosti notranjih kontrol ne glede na to, kateri vir jih je odkril, in odzivi upravljanja zabeleženi in da se spremljajo

4. **Dejavnosti spremljanja (nadzor intervencij)**

(a) Notranje revizije, vključno s poročili in priporočili revizij (NB: niso enake nadzornim dejavnostim in nadzoru upravljanja)

— zagotavljanje, da nadrejeni izvajajo neodvisne preglede delovanja sistemov svojih višjih upravljavcev; lahko vključujejo naknadna preverjanja transakcij, vendar morajo biti bolj osredotočena na učinkovitost in uspešnost sistema in organizacije

(b) Vrednotenje

— zagotavljanje, da najvišji upravljavci dobijo podatke o oceni učinkov posredovanj (poleg drugih podatkov o zakonitosti, pravilnosti in operativnih postopkih, ki jih prejemajo)

5. **Posredovanje informacij (zagotavljanje, da vsi udeleženci dobijo podatke, potrebne za izpolnjevanje njihovih nalog)**

Redna srečanja za usklajevanje med različnimi telesi za izmenjavo podatkov o vseh vidikih načrtovanja in izvajanja, npr.:

(i) redno poročanje o stanju načrtovanja programov in projektov

(ii) redno poročanje o izvajanju projekta glede na načrt izvajanja

— postopki sklepanja pogodb (med drugim)

— napredek vsakega razpisnega postopka glede na načrt

— sistematična analiza napak, ki so bile sporočene na kateri koli stopnji (npr. preveritelji, predhodni nadzorniki, revizorji itd.)

— izvajanje pogodb

— stroški kontrol glede na koristi

(iii) redno poročanje na vseh ustreznih ravneh o uspešnosti in učinkovitosti notranjih kontrol

— zagotavljanje, da vse osebje na vseh stopnjah dobi zadostne in redne podatke, da lahko izpolnjuje svoje naloge